THE

Treaty Times Thirty

TRANSLATING THE TREATY OF WAITANGI INTO THIRTY LANGUAGES

A PUBLICATION BY
THE NEW ZEALAND SOCIETY OF
TRANSLATORS AND INTERPRETERS

[illegible] Ariki.

[illegible] Rangatira o te wakaminenga

[illegible]
[illegible]paraoa
[illegible]
[illegible]retemate
Hongi warerahi
[illegible] Matuku
[illegible]kero
[illegible]
[illegible]uika
[illegible]Hanga
[illegible] Tao
[illegible]
Hare
[illegible]
[illegible]
[illegible] te tauraki
[illegible]
[illegible]
[illegible]enuku
te Kamura
[illegible]ru
[illegible]
Patuone
[illegible]
[illegible]Huke
[illegible]
[illegible] Waitemata i te ra [illegible]
[illegible] 1840.
[illegible]rete
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]hepa
[illegible]roto

Kaitara
[illegible]
[illegible]
[illegible]
te tohu o Rewa
Patuone [illegible]
[illegible]
[illegible]
Wiremu [illegible]
Tangaroa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Inoka
Kenaki
[illegible] o [illegible]
[illegible]
[illegible] Moki
Anaru
Te tohu o Waitangi [illegible]
[illegible]
William Jowet Kinu

Te tohu o [illegible]
Te tohu o [illegible]
Te tohu o Motu[illegible]
te ahu
[illegible]
Te tohu o [illegible]
te [illegible]
Te tohu o Hakitara
no te [illegible]
Te tohu o [illegible]
no te [illegible]
[illegible] te Matakitaki
no te [illegible]
[illegible] Taiwanga
Te tohu o Paraoa
Te tohu o Hara [illegible]
Te tohu o Hira Pure
[illegible]
Te tohu o [illegible]
[illegible]
Te tohu o [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Te tohu o te [illegible]
[illegible] te Wai
Te tohu o [illegible]
[illegible]
[illegible] ne [illegible]
[illegible]
Hongi Rauwata
[illegible]
te tohu o [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Te Hinaki [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Te tohu o [illegible]
Te tohu o te [illegible]
[illegible]
Te tohu o Taraha
Ta [illegible]
[illegible]
Te tohu o te Koroiko
Te Rangi [illegible]
Te tohu o [illegible]
Turu Makina [illegible]
Rawiti Iwikoi
Na te Kuka
Ha Dara [illegible] Paten
[illegible]
Haupokia
[illegible]
[illegible] Tahua
Kame [illegible]
Rangi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 1840

Puhipi [illegible]
Panakareao
[illegible]
[illegible]
Te tohu o [illegible]
[illegible]

Her Majesty Victoria Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland regarding with Her Royal Favor the Native Chiefs and Tribes of New Zealand and anxious to protect their just Rights and Property and to secure to them the enjoyment of Peace and Good Order has deemed it necessary in consequence of the great number of Her Majesty's Subjects who have already settled in New Zealand and the rapid extension of Emigration both from Europe and Australia which is still in progress to constitute and appoint a functionary properly authorised to treat with the Aborigines of New Zealand for the recognition of Her Majesty's Sovereign authority over the whole or any part of those islands — Her Majesty therefore being desirous to establish a settled form of Civil Government with a view to avert the evil consequences which must result from the absence of the necessary Laws and Institutions alike to the native population and to Her subjects has been graciously pleased to empower and to authorise me William Hobson a Captain in Her Majesty's Royal Navy Consul and Lieutenant Governor of such parts of New Zealand as may be or hereafter shall be ceded to Her Majesty to invite the confederated and independent Chiefs of New Zealand to concur in the following Articles and Conditions.

Article the first

The Chiefs of the Confederation of the United Tribes of New Zealand and the separate and independent Chiefs who have not become members of the Confederation cede to Her Majesty the Queen of England absolutely and without reservation all the rights and powers of Sovereignty which the said Confederation or Individual Chiefs respectively exercise or possess, or may be supposed to exercise or to possess over their respective Territories as the sole sovereigns thereof.

Article the second

Her Majesty the Queen of England confirms and guarantees to the Chiefs and Tribes of New Zealand and to the respective families and individuals thereof the full exclusive and undisturbed possession of their Lands and Estates Forests Fisheries and other properties which they may collectively or individually possess so long as it is their wish and desire to retain the same in their possession; but the Chiefs of the United Tribes and the individual Chiefs yield to Her Majesty the exclusive right of Preemption over such lands as the proprietors thereof may be disposed to alienate at such prices as may be agreed upon between the respective Proprietors and persons appointed by Her Majesty to treat with them in that behalf.

Article the third

In consideration thereof Her Majesty the Queen of England extends to the Natives of New Zealand Her royal protection and imparts to them all the Rights and Privileges of British Subjects.

W Hobson Lieutenant Governor

Now therefore We the Chiefs of the Confederation of the United Tribes of New Zealand being assembled in Congress at Victoria in Waitangi and We the Separate and Independent Chiefs of New Zealand claiming authority over the Tribes and Territories which are specified after our respective names, having been made fully to understand the Provisions of the foregoing Treaty, accept and enter into the same in the full spirit and meaning thereof in witness of which we have attached our signatures or marks at the places and the dates respectively specified.

Done at Waitangi this Sixth day of February in the year of Our Lord one thousand eight hundred and forty.

[illegible]

The accompanying names have been obtained by me at the Waikato Heads and are in conformity with the [illegible]

April 11. 1840 Waikato Heads

R Maunsell

B Ashwell

Ko te tohu o Wiremu, Ngawaro
Ko te tohu o Hone Kingi } Ngatetipa
Ko te tohu o Tamati
Ko te tohu o Rapata Waiti
Ko te tohu o Te Awarahi
Ko te tohu o Kahukohu

Signed before me April 26th

W [illegible]

THE

Treaty Times Thirty

TRANSLATING
THE TREATY OF WAITANGI
INTO THIRTY LANGUAGES

A PUBLICATION BY
THE NEW ZEALAND SOCIETY OF
TRANSLATORS AND INTERPRETERS

NZSTI30

THE TREATY TIMES THIRTY

Te Tiriti Whakareatia ki te Toru Tekau

First published 2016 by New Zealand Society of Translators and Interpreters (NZSTI)

Second edition (PDF) published 2020

© 2016, 2020 New Zealand Society of Translators and Interpreters (NZSTI)

All rights reserved. Except for use in a review, the reproduction and utilisation of this work in any form or by any electronic, mechanical, or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, and in any information storage and retrieval system is forbidden without the written permission of the publisher. Published in New Zealand.

Designed by Tangerine Design
Logo design commissioned from Sarah Wilson
Printed by Format Print

ISBN 978-0-473-38574-3 (paperback)
ISBN 978-0-473-53492-9 (2nd edition PDF)

Contents

Foreword 5

Acknowledgements 8

Introduction 9

The Treaty of Waitangi – Te Reo 14

The Treaty of Waitangi – English 15

Translations

New Zealand Sign Language 19

Afrikaans 20

Arabic 22

Bislama 24

Chinese (Simplified) 26

Chinese (Traditional) 28

Danish 30

Dutch 32

Esperanto 34

Farsi 36

Fijian 38

French 40

German 42

Translations

Greek 44
Gujarati 46
Hindi 48
Hungarian 50
Indonesian 52
Italian 54
Japanese 56
Korean 58
Malay 60
Nepali 62
Portuguese 64
Romanian 66
Russian 69
Spanish 70
Tagalog 72
Thai 74
Turkish 76
Vietnamese 78

Contributors **80**

Foreword

The Treaty Times Thirty

The choice made by the NZSTI to mark its thirtieth anniversary with translations of Te Tiriti o Waitangi / the Treaty of Waitangi into thirty languages is an ambitious one. It has been achieved by following a clear process and planning which is intended to demonstrate the professional standards of the NZSTI and its commitment to quality translation. The selection of the founding document of the country, Te Tiriti / the Treaty, as the focus of the project was, and is, both daring and particularly challenging. A key part of the project's overall aim is to show the different understandings conveyed by the two treaty texts. Academic research since the 1970s has clearly elucidated this fact but the extent to which this should shape our future as a nation is still in debate.

As the country's founding compact and first constitutional document – an agreement between Māori chiefs and the British Crown's Queen Victoria, represented by William Hobson – this agreement enabled settlement to proceed in New Zealand in a relatively peaceful way. From the outset, however, the meaning of the compact was challenged by Māori leaders who were uneasy about its intent, even as copies of Te Tititi / the Treaty were still being signed in some 50 or more meetings around the country between February and September 1840. Suspicion continued as Hobson began to implement the right to govern and effect changes in the country. It was soon evident that Māori and official understandings of the 1840 agreement would differ. Lauded initially as a departure from previous British colonial practice in dealing with indigenous peoples, the compact promised a sharing of authority akin to a partnership in forging a new nation, but this was overtaken by settler interests and political dominance. The gap in understandings would shape Crown / Māori relationships and power balances in the country from 1840 to the present.

Governments depend on the support of a voting public in finding resolution of differences. This makes it imperative that there is broad community knowledge of the country's history and understanding of the 1840 Tiriti / Treaty. This is not easy to achieve. Although New Zealand's bi-cultural foundation base is widely acknowledged,

the country is already multi-cultural and multi-lingual. The 2013 census revealed that New Zealand had 213 ethnicities and 160 languages and, looking to the future, it is clear that New Zealand's population will become increasingly diverse.

This project therefore is responding to the country's diversity. It is going out to the many who have made New Zealand home and especially to recent migrants. Translations in one's parent language can provide better understandings of the 1840 compact. They can also be the basis of a deeper grasp of Crown-Māori relationships which continue to evolve and need the better understanding of a broader community. It is possible that the translations will produce fresh understandings of the country's bi-cultural underpinnings as well as considerations for future developments which accord with its diversity. This would take into account New Zealand's global position, the wide respect for its blending of peoples and its commitment to human rights. It would also consider that it is one of only three countries which have no constitution and that this could change in future; protection for Te Tiriti / the Treaty and its unique position as a founding compact will be important. That these translations will stimulate lively discussion and debate is certain and is to be welcomed.

The 2013 census revealed that New Zealand had 213 ethnicities and 160 languages and, looking to the future, it is clear that New Zealand's population will become increasingly diverse.

Bringing the work to a conclusion has been a huge effort generously given by translators who remain responsible for the translations' accuracy. The translators and the project's sponsors and production team are to be warmly congratulated. May this work go out to seed greater understanding and informed discussion.

Claudia Orange PhD OBE DNZM
Honorary Research Fellow,
Museum of New Zealand Te Papa Tongarewa, Wellington

Acknowledgements

To the translators and reviewers involved in this project who kindly donated their time and knowledge, we thank you. Without you this project would not have been possible. To our families who put up with our many hours of meetings, researching and writing, thank you for your patience. To those who trusted us and encouraged us along the way, thank you. To those who challenged us and kept us on our toes thank you as well, as we learnt from our discussions. To our benefactors who supported us financially, this book would not have been possible without your support.

To the New Zealand Society of Translators and Interpreters, thank you for letting us run with our crazy idea and for supporting us along our journey as well as financially. To Archives New Zealand and the National Library, thank you for your guidance and encouragement. To the Delegation of the European Union to New Zealand, thank you for your support. We also want to acknowledge the Pelorus Trust and Pub Charity Limited for their grants.

This has been a most challenging and rewarding journey for the Treaty Times Thirty team, one we will all remember and cherish.

Introduction

Celebrating 30 years

In 2016, the New Zealand Society of Translators and Interpreters (NZSTI) celebrated thirty years of existence. To mark this anniversary, the Society undertook to translate New Zealand's founding document, Te Tiriti o Waitangi / the Treaty of Waitangi,[1] into thirty different contemporary languages with the help and support of over 150 professional translators.

At the heart of this voluntary project lie respect and collaboration. This is why the project's organising committee adopted, as a guiding principle, the Māori proverb 'He toa takitini tōku toa, ehara i te toa takitahi' (*My strength is that of many, not that of an individual*). That proverb permeated every step of the project.

As translation has played a key role in the history of Te Tiriti o Waitangi / the Treaty of Waitangi, it seemed a fitting subject for a project celebrating translation in New Zealand.[2] On 4 February 1840, the missionary Henry Williams was given instructions by Lieutenant-Governor William Hobson to translate a draft version of the Treaty from English to Māori overnight, in preparation for a meeting with local chiefs at Waitangi in the Bay of Islands on 5 February 1840. He did this with the help of his son, Edward Williams, both of them native speakers of English.

The resulting Treaty in Māori – Te Tiriti o Waitangi – was deemed to convey the same meaning as the English version. In fact Te Tiriti o Waitangi, which is the version most Māori chiefs signed, contains a number of key differences in meaning from the English version. These have in turn led to differences in the interpretation of Te Tiriti / the Treaty.

When it was first signed at Waitangi on 6 February 1840, and later at various locations during 1840, it was a treaty signed between two parties. The first party comprised those hapū[3] whose chiefs throughout New Zealand signed it, and the

---

1 Due to the limited number of translators able to translate from Māori into languages other than English, the project used Sir Hugh Kawharu's modern English translation of Te Tiriti o Waitangi as a source document. It is available on the New Zealand History website maintained by the Ministry for Culture and Heritage (https://nzhistory.govt.nz/files/documents/treaty-kawharau-footnotes.pdf).

2 While The Treaty Times Thirty project raised interest, it also raised many questions, especially in regards to its topic. The project's organising committee recognises that Te Tiriti/The Treaty has been a controversial subject in New Zealand society. This initiative is a translation project, aiming to make both Te Tiriti and the Treaty accessible to non-English speakers. The committee acknowledges the limitations of the approach adopted, and where possible explains the choices that were made.

3 'Hapū', often translated as 'subtribe', may also be thought of as 'clan'.

second party was the British Crown, whose representative, William Hobson, signed on its behalf. In the present-day context the two Treaty partners are Māori as tangata whenua[4] (even though some iwi[5] and hapū did not sign the Treaty) and the Crown.[6]

Given the complex history of Te Tiriti / the Treaty, it was important to the project's organising committee to use both versions as source documents, as a way to highlight the differences in meaning to non-English speakers and underline the importance of a robust and professional translation process. Unfortunately, there were not enough qualified translators available to translate directly from Māori into a language other than English to meet the target of thirty languages.

To mark this anniversary, the Society undertook to translate New Zealand's founding document, Te Tiriti o Waitangi / the Treaty of Waitangi, into thirty different contemporary languages with the help and support of over 150 professional translators.

After consultation with Treaty experts, the committee decided to translate the widely-used English translation of Te Tiriti o Waitangi by Professor Hugh Kawharu,[7] as published on the NZ History website maintained by the Ministry for Culture and Heritage.[8] This version is also used by the National Library Te Puna Mātauranga o Aotearoa, Archives New Zealand Te Rua Mahara o te Kāwanatanga, and the Museum of New Zealand Te Papa Tongarewa.

The Translation Process

Unsurprisingly, the translation Henry Williams and his son produced was not reviewed. Some of the translation choices they made led to key differences in meaning between the English and Māori versions of the Treaty – most notably in regards to the terms 'governorship' and 'sovereignty'.

4 'Tangata whenua' literally means 'people of the land'.

5 'Iwi' is most often translated as 'tribe'.

6 For more information see 'The Treaty in brief', at http://www.nzhistory.net.nz/politics/treaty/the-treaty-in-brief, (Ministry for Culture and Heritage), last updated on 21 January 2016.

7 It is acknowledged that there are other translations from the Māori version into English. Some include a fourth article on religious freedom, which was agreed upon orally. See for instance the English rendition of Te Tiriti recently published by Network Waitangi Otautahi available at http://nwo.org.nz/resources.html.

8 The Ministry for Culture and Heritage has already published translations of this version of the Treaty into Cook Islands Māori, Niuean, Samoan, Tokelauan and Tongan. These languages were therefore not included in The Treaty Times Thirty project.

The translation process followed at the time was very far from the professional standards the NZSTI promotes today. This project aimed to highlight those differences in meaning, while also showcasing high quality translation and professionalism.

The international standard ISO 17100[9] describes today's standard process in the translation industry as consisting of 2 steps, with an optional third step:

Step 1. Translation: A qualified translator translates a text from one language to his/her native tongue.

Step 2. Revision: Another qualified, usually more experienced, linguist reviews the translation and makes necessary corrections.

Step 3. Proofreading: A final quality check is carried out to make sure the translation meets professional standards.

Given the national significance of the project, and to ensure the best outcome, the organising committee used a robust translation process that exceeded the industry's standard practice:

Stage 1: Translation

All participating translators were required to translate both texts. A minimum of 3 participating translators was required for any given language to qualify – this provided a variety of translations to work with in order to draft the best translations possible during phase two of the project: the collaborative stage.

Translators also received background material about the two versions of the Treaty and the differences in meaning, and had access to Treaty expert Dame Claudia Orange, for questions and further information. Treaty education organisations such as Network Waitangi Otautahi and Tangata Tiriti – Treaty People provided information sheets and a booklet to support the translators in their work.

Stage 2: Collaboration

Once a language had met the minimum qualification criteria, and once no other translations were expected, participants were invited to work together using online collaboration tools to either select the best translations or to choose and combine the best elements of each entry to produce the best translations possible.

---

9 ISO17100-2015, Translation services -- Requirements for translation services, available at http://www.iso.org/iso/catalogue_detail.htm?csnumber=59149.

Stage 3: Review

A final step to ensure the translations were of the highest quality possible, the third phase, was a final check carried out by experts who are native speakers of the languages Te Tiriti and the Treaty were translated into. Reviewers included among others ambassadors, consuls, international lawyers and university professors.

This book and the translations you are about to read are the result of a vast amount of time, effort and dedication. The initial group of 6 volunteers came together in September 2015, and was later joined by others to form a working committee of ten. As the project progressed, other people contributed to the process in various ways. Most, but not all, of these were NZSTI members.

This project would not have been possible without an incredible amount of commitment by translators, reviewers and committee members – all of whom took part as volunteers. The hundreds of hours involved were in recognition of the significance of the project.

The Treaty Times Thirty project committee have built a very strong partnership with Archives New Zealand. Other institutions whose support should be acknowledged are: the Office of Ethnic Communities, which provided support, guidance and financial assistance; the Ministry for Culture and Heritage; the European Union Delegation to New Zealand, the Pelorus Fund and Pub Charity, which granted the project financial support.

This project is of both national and international interest and significance because:

- Te Tiriti o Waitangi / The Treaty of Waitangi is New Zealand's founding document
- The translations will give many more people, both migrants in New Zealand and members of the international community, access to Te Tiriti o Waitangi / the Treaty of Waitangi in their native language
- It is primarily a translation project that showcases best practice in the industry and thereby plays an important role in educating the public on translation issues
- It highlights the need to train and employ qualified and professional translators
- The NZSTI and the project's organising committee are delighted to have had the opportunity to work on this wonderful initiative and hope that the resulting translations help communities in New Zealand to gain a wider understanding of our nation's founding document.

Modern English translation of the Māori version[10]

THE TREATY OF WAITANGI

Victoria, the Queen of England, in her concern to protect the chiefs and the subtribes of New Zealand and in her desire to preserve their chieftainship and their lands to them and to maintain peace and good order considers it just to appoint an administrator one who will negotiate with the people of New Zealand to the end that their chiefs will agree to the Queen's Government being established over all parts of this land and (adjoining) islands and also because there are many of her subjects already living on this land and others yet to come. So the Queen desires to establish a government so that no evil will come to Maori and European living in a state of lawlessness. So the Queen has appointed "me, William Hobson a Captain" in the Royal Navy to be Governor for all parts of New Zealand (both those) shortly to be received by the Queen and (those) to be received hereafter and presents to the chiefs of the Confederation chiefs of the subtribes of New Zealand and other chiefs these laws set out here.

The first
The Chiefs of the Confederation and all the Chiefs who have not joined that Confederation give absolutely to the Queen of England for ever the complete government over their land.

The second
The Queen of England agrees to protect the chiefs, the subtribes and all the people of New Zealand in the unqualified exercise of their chieftainship over their lands, villages and all their treasures. But on the other hand the Chiefs of the Confederation and all the Chiefs will sell land to the Queen at a price agreed to by the person owning it and by the person buying it (the latter being) appointed by the Queen as her purchase agent.

The third
For this agreed arrangement therefore concerning the Government of the Queen, the Queen of England will protect all the ordinary people of New Zealand and will give them the same rights and duties of citizenship as the people of England.

[signed] William Hobson, Consul and Lieutenant Governor.

So we, the Chiefs of the Confederation of the subtribes of New Zealand meeting here at Waitangi having seen the shape of these words which we accept and agree to record our names and our marks thus. Was done at Waitangi on the sixth of February in the year of our Lord 1840.

The Chiefs of the Confederation

10 'Read the Treaty', URL: http://www.nzhistory.net.nz/files/documents/treaty-kawharau-footnotes.pdf, (Ministry for Culture and Heritage), updated 20 December 2012.

English version[11]

THE TREATY OF WAITANGI

HER MAJESTY VICTORIA Queen of the United Kingdom of Great Britain and Ireland regarding with Her Royal Favor the Native Chiefs and Tribes of New Zealand and anxious to protect their just Rights and Property and to secure to them the enjoyment of Peace and Good Order has deemed it necessary in consequence of the great number of Her Majesty's Subjects who have already settled in New Zealand and the rapid extension of Emigration both from Europe and Australia which is still in progress to constitute and appoint a functionary properly authorised to treat with the Aborigines of New Zealand for the recognition of Her Majesty's Sovereign authority over the whole or any part of those islands – Her Majesty therefore being desirous to establish a settled form of Civil Government with a view to avert the evil consequences which must result from the absence of the necessary Laws and Institutions alike to the native population and to Her subjects has been graciously pleased to empower and to authorise me William Hobson a Captain in Her Majesty's Royal Navy Consul and Lieutenant-Governor of such parts of New Zealand as may be or hereafter shall be ceded to her Majesty to invite the confederated and independent Chiefs of New Zealand to concur in the following Articles and Conditions.

Article the first

The Chiefs of the Confederation of the United Tribes of New Zealand and the separate and independent Chiefs who have not become members of the Confederation cede to Her Majesty the Queen of England absolutely and without reservation all the rights and powers of Sovereignty which the said Confederation or Individual Chiefs respectively exercise or possess, or may be supposed to exercise or to possess over their respective Territories as the sole sovereigns thereof.

Article the second

Her Majesty the Queen of England confirms and guarantees to the Chiefs and Tribes of New Zealand and to the respective families and individuals thereof the full exclusive and undisturbed possession of their Lands and Estates Forests Fisheries and other properties which they may collectively or individually possess so long as it is their wish and desire to retain the same in their possession; but the Chiefs of the United Tribes and the individual Chiefs yield to Her Majesty the exclusive right of Preemption over such lands as the proprietors thereof may be disposed to alienate at such prices as may be agreed upon between the respective Proprietors and persons appointed by Her Majesty to treat with them in that behalf.

Article the third

In consideration thereof Her Majesty the Queen of England extends to the Natives of New Zealand Her royal protection and imparts to them all the Rights and Privileges of British Subjects.

[signed] William Hobson, Lieutenant-Governor.

Now therefore We the Chiefs of the Confederation of the United Tribes of New Zealand being assembled in Congress at Victoria in Waitangi and We the Separate and Independent Chiefs of New Zealand claiming authority over the Tribes and Territories which are specified after our respective names, having been made fully to understand the Provisions of the fore-going Treaty, accept and enter into the same in the full spirit and meaning thereof in witness of which we have attached our signatures or marks at the places and the dates respectively specified. Done at Waitangi this Sixth day of February in the year of Our Lord one thousand eight hundred and forty.

The Chiefs of the Confederation

---

11 'Read the Treaty', URL: http://www.nzhistory.net.nz/files/documents/treaty-kawharau-footnotes.pdf, (Ministry for Culture and Heritage), updated 20 December 2012.

X30

Translations

NZSL (Māori and English) Links + QR Codes

AFRIKAANS

MĀORI VERSION

Die Verdrag Van Waitangi

Victoria, die Koningin van Engeland, uit hoofde van haar wens om die stamhoofde en stamme van Nieu-Seeland te beskerm en in haar begeerte om hulle leierskap en hulle grondgebiede vir hulle te bewaar en om vrede en goeie orde te handhaaf, beskou dit as geregverdig om 'n administrateur aan te stel wat met die mense van Nieu-Seeland sal onderhandel met die doel dat hulle stamhoofde sal instem tot die vestiging van die Koningin se regering oor al die dele van hierdie land en (nabygeleë) eilande en ook omdat daar alreeds baie van haar onderdane in hierdie land woon en ander nog sal aansluit. Dus is dit die Koningin se wens om 'n regering daar te stel sodat Māori en Europeërs geen kwaad sal beleef in wettelose omstandighede nie. Gevolglik het die Koningin my, William Hobson, 'n kaptein in die Koninklike Vloot aangestel om Goewerneur te wees vir alle dele van Nieu-Seeland (sowel die) wat binnekort deur die Koningin ontvang sal word, as (dié) wat later ontvang sal word, om die wette soos hieronder uiteengesit voor te lê aan die stamhoofde van die Konfederasie, stamhoofde van die stamme van Nieu-Seeland en ander stamhoofde.

Die Eerste

Die stamhoofde van die Konfederasie en al die stamhoofde wat nie by daardie Konfederasie aangesluit het nie gee volkome aan die Koningin van Engeland vir ewig die algehele staatsbestuur van hulle grondgebiede.

Die Tweede

Die Koningin van Engeland stem in om die stamhoofde, die stamme en al die mense van Nieu-Seeland te beskerm in die onbeperkte uitoefening van hulle leierskap oor hulle grondgebiede, nedersettings en al hul skatte. Die keersy hiervan is egter dat die stamhoofde van die Konfederasie en al die stamhoofde grond aan die Koningin sal verkoop teen 'n prys soos ooreengekom tussen die eienaar daarvan en die koper daarvan (laasgenoemde synde) aangestel deur die Koningin as aankoper namens haar.

Die Derde

Dus, vir hierdie ooreengekome reëling aangaande die Koningin se regering, sal die Koningin van Engeland al die inwoners van Nieu-Seeland beskerm en aan hulle dieselfde regte en pligte van burgerskap toeken soos aan die mense van Engeland.

[Onderteken] William Hobson
Konsul en Luitenant-Goewerneur

Dus, ons die Stamhoofde van die Konfederasie en van die stamme van Nieu-Seeland wat hier by Waitangi byeen is en gesien het hoe aan hierdie woorde gestalte gegee is, aanvaar dit en stem gevolglik in om ons name te teken en ons merke aan te bring.

Gedoen te Waitangi op die sesde dag van Februarie in die jaar van ons Here 1840.

Die Stamhoofde van die Konfederasie.

AFRIKAANS

ENGLISH VERSION

Die Verdrag Van Waitangi

Haar Majesteit Victoria, Koningin van die Verenigde Koninkryk van Groot Brittanje en Ierland, wat die Inheemse Stamhoofde en Stamme van Nieu-Seeland met Haar Koninklike Goedgunstigheid bejeën, en begerig is om hulle regmatige Regte en Eiendom te beskerm en om te verseker dat hulle Vrede en Goeie Orde geniet, het dit nodig geag as gevolg van die groot aantal van Haar Majesteit se Onderdane wat alreeds in Nieu-Seeland gevestig is, asook die snelle toename in Emigrasie beide van Europa en Australië wat steeds plaasvind, om 'n behoorlik gemagtigde amptenaar aan te stel om met die Inheemse Bevolking van Nieu-Seeland te onderhandel ter erkenning van Haar Majesteit se soewereine gesag oor die hele of enige deel van daardie eilande—Haar Majesteit derhalwe begerig om 'n stabiele vorm van Burgerlike Regering daar te stel met die doel om die bose gevolge af te weer wat onvermydelik sal wees weens die afwesigheid van die nodige Wette en Instellings, insgelyks vir die Inheemse Bevolking as vir Haar Onderdane, het goedgunstiglik vir my William Hobson, 'n Kaptein in haar Majesteit se Koninklike Vloot, Konsul en Luitenant-Goewerneur van dié dele van Nieu-Seeland soos aan haar Majesteit mag of hierna afgestaan sal word, bemagtig en volmag gegee om die Federale en Onafhanklike Stamhoofde van Nieu-Seeland uit te nooi om met die volgende Artikels en Voorwaardes akkoord te gaan.

Die Eerste artikel

Die Stamhoofde van die Konfederasie van die Verenigde Stamme van Nieu-Seeland en die Afsonderlike en Onafhanklike Stamhoofde wat nie lede van die Konfederasie geword het nie, sedeer aan haar Majesteit die Koningin van Engeland, absoluut en sonder voorbehoud, al die Soewereiniteitsregte en -magte wat die bogemelde Konfederasie van Individuele Stamhoofde onderskeidelik uitoefen of oor beskik, of aanvaar word om uit te oefen of te beskik oor hulle onderskeie Territoriale gebiede as die uitsluitlike soewereine regeerders daarvan.

Die Tweede artikel

Haar Majesteit die Koningin van Engeland bevestig en waarborg aan die Stamhoofde en Stamme van Nieu-Seeland en aan die onderskeie families en individue daarvan die volle uitsluitlike en ongesteurde besit van hulle Grondgebiede en Landgoedere, Woude, Visserye en ander eiendomme wat hulle gesamentlik of individueel mag besit vir solank dit hulle wens en begeerte is om diesulke eiendomme in hulle besit te behou; maar die Stamhoofde van die Verenigde Stamme en die Afsonderlike Stamhoofde gee hiermee aan haar Majesteit die uitsluitlike reg op Voorkoop van sulke Grondgebiede na gelang die Eienaars daarvan gewillig mag wees om dit te vervreem teen sodanige pryse soos ooreengekom mag word tussen die onderskeie Eienaars en persone wat deur Haar Majesteit aangestel is om namens Haar met hulle te onderhandel.

Die Derde artikel

Derhalwe, as teenprestasie bied Haar Majesteit die Koningin van Engeland Haar Koninklike beskerming aan die Inheemse Bevolking van Nieu-Seeland en verleen aan hulle al die Regte en Voorregte van Britse onderdane.

[Geteken] W. Hobson Luitenant-Goewerneur

Synde ons die Stamhoofde van die Konfederasie van die Verenigde Stamme van Nieu-Seeland, wat hier in Kongres te Victoria in Waitangi byeen is en Ons die Afsonderlike en Onafhanklike Stamhoofde van Nieu-Seeland wat aanspraak maak op gesag oor die Stamme en Territoriale gebiede wat gespesifiseer is by ons onderskeie name, het nadat die Bepalings van die voorgenoemde Verdrag ten volle aan ons verduidelik is, dit in die volle gees en betekenis daarvan aanvaar en as bewys daarvan het ons ons handtekeninge of merke aangebring by die plekke en op die datums soos onderskeidelik gespesifiseer.

Gedoen te Waitangi op hierdie Sesde dag van Februarie in die jaar van Onse Here een duisend agt honderd en veertig.

Die Stamhoofde van die Konfederasie.

معاهدة وايتانغي (النص الماوري)

من خلال اهتمامها بحماية الزعماء والقبائل الفرعية في نيوزيلندا، ورغبة منها في الحفاظ على الزعماء وسلامة أراضيهم، ورغبة منها في الحفاظ على السلام واستتباب النظام، فإن الملكة فيكتوريا، ملكة إنجلترا، ترى أنه من الأصلح تعيين شخص إداري يقوم بالتفاوض مع شعب نيوزيلندا لتحقيق هدف موافقة الزعماء على توطيد حكومة الملكة فوق جميع أطراف هذه الأرض، مع الجزر المجاورة، وأيضا نظرا للعدد الكبير من رعايا الملكة الذين يقطنون هذه البلاد، والآخرين الذين يعتزمون القدوم لها.
لذا ترغب الملكة بتشكيل حكومة بغرض درء شر الفوضى بين الشعب الماوري والشعب الأوروبي في ظل غياب القوانين.
عليه، فإن الملكة قد عينتني، أنا ويليام هوبسون، القائد في البحرية الملكية، لأصبح حاكما على جميع أجزاء نيوزيلندا (بما في ذلك) تلك التي ستستلمها الملكة قريبا و(تلك) التي سيتم استلامها فيما بعد.
وتعرض لزعماء التحالف، وزعماء القبائل الفرعية النيوزيلندية، والزعماء الآخرين، القوانين الموضوعة في هذه المعاهدة.

أولا:
يتنازل زعماء التحالف، وكذلك جميع الزعماء الذين لم ينضموا لذلك التحالف، إلى ملكة إنجلترا تنازلا مطلقا وإلى الأبد عن الحكم الكامل على أراضيهم.

ثانيا:
تقر ملكة إنجلترا بموافقتها على حماية الزعماء والقبائل الفرعية، وجميع شعب نيوزيلندا، في الممارسة غير المشروطة لزعامتهم على أراضيهم وقراهم وجميع كنوزهم. ولكن في المقابل فإن زعماء التحالف وجميع الزعماء سوف يبيعون الأرض للملكة مقابل سعر يتم الاتفاق عليه بين الشخص الذي يملك الأرض والشخص الذي يشتريها، (ويكون الأخير) معينا من قبل الملكة وكيلاً لها في الشراء.

ثالثا:
ولهذا، وبناءً على هذا الوضع المتفق عليه بشأن حكم الملكة، فإن ملكة إنجلترا ستحمي جميع الناس العاديين في نيوزيلندا وستقوم باعطائهم جميع حقوق وواجبات المواطنة مثلهم مثل شعب إنجلترا.

(تم التوقيع) ويليام هوبسون، القنصل والنائب

وبناء عليه، فإننا زعماء الاتحاد والقبائل الفرعية النيوزيلندية المجتمعين هنا في وايتانغي، وبعدما عاينّا رسم هذه الكلمات، نقرها ونوافق على تثبيت أسمائنا ودمغ علاماتنا عليها.

تمت في وايتانغي يوم السادس من فبراير من عام ١٨٤٠ ميلادي.

زعماء الاتحاد

ENGLISH VERSION

معاهدة وايتانغي (النص الانكليزي)

إن صاحبة الجلالة الملكة فيكتوريا، ملكة المملكة المتحدة لبريطانيا العظمى وايرلندا، ونظرا منها بمكرمة ملكية لزعماء وقبائل نيوزيلندا الأصليين، وحرصا منها على حماية حقوقهم العادلة وممتلكاتهم، وحرصا منها على أن ينعموا بالسلام واستتباب النظام، وتبعا للأعداد الكبيرة من الرعايا التابعة لها والتي قد استقرت في نيوزيلندا، وتبعا لسرعة التوسع في الهجرة من كل من أوربا وأستراليا والتي مازالت على قدم وساق، فإن الملكة ترى بأنه من الضروري تعيين مسؤول مخول رسميا للتعامل مع سكان نيوزيلندا الأصليين وذلك بما يحقق السلطة السيادية لجلالة الملكة على جميع أرجاء هذه الجُزُر أو أي جزء منها. وعليه، وبناء على رغبة جلالة الملكة بتأسيس نموذج مستقر لحكومة مَدَنية هدَفُها أن تدرأ عن السكان الأصليين ورعايا الملكة، شر التبَعات التي لا بد أن تَنجُم عن غياب القوانين اللازمةوالمؤسسات على حد سواء، فإن الملكة تتفضل وتفوضني وتقيمني، أنا وليام هوبسون، قائد في البحرية الملكية لجلالتها، قنصلا، ونائبا لهذه الأجزاء من نيوزيلندا، كما هو حالها الآن، أو كما ستكون عليه عند التنازل عنها إلى جلالة الملكة،لأقوم بدعوة رؤساء قبائل نيوزيلندا المتحالفين والمستقلين لاعتماد البنود والشروط التالية.

المادة الأولى

يتنازل زعماء قبائل نيوزيلندا المتحالفين، وكذلك الزعماء المستقلين كل على حدة والذين لم ينضموا إلى التحالف، لجلالة ملكة بريطانيا، بشكل مطلق وبدون تحفظات، عن جميع الحقوق والصلاحيات السيادية التي يملكها أو يمارسها التحالف أو أي من الزعماء الأفراد على التوالي، أو التي قد يفترض بهم أن يمارسوها أو يمتلكوها فوق أراضيهم الخاصة بصفتهم أصحاب السيادة الوحيدين عليها.

المادة الثانية

تؤكد جلالة ملكة بريطانيا وتضمن لزعماء وقبائل نيوزيلندا، وعائلاتهم وأفرادهم، حقهم بالتمتع بالحيازة الكاملة والمطلقة لأراضيهم وأملاكهم وغاباتهم ومصائد أسماكهم، وأي ممتلكات أخرى قد تكون بحوزتهم سواء بشكل جماعي أو فردي، طالما أن لديهم الرغبة والإرادة في الاحتفاظ بتلك الممتلكات في حوزتهم. هذا على أن يمنح زعماء القبائل المتحدون والزعماء الأفراد جلالة الملكة الحق الحصري للشفعة فوق تلك الأراضي التي يود ملاكها نقل ملكيتها لملاك غرباء بواقع أسعار يتم الاتفاق عليها بين الملاك المعنيين وبين الأشخاص الذين تعينهم جلالة الملكة للتعامل معهم في هذا الصدد.

المادة الثالثة

ونظرا لذلك، فإن جلالة ملكة بريطانيا تمد إلى السكان الأصليين لنيوزيلندا حمايتها الملكية، وتمنحهم جميع الحقوق والمزايا التي يتمتع بها الرعايا البريطانيين.

(تم التوقيع) وليام هوبسون، النائب

الآن، وعليه، فإننا نحن زعماء تحالف القبائل المتحدة في نيوزيلندا، في اجتماعنا الرسمي في فيكتوريا في وايتانغي، وكذلك نحن الزعماء الأفراد المستقلون لنيوزيلندا، نقر بسلطتنا فوق القبائل والأراضي المحددة أمام اسم كل واحد منا، وبعد أن فهمنا تماما شروط المعاهدة السابقة، فإننا نقبل وندخل في تلك المعاهدة بكامل روحها ومعناها، وإشهادا عليه، فقد أثبتنا تواقيعنا أو علاماتنا في الأماكن المحددة والتواريخ.

تمت في وايتانغي في اليوم السادس من شهر فبراير عام ألف وثمانمائة وأربعين ميلادي.

زعماء الاتحاد

MĀORI VERSION

Agrimen blong Waitangi

Kwin Viktoria, we hem i bigfala kwin blong Inglan, hem i gat bigfala konsen blong lukaotem gud ol jif mo ol nasara blong Niu Silan, mo blong mekem se ol jif oli save holem taet raet blong olgeta, mo ol kastom ona oli save holem taet graon blong olgeta. Hem i laekem blong evriwan i save stap long pis mo oli save gat wan gudfala laef oltaem. Olsemia, hem i luk se i stret blong hem i mas stanemap wan man blong lukaotem gavman blong hem, i save toktok wetem ol manples blong Niu Silan, wetem tingting ya se i gud blong ol jif oli mas agri blong Kwin i setemap wan gavman blong hem ova long kantri ya wetem ol smolsmol aelan klosap long hem. Sipos olsem, bae i gud tu long ol pipol blong hem we oli kamtru long ples ya finis olsem ol manples, wetem tu olgeta we bambae oli kam yet. Kwin hem i luk se i mas gat wan gavman olsem blong mekem se wan loa i mas stanap blong mekem se i no save gat ol nogud fasin i kam spolem ol Maori, olsem ol manples, wetem ol waetman, olsem ol man naraples we oli jes kam. Olsemia, Kwin hem i apoentem mi, William Hobson, wan hed kapten blong ol sip blong faet blong hem, blong mi kam Hed-Gavman blong hem ova long evri pat blong Niu Silan, hemia ol ples we oli stap kam andanit long rul blong hem finis, mo ol ples we bambae rul blong hem i save stanap long hem yet. Long agrimen ya, Kwin i givim tu ol loa blong hem i go long ol jif blong Bigfala Kaonsel blong ol Yunaeted Nasara, wetem ol narafala jif we oli no stap insaed long kaonsel.

Poen Nambawan

Ol jif we oli stap insaed long Bigfala Kaonsel blong ol Yunaeted Nasara, wetem tu ol jif we oli no stap insaed long Kaonsel, oli givim evri paoa mo evri raet ova long ol graon blong olgeta i go long Kwin blong Inglan, stat naoia i go foeva.

Poen Nambatu

Bigfala Kwin blong Inglan hem i mekem promes i kam long evri jif, evri nasara mo evri manples blong Niu Silan, se bambae hem i protektem ol raet blong olgeta jif long ol graon blong olgeta, ol vilej blong olgeta, mo ol samting we oli impoten long laef blong olgeta. Be narafala saed blong hem, ol jif blong Bigfala Kaonsel blong ol Yunaeted Nasara, wetem tu ol narafala jif, oli mas agri blong salem graon i go long Kwin, hemia long wan praes we kastom ona mo man we hemi toktok long saed blong Kwin blong Kwin tufala i agri long hem.

Poen Nambatri

Sipos ol jif oli agri blong Kwin i setemap wan gavman blong hem, bambae Kwin i promes blong protektem mo lukaotem evri manples blong Niu Silan, mo bambae hem i mekem se oli save karem ol raet olsem oli kam sitisen blong kingdom blong hem, olsem nomo ol narafala man Inglan.

Saen, William Hobson, Hed-Gavman blong Kwin

Mifala nao ol jif blong Bigfala Kaonsel blong ol Yunaeted Nasara blong Niu Silan, we mifala i stap wanples long miting blong mifala long ples ya Waitangi, mifala i lukluk ol toktok ya nao mifala i akseptem ol tingting ya mo mifala i agri blong saenem agrimen ya wetem ol nem o mak blong mifala daon.

Agrimen ya oli mekem long Waitangi, long namba sikis blong manis Februari, long yia ya wan taosen eit handred mo foti yia afta long ded blong Masta blong yumi.

Ol jif blong Bigfala Kaonsel

BISLAMA

ENGLISH VERSION

Agrimen blong Waitangi

Kwin Viktoria, we hem i bigfala kwin blong Yunaeted Kingdom blong bigfala aelan ya Briten wetem narafala ples ya Aerlan (we hemi wan bigfala aelan klosap long Briten), hem i gat bigfala tingting mo konsen long ol Jif mo ol nasara blong Niu Silan. Hem i wantem givhan long olgeta blong oli save holem taet ol stret raet blong olgeta, mo blong oli save stap gud wetem ol propeti mo ol ting blong olgeta. Mo hem i wantem mekem sua se oli save stap long pis mo oli save gat wan gudfala laef oltaem. Be i gat bigfala namba blong ol narafala pipol we oli stap andanit long rul blong hem, we oli aot long ples blong olgeta mo oli kam stap long Niu Silan finis, mo sam oli stap kam yet long Yurop mo Ostrelia. Hemia i mekem se Kwin i luk se i moa gud hem i setemap wan posisen blong wan man we i save toktok long nem blong hem wetem ol manples, blong oli agri blong wan gudfala gavman i stanap long Niu Silan, andanit long rul blong hem. Sipos i no gat ol loa, mo i no gat ol fasin blong lukaotem gud ples, bambae i save nogud tumas long ol manples we oli stap, mo tu long ol nyufala man naraples we oli kam stap andanit long rul blong hem finis. Folem ol tingting ya, Kwin hem i apoentem mi blong mekem wok ya. Nem blong mi William Hobson, mo mi wan hed kapten blong ol sip blong faet blong Kwin, mo hem i givim wan rang long mi se mi mi Hed-Gavman blong hem we bambae mi save kontrolem ol ples long Niu Silan we ol jif blong ol nasara ya oli agri blong kam andanit long rul blong hem. Olsem ia, long nem blong Kwin, mi stap invaetem ol paramaon jif mo ol wanwan jif blong Niu Silan blong oli agri long ol poen we oli stap daon ya.

Poen Nambawan

Ol jif we oli stap insaed long Bigfala Kaonsel blong ol Yunaeted Nasara blong Niu Silan, wetem tu ol narafala indipenden jif we oli no stap insaed long Kaonsel, oli agri se evri paoa mo evri raet we oli gat olsem ol jif ova long ol nasara blong olgeta, naoia oli givim i go long Kwin blong Inglan, blong hem wan i save rul ova long ol ples ya mo bae evri paoa i stap wetem hem nomo.

Poen Nambatu

Bigfala Kwin blong Inglan hem i mekem promes i kam long evri jif blong evri nasara blong Niu Silan, mo long ol famle mo long ol wanwan man we oli stap, se hem i rispektem raet blong olgeta olsem ol kastom ona blong ol graon blong olgeta, blong oli save gohed blong lukaotem mo stap long ol ples blong olgeta, olsem ol graon, ol garen, ol bus mo ol ples blong karem kakae long solwora, mo i no save gat eni man i kam distebem olgeta. Maet hem i raet blong komiuniti, o blong wanwan man, be oli save gohed blong holem sipos oli wantem. Be ol jif blong Bigfala Kaonsel blong ol Yunaeted Nasara, wetem tu ol narafala indipenden jif we oli no stap insaed long Kaonsel, oli mas givim raet long Kwin hem wan blong hem i save pemaot wanem graon we hem i nidim, mo we ol kastom ona oli agri blong salem, long wan praes we olgeta, wetem ol man we oli toktok long nem blong Kwin, oli agri long hem.

Poen Nambatri

Kwin blong Inglan hem i glad blong talemaot se sipos ol jif oli agri long ol poen antap ya, bambae hem i promes blong lukaotem gud evri manples blong Niu Silan wetem bigfala paoa we hem i gat, mo tu bambae hem i givim ol raet mo ol gudfala samting long olgeta sem mak olsem ol narafala man we oli stap andanit long rul blong hem finis.

Saen, William Hobson, Hed-Gavman blong Kwin

Mifala nao ol jif blong Bigfala Kaonsel blong ol Yunaeted Nasara blong Niu Silan, we mifala i stap wanples long miting blong mifala long ples ya Viktoria long ples ya Waitangi, mo wetem mifala tu i gat ol narafala indipenden jif we oli no stap insaed long Kaonsel. Mifala i stap rul ova long ol nasara we oli stap andanit long ol nem blong mifala, mo naoia, olsem we oli mekem mifala i save gud ol tingting mo ol toktok insaed long ol poen blong agrimen antap, mifala i akseptem wanem we Kwin i talem mo wanem we hem i wantem mekem. Blong soemaot se mifala i agri long agrimen ya, bambae mifala wanwan i saen daon wetem nem o mak blong mifala, long ples mo dei we i stap long pepa ya.

Agrimen ya oli mekem long Waitangi, long dei ya namba sikis blong manis Februari, long yia ya wan taosen eit handred mo foti yia afta long ded blong Masta blong yumi.

Ol jif blong Bigfala Kaonsel

MĀORI VERSION

怀唐伊条约

英格兰女王维多利亚，有意保障新西兰诸部落首领及属下部落保有其首领地位及土地，并维持和平良序，鉴于众多女王子民或已定居、或将移居于此，考虑任命一位行政官员与新西兰原住民进行有效协商，使诸首领同意英女王在整个领土和邻近诸岛设置政府。因此，女王愿意设置政府，使毛利民众与欧洲民众免于因缺乏律法而遭受恶果。因此女王任命我，威廉·霍布森，皇家海军上校为新西兰所有地区副总督，管辖即将认定、行将归属于女王的所有新西兰区域，并将下述律令呈交新西兰联盟部落诸首领及其他首领。

第一
联盟部落诸首领及非联盟诸首领将所辖土地的治理权绝对、完全、永久地给予英格兰女王。

第二
英格兰女王同意保护新西兰诸首领、属下部落及所有民众，使其对所属土地、村落及他们的财富具有无上的支配权。而另一方面，联盟部落诸首领及其他诸首领会依照土地所有人和女王指定的买方代理人商议的价格，将土地售予女王。

第三
鉴于此协议攸关英格兰女王的治理权，女王将保护新西兰所有民众，并给予其等同英格兰民众的公民权利及义务。

[签署]威廉·霍布森，领事暨副总督

至此，新西兰诸部落首领齐聚怀唐伊，亲证文件，同意且接受此条约，并署名和画记为证。

公元 一八四〇年二月六日，于怀唐伊

联盟部落诸首领

ENGLISH VERSION

怀唐伊条约

大不列颠及爱尔兰联合王国维多利亚女王陛下，恩泽于新西兰诸酋长及原住民部落，至盼庇护其合法权益及财产，保障其和平与良序，鉴于众多陛下臣民已定居于新西兰，且欧洲与澳大利亚移民持续增加，有必要任命授权一贤才与新西兰原住民磋商，以确立女王陛下对新西兰全部或所属岛屿拥有主权。至此, 英女王陛下亟需建立一稳定国民政府，以免因缺乏律法制度而衍生弊端殃及原住民及陛下臣民。女王陛下垂恩钦点授权于我，皇家海军上校-威廉・霍布森为新西兰及前述区域或日后让与女王麾下疆域之领事及副总督，特邀各联盟部落首领和独立部落首领签署以下协议及条款。

第一条
新西兰联盟部落众首领及诸非联盟独立部落首领，须绝对且无保留地将其领域上行使或拥有，或将要行使及拥有之主权与权力割让予英女王陛下。

第二条
英女王陛下向新西兰众部落和诸首领及其家族与个人确认并保证，可按其意愿保留其集体或个人对土地、不动产、林业、渔业及其它财产完全独立且不受干扰的拥有权。但联盟部落诸首领及独立部落首领须将土地优先收购专属权让渡于女王陛下，且各产权所有人欲转让土地时，可按照与女王陛下指派之代表所议定之价格实施转让。

第三条
鉴此，英女王陛下将护佑新西兰原住民，并授予其大不列颠子民所享之所有权益与特权。

[签署]副总督威廉・霍布森

因此，新西兰联盟部落诸首领，及各自名下之部落拥有统治权的独立部落首领，齐聚于怀唐伊维多利亚国会，全部了解此条约各项条款，接受且领会该条约之全部精神和意义，并于指定处签名做记，注明日期，以示见证。

公元一八四〇年二月六日，于怀唐伊

联盟部落诸首领

MĀORI VERSION

懷唐伊條約

英格蘭女王維多利亞，有意保障紐西蘭諸部落首領及屬下部落保有其首領地位及土地，並維持和平良序，鑒於眾多女王子民或已定居、或將移居於此，考慮應任命一位行政官員與紐西蘭原住民進行有效協商，使諸首領同意英女王在整個領土和鄰近諸島設置政府。因此，女王願意設置政府，使毛利民眾與歐洲民眾免於因缺乏律法而遭受惡果。所以女王任命我，威廉・霍布森，皇家海軍上校為紐西蘭所有地區副總督，管轄即將認定、行將歸屬於女王的所有紐西蘭區域，並將下述律令呈交紐西蘭聯盟部落諸首領及其他首領。

第一

聯盟部落諸首領及非聯盟諸首領將所轄土地的治理權絕對、完全、永久地給予英格蘭女王。

第二

英格蘭女王同意保護紐西蘭諸首領、屬下部落及所有民眾，使其對所屬土地、村落及他們的財富具有無上的支配權。而另一方面，聯盟部落諸首領及其他諸首領會依照土地所有人和女王指定的買方代理人商議的價格，將土地售予女王。

第三

鑒於此協議攸關英格蘭女王的治理權，女王將保護紐西蘭所有民眾，並給予其等同英格蘭民眾的公民權利及義務。

［簽署］威廉・霍布森，領事暨副總督

是以，紐西蘭諸部落聯盟首領齊聚懷唐伊，親證文件，同意且接受此條約，並署名和畫記為證。

公元 一八四〇年二月六日，於懷唐伊

聯盟部落諸首領

ENGLISH VERSION

懷唐伊條約

大不列顛及愛爾蘭聯合王國維多利亞女王陛下，恩澤於紐西蘭諸酋長及原住民部落，至盼庇護其合法權益及財產，保障其和平與良序，鑒於眾多陛下臣民已定居於紐西蘭，且歐洲與澳洲移民持續增加之故，有必要任命授權一賢才與紐西蘭原住民磋商，以確立女王陛下對紐西蘭全部或所屬島嶼擁有主權。是以英女王陛下亟需建立一穩定文官政府，以免因缺乏律法制度而衍生弊端殃及原住民及陛下臣民。女王陛下垂恩欽點授權於我，皇家海軍上校-威廉・霍布森為紐西蘭及前述區域或日後讓與女王麾下疆域之領事及副總督，特邀各聯盟部落首領和獨立部落首領簽署以下協議及條款。

第一條

紐西蘭聯盟部落眾首領及諸非聯盟獨立部落首領，須絕對且無保留地將其領域上行使或擁有，或將要行使及擁有之主權與權力割讓予英女王陛下。

第二條

英女王陛下向紐西蘭眾部落和諸首領及其家族與個人確認並保證，可按其意願保留其集體或個人對土地、不動產、林業、漁業及其它財產完全獨立且不受干擾的擁有權。但聯盟部落諸首領及獨立部落首領須將土地優先收購專屬權讓渡於女王陛下，且各產權所有人欲轉讓土地時，可按照與女王陛下指派之代表所議定之價格實施轉讓。

第三條

鑒此，英女王陛下將護佑紐西蘭原住民，並授予其大不列顛子民所享之所有權益與特權。

[簽署]副總督　威廉・霍布森

因此，紐西蘭聯盟部落諸首領，及各自名下之部落擁有統治權的獨立部落首領，齊聚於懷唐伊維多利亞國會，全部瞭解此條約各項條款，接受且領會該條約之全部精神和意義，並於此指定處簽名做記，註明日期，以示見證。

公元一八四〇年二月六日，於懷唐伊

聯盟部落諸首領

MĀORI VERSION

Waitangitraktaten

Victoria, Dronningen af Storbritannien, har i hendes bekymring over at beskytte høvdinge og understammer af New Zealand, og i hendes ønske om at bevare deres høvdingesamfund og deres jord for dem og for at bevare god ro og orden, fundet det rimeligt at udpege en administrator; en, der vil fortsætte med at forhandle med befolkningen i New Zealand, indtil deres høvdinge vil acceptere, at Dronningens styre vil blive etableret over alle dele af landet (og tilstødende øer) og ligeledes fordi, at mange af hendes undersåtter allerede bor i dette land og andre, der endnu ikke er ankommet. Så Dronningen ønsker at etablere en regering, så intet ondt vil ske for Maori-folket og europæerne, der bor i en lovløs stat. Så Dronningen har udpeget mig, William Hobson, Kaptajn i den kongelige flåde, til at være Guvernør for alle dele af New Zealand (begge disse), som inden længe vil blive modtaget af Dronningen og (dem), der skal modtages herefter, og præsenterer for Høvdingerne af Sammenslutningen af Høvdinge over New Zealands understammer og andre Høvdinge disse love, som er fremlagt her.

Den første artikel

Høvdinge af Sammenslutningen og alle de Høvdinge, som ikke har tilsluttet sig Sammenslutningen, giver Dronningen af Storbritannien absolut og fuldstændig statsstyring over deres land i al evighed.

Den anden artikel

Dronningen af Storbritannien accepterer at beskytte lederne, stammerne og hele det New Zealandske folk i den svære udøvelse af lederskab over deres land, landsbyer og alle deres kostbarheder. Til gengæld skal Høvdinge af Sammenslutningen og alle andre Høvdinge sælge land til Dronningen til en pris accepteret af både den person, som ejer det, og den person, som køber det, hvor (sidstnævnte) er udnævnt af Dronningen som Hendes repræsentant for køb.

Den tredje artikel

For denne fremtidige aftale gør det sig gældende at Dronningen af Storbritannien vil beskytte alle almindelige borgere i New Zealand og give dem de samme rettigheder og forpligtelser som statsborgerne i Storbritannien har.

Underskrevet William Hobson, Konsul og Viceguvernør

Så vi, Høvdinge af Sammenslutningen af understammerne af New Zealand, der mødes her i Waitangi, og som har set udformningen af disse ord, hvilke vi accepterer og forholder os enige i, vil derfor underskrive med vores navne og mærker.

Blev udført i Waitangi, den sjette februar i det Herrens år 1840.

Høvdingerne af Sammenslutningen

ENGLISH VERSION

Waitangitraktaten

Hendes majestæt, Dronning Victoria af det Forenede Kongerige Storbritannien og Irland, er i forbindelse med hendes royale velvilje overfor de indfødte høvdinge og stammer af New Zealand opsat på at beskytte deres rettigheder og ejendom samt at sikre dem fred, ro og orden. Hendes Majestæt har således fundet det nødvendigt, som følge af det store antal af Hendes Majestæts undersåtter, der allerede har bosat sig i New Zealand samt den stadig fortsatte tilstrømning af immigranter fra Europa og Australien, at udpege og konstituere en tjenestemand, som på lovlig vis er bemyndiget til at forhandle med de indfødte af New Zealand om anerkendelsen af Hendes Majestæts suveræne myndighed over hele eller enhver del af disse øer. Hendes Majestæt nærer derfor et ønske om at etablere en koloniseret form for civilt styre med henblik på at afværge de uheldige episoder (eller skadelige konsekvenser), som manglen på nødvendige love og institutioner kan medføre for den indfødte befolkning og hendes undersåtter. Hendes Majestæt er henrykt over at befuldmægtige og bemyndige mig, William Hobson, Kaptajn i Hendes Majestæts kongelige engelske flåde, Konsul og Viceguvernør over sådanne dele af New Zealand, som må være eller herefter skal afstås til Hendes Majestæt, og inviterer Sammenslutningens Høvdinge og de uafhængige Høvdinge af New Zealand til at erklære sig enige i de følgende nedennævnte artikler og bestemmelser.

Den første artikel

Høvdingerne af Sammenslutningen af De Forenede Stammer af New Zealand og de separate og uafhængige høvdinger, som ikke er blevet medlemmer af Sammenslutningen, overdrager til Hendes Majestæt Dronningen af Storbritannien ubetinget og uden forbehold alle rettigheder og beføjelser af suverænitet, som de nævnte Høvdinge af Sammenslutningen af De Forenede Stammer eller uafhængige Høvdinge udøver eller besidder, eller kan formodes at udøve eller besidde, over deres respektive territorier som den eneste regent heraf.

Den anden artikel

Hendes Majestæt Dronningen af Storbritannien bekræfter og garanterer overfor Høvdinge og Stammer af New Zealand, og overfor de respektive familier og enkeltpersoner deraf, den fulde eksklusive og uforstyrrede besiddelse af deres lande og ejendomme, skove, fiskerier og andre ejendomme, som de kollektivt eller individuelt må have, så længe det er deres ønske og lyst at beholde disse i deres besiddelse; men Høvdingerne, De Forenede Stammer og de uafhængige Høvdinge afstår til Hendes Majestæt den eksklusive forkøbsret over sådanne jordbesiddelser, eftersom ejendomsbesiddere skal være indstillet på at afhænde til sådanne priser, som kan aftales mellem de respektive ejendomsbesiddere og personer udpeget af Hendes Majestæt til at forhandle med dem på dennes vegne.

Den tredje artikel

Under hensyntagen dertil yder Hendes Majestæt, Dronningen af Storbritannien, de indfødte i New Zealand Hendes Kongelige beskyttelse og giver dem alle de samme rettigheder og fordele som de Britiske undersåtter nyder.

[Underskrevet] William Hobson, Viceguvernør.

Derfor samles vi nu, Høvdinge i Sammenslutningen af Forenede Stammer af New Zealand, ved kongressen i Victoria i Waitangi, og vi, de Separate og Uafhængige høvdinge af New Zealand, der hævder bemyndigelse over de Stammer og Territorier, som er angivet efter vores respektive navne, som er blevet gjort fuldstændig bekendte med bestemmelserne i den ovenstående Traktat, accepterer og indgår i samme i dens fulde ånd og mening deraf til bevidnelse, hvormed vi har knyttet vores underskrifter eller mærker på de henholdsvis angivne steder og datoer.

Høvdingerne af Sammenslutningen

MĀORI VERSION

Het Verdrag van Waitangi

Victoria, de Koningin van Engeland, wenst vanuit Haar betrokkenheid de stamhoofden en stammen van Nieuw-Zeeland te beschermen en hun soevereiniteit en grondgebieden voor hen te behouden en de vrede en goede orde te handhaven. Daarom acht Zij het juist een bestuurder aan te stellen die met het volk van Nieuw-Zeeland zal onderhandelen met als doel dat de stamhoofden zullen instemmen met het vestigen van het Bewind van de Koningin over alle delen van dit land en omliggende eilanden. Mede ook omdat veel van haar onderdanen al op dit grondgebied wonen en er nog meer verwacht worden. De Koningin wenst daarom een Bewind te vestigen om te voorkomen dat de Maori en Europeanen kwaad zal geschieden in een staat van wetteloosheid. Daarom heeft de Koningin mij, William Hobson, een Kapitein in de Koninklijke Marine, aangesteld als Gouverneur van alle delen van Nieuw-Zeeland, zowel (de delen) die de Koningin aanstonds zal ontvangen, alswel (de delen) die Zij later in ontvangst zal nemen. Zij presenteert de volgende wetten aan de Confederatiestamhoofden van de stammen van Nieuw-Zeeland en de andere stamhoofden.

Ten eerste

De Stamhoofden van de Confederatie en alle stamhoofden die niet bij de Confederatie zijn aangesloten, geven de Koningin van Engeland onvoorwaardelijk en voor altijd het volledige Bewind over hun land.

Ten tweede

De Koningin van Engeland stemt ermee in de stamhoofden, de stammen en het volk van Nieuw-Zeeland te beschermen zodat ze onbeperkt hun soevereiniteit kunnen uitoefenen over al hun grondgebieden, dorpen en waardevolle bezittingen. Maar anderzijds zullen de confederale en onafhankelijke stamhoofden land aan de Koningin verkopen voor een prijs waartoe wederzijds wordt ingestemd door de persoon die het land bezit en de persoon die het koopt, (deze laatste wordt) door de Koningin aangewezen als haar onderhandelaar.

Ten derde

Wegens deze overeenkomst met betrekking tot het Bewind van de Koningin, zal de Koningin van Engeland bescherming bieden aan alle oorspronkelijke inwoners van Nieuw-Zeeland en zal hen dezelfde rechten en plichten van burgerschap verlenen als het volk van Engeland.

[ondertekend] William Hobson, Consul en Luitenant-Gouverneur

Zo is het, dat wij, de Stamhoofden van de Confederatie van stammen van Nieuw-Zeeland hier bijeengekomen in Waitangi, de vorm van deze woorden hebben gezien en aanvaarden en ermee instemmen onze namen en persoonlijke symbolen te registreren als volgt.

Gedaan te Waitangi op de zesde februari in het jaar onzes Heren 1840.

De Stamhoofden van de Confederatie

ENGLISH VERSION

Het Verdrag van Waitangi

HARE MAJESTEIT VICTORIA, Koningin van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, de inheemse stamhoofden en stammen van Nieuw-Zeeland met Haar Koninklijke gunst beschouwend, heeft de vurige wens hun rechten en eigendommen te beschermen en hen het genot van een leven in vrede en goede orde te verzekeren. Vanwege het groot aantal onderdanen van Hare Majesteit dat zich reeds in Nieuw-Zeeland heeft gevestigd en vanwege de snelle uitbreiding en aanhoudende groei in emigratie vanuit Europa en Australië, acht Zij het noodzakelijk om een functionaris aan te stellen en te benoemen die de juiste volmacht heeft om met de oorspronkelijke bewoners van Nieuw-Zeeland te onderhandelen over de erkenning van de soevereine autoriteit van Hare Majesteit over het geheel of enig deel van deze eilanden. Hare Majesteit wenst daarom een vaste vorm van burgerlijk bestuur aan te stellen ten einde de kwade gevolgen af te wenden die ongetwijfeld zullen voortkomen uit de afwezigheid van de nodige wetten en instanties voor zowel de inheemse bevolking als Haar eigen onderdanen. Daarom heeft het Haar behaagd om mij, William Hobson, een Kapitein in de Koninklijke Marine van Hare Majesteit te volmachtigen en benoemen tot Consul en Luitenant-Gouverneur over de delen van Nieuw-Zeeland die hierbij of hierna aan Hare Majesteit worden overgedragen, ten einde de confederale en onafhankelijke stamhoofden van Nieuw-Zeeland uit te nodigen om in te stemmen met de volgende artikelen en voorwaarden.

Eerste artikel

De stamhoofden van de Confederatie van Verenigde Stammen van Nieuw-Zeeland en de afzonderlijke en onafhankelijke stamhoofden die geen lid zijn van de Confederatie, dragen volledig en zonder voorbehoud over aan Hare Majesteit de Koningin van Engeland alle rechten en bevoegdheden van soevereiniteit die voornoemde confederale en onafhankelijke stamhoofden respectievelijk uitoefenen of bezitten, of waarvan mag worden aangenomen dat zij die uitoefenen of bezitten als enige soeverein van desbetreffende grondgebieden.

Tweede artikel

Hare Majesteit de Koningin van Engeland verzekert en garandeert de stamhoofden en de stammen van Nieuw-Zeeland en hun respectieve families en familieleden, het volledig exclusieve en ongestoorde bezit van hun land, woongebieden, bossen, visgronden en andere eigendommen die zij gezamenlijk of individueel bezitten zo lang ze deze in hun bezit wensen te houden. Maar de Stamhoofden van de Verenigde Stammen en de onafhankelijke stamhoofden staan aan Hare Majesteit af het exclusieve recht van voorkoop over die grondgebieden waarvan de eigenaars bereid zijn afstand te doen voor een prijs die wordt overeengekomen tussen de respectieve eigenaars en de personen die door Hare Majesteit zijn aangesteld om in deze hoedanigheid met hen te onderhandelen.

Derde artikel

Met inachtneming hiervan biedt Hare Majesteit de Koningin van Engeland Haar Koninklijke bescherming aan de inheemse bevolking van Nieuw-Zeeland en verleent hen alle rechten en voorrechten van Britse onderdanen.

[ondertekend] William Hobson, Luitenant-Gouverneur

Wij, de stamhoofden van de Confederatie van Verenigde Stammen van Nieuw-Zeeland, hier verzameld op dit Congres in Victoria in Waitangi en wij, de afzonderlijke en onafhankelijke stamhoofden van Nieuw-Zeeland, maken aanspraak op het gezag over de stammen en grondgebieden die achter onze respectieve namen worden aangeduid. Wij zijn volledig op de hoogte gebracht van de bepalingen en voorwaarden van bovenstaand verdrag. Zo is het, dat wij deze verbintenis volledig in haar geest en betekenis aanvaarden en aangaan, ter getuigenis waarvan wij onze handtekening of ons persoonlijk symbool achter de respectievelijk aangeduide plaatsnamen en datums hebben vastgelegd.

Gedaan te Waitangi, deze zesde dag van februari in het jaar onzes Heren duizend acht honderd en veertig.

De Stamhoofden van de Confederatie

ESPERANTO

MĀORI VERSION

La Traktato de Waitangi

Viktoria, la Reĝino de Anglujo, en sia zorgo protekti la ĉefojn kaj subtribojn de Nov-Zelando, kaj en sia deziro konservi por ili ilian kuratorecon kaj iliajn bienojn, kaj daŭrigi la pacon kaj bonstaton, konsideras ke estas juste enoficigi administriston, kiu intertraktos kun la popolo de Nov-Zelando por ke iliaj ĉefoj konsentu al la establiĝo de la Reĝina Registaro sur ĉiuj partoj de tiu ĉi lando kaj la (apudaj) insuloj, kaj ankaŭ ĉar multaj de ŝiaj regatoj jam loĝas en tiu ĉi lando kaj aliaj poste venos. Do la Reĝino deziras establi registaron por tio, ke nenia malbono alvenu al la Maorioj kaj Eŭropanoj, kiuj vivas senleĝe. Do la Reĝino enoficigis min, Vilhelmo Hobson, kapitano en la Reĝa Mararmeo, esti Guberniestro en ĉiuj partoj de Nov-Zelando - tiuj kiujn baldaŭ ricevos la Reĝino kaj tiuj ricevotaj poste - kaj prezentas al la ĉefoj de la Konfederacio, la ĉefoj de la subtriboj de Nov-Zelando, kaj la ĉefoj aliaj ĉi tiujn leĝojn sube.

La Unua

La ĉefoj de la Konfederacio kaj ĉiuj aliaj ĉefoj, kiuj ne aniĝis al tiu Konfederacio, donas absolute al la Reĝino de Anglujo por ĉiam la tutan regadon de siaj teritorioj.

La Dua

La Reĝino de Anglujo aranĝas kaj konfirmas al la ĉefoj, la subtriboj, kaj la tuta popolo de Nov-Zelando la tutan ĉefecon de iliaj bienoj, vilaĝoj, kaj ĉiuj iliaj trezoroj. Sed aliflanke, la ĉefoj de la Konfederacio kaj ĉiuj ĉefoj permesos al la Reĝino aĉeti bienojn je prezo konsentita de la posedanto kaj la aĉetonto nomita de la Reĝino kiel aĉetagento.

La Tria

Do, pro tiu aranĝo konsentita rilate al la Registaro de la Reĝino, la Reĝino de Anglujo protektos ĉiujn Maoriojn de Nov-Zelando kaj donos al ili ĉiujn la samajn rajtojn kiel la homoj de Anglujo.

[subskribata] Vilhelmo Hobson, Konsulo kaj General-Leŭtenanto.

Do ni, la ĉefoj de la Konfederacio de la subtriboj de Nov-Zelando, kunvenantaj ĉi tie ĉe Waitangi, vidinte la formon de ĉi tiuj vortoj, kiujn ni akceptas, konsentas registri niajn nomojn kaj signojn tiel.

Farita ĉe Waitangi je la sesa tago de Februaro en la jaro de Nia Sinjoro 1840.

La Ĉefoj de la Konfederacio.

ENGLISH VERSION

La Traktato de Waitangi

Ŝia Moŝto Viktoria Reĝino de la Unuiĝinta Reĝlando de Britujo kaj Irlando, konsiderante kun sia reĝa favoro la indiĝenajn tribojn kaj ĉefojn de Nov-Zelando, kaj dezirante protekti iliajn rajtojn kaj proprietaĵojn, kaj sekurigi por ili la ĝuadon de paco kaj bonordo, konsideras ke necesas, pro la granda nombro da regatoj de Ŝia Moŝto, kiuj jam setlis en Nov-Zelando kaj pro la rapida vastiĝado de elmigrado el kaj Eŭropo kaj Aŭstralio, kiu ankoraŭ progresas, konsistigi kaj enoficigi funkciulon ĝuste rajtigatan trakti kun la indiĝenoj de Nov-Zelando cele al la rekono de la suverenco de Ŝia Moŝto sur la tuto aŭ iu parto de tiuj insuloj - do Ŝia Moŝto, dezirante establi fiksitan formon de civila registaro, kun la intenco forturni la malbonajn sekvojn, kiuj devas rezulti el la foresto de la necesaj leĝoj kaj insitutucioj por la indiĝena popolo kaj Ŝiaj regatoj, estas gracie kontenta potencigi kaj rajtigi min, Vilhelmo Hobson, kapitano en la Reĝa Mararmeo de Ŝia Moŝto, kiel konsulo kaj Vic-Guberniestro de tiuj partoj de Nov-Zelando, kiuj nun estas aŭ poste estos ceditaj al Ŝia Moŝto, inviti la ĉefojn de Nov-Zelando kaj konfederaciitajn kaj sendependajn konsenti al la sekvaj artikoloj kaj kondiĉoj.

Artikolo la Unua

La ĉefoj de la Konfederacio de la Unuiĝintaj Triboj de Nov-Zelando kaj la apartaj kaj sendependaj ĉefoj, kiuj ne jam aniĝis al la Konfederacio, cedas al Ŝia Moŝto la Reĝino de Anglujo absolute kaj sen reteno ĉiujn la rajtojn kaj potencojn de suvereneco, kiujn la antaŭe menciitaj Konfederaciaj ĉefoj aŭ individuaj ĉefoj respektive praktikas aŭ posedas, aŭ supozeble praktikas aŭ posedas, sur siaj teritorioj respektivaj kiel iliaj solaj suverenoj.

Artikolo la Dua

Ŝia Moŝto la Reĝino de Anglujo konfirmas kaj garantias al la ĉefoj kaj triboj de Nov-Zelando kaj al ties respektivaj familioj kaj individuoj la tutan, ekskluzivan, kaj senĝenan posedon de iliaj lteritorioj kaj bienoj, arbaroj, fiŝejoj, kaj aliaj propraĵoj, kiujn ili eble kolektive aŭ individue posedas tiel longe kiel ili deziras posedi ilin; sed la ĉefoj de la Unuiĝintaj Triboj kaj individuaj ĉefoj cedas al Ŝia Moŝto la ekskluzivan rajton de antaŭaĉeto sur tiuj landoj, kies proprietuloj eble inklinas cedi, je tiu prezo konsentita inter la respektivaj proprietuloj kaj personoj nomitaj de Ŝia Moŝto por trakti kun ili en ŝia nomo.

Artikolo la Tria

Konsiderante la antaŭan, Ŝia Moŝto la Reĝino de Anglujo etendas al la indiĝenoj de Nov-Zelando Sian reĝan protekton kaj donas al ili ĉiujn rajtojn kaj privilegiojn de Britaj regatoj.

[subskribata] Vilhelmo Hobson, General-Leŭtenanto

Do nun ni, la ĉefoj de la Konfederacio de la Uniĝintaj Triboj de Nov-Zelando, kuniĝintaj en kongreso ĉe Viktoria en Waitangi, kaj ni la apartaj kaj sendependaj ĉefoj de Nov-Zelando, kiuj asertas aŭtoriataton sur la triboj kaj teritorioj specifitaj post niaj nomoj respektivaj, komprenigitaj komplete la kondiĉojn de la antaŭa traktato, akceptas kaj ratifas la traktaton je ties plena esenco kaj signifo; atestante tiun, ni afiŝis niajn subskribojn aŭ signojn ĉe la lokoj kaj datoj respektive specifitaj.

Farita ĉe Waitangi je tiu sesa tago de Februaro en la jaro de Nia Sinjoro mil okcent kvardek.

La Ĉefoj de la Konfederacio.

عهدنامه وایتانگی، نسخه مائوري

ویکتوریا، ملکه انگلستان، به دلیل نگرانیشان برای حفاظت از سران قبایل و خرده قبیله های زلاندنو و خواسته شان برای پاسداشت و حفظ ریاست آنان بر قبایل و سرزمین هایشان و برقراری صلح و نظم شایسته آنها سزاوار می دانند تا مجری ای را تفویض نمایند که با مردم زلاندنو در رابطه با موافقت سرانشان با حکومت ملکه بر تمامی این سرزمین و جزایر مجاور و همینطور به دلیل اینکه تعداد زیادی از اتباع ملکه در این سرزمین زندگی می کنند و بسیاری نیز در آینده ملحق خواهند شد مذاکره کند. به این ترتیب ملکه در صدد به راه انداختن حکومتی می باشند که از ایجاد آنچه که باعث بی قانونی برای مائوری ها و اروپایی ها در جامعه می شود جلوگیری کند. بنابراین ملکه، بنده ویلیام هابسن که ناخدایی در نیروی دریایی سلطنتی هستم را به سمت فرماندار همه بخش های زلاندنو چه آنهایی که به زودی الحاق می شوند و چه آنهایی که بعد از این الحاق می شوند تفویض کرده اند و ایشان قوانین تنظیم شده را به سران قبایل کنفدراسیون و سران خرده قبیله ها و دیگر سران ارائه می دهند.

ماده یکم

سران کنفدراسیون و همه سرانی که به کنفدراسیون ملحق نشده اند حکومت تام الاختیار بر سرزمینشان را برای همیشه به ملکه انگلیس اعطا می کنند.

ماده دوم

ملکه انگلیس موافقت می کنند که از سران قبایل و خرده قبایل و دیگر مردم زلاندنو در راستای اعمال نامحدود ریاست سران در قبال زمینها و روستاها و دیگر اموال قیمتی آنها حفاظت کنند. از طرف دیگر سران قبایل کنفدراسیون و دیگر سران موافقت می کنند تا به ملکه زمین به قیمتی که مورد توافق شخص مالک و شخص خریدار باشد، که خریدار توسط ملکه به عنوان نماینده خرید ایشان تعیین شده است، بفروشند.

ماده سوم

جهت این ترتیبات توافق شده در رابطه با حکومت ملکه، ملکه انگلیس همه مردم عادی زلاندنو را حفاظت خواهند کرد و به آنها همان حقوق و وظایف شهروندی مردم انگلستان را اعطا خواهند نمود.

امضاء: ویلیام هابسن کنسول و فرماندار

بدین ترتیب، ما سران کنفدراسیون خرده قبایل زلاندنو در وایتانگی دورهم جمع شده ایم و این متن را دیده و قبول و موافقت می نماییم تا نام و نشانمان بدان گونه ثبت شود.

در وایتانگی در روز ششم فوریه سال ۱۸۴۰ میلادی تحقق پذیرفت.

سران کنفدراسیون

ENGLISH VERSION

عهدنامه وایتانگی، نسخه انگلیسی

علیاحضرت ویکتوریا ملکه پادشاهی متحده بریتانیای کبیر و ایرلند نظر به الطاف سلطنتی خویش در قبال سران بومی و قبایل زلاندنو و همچنین مترصد به حفاظت از حقوق و املاک آنان و ایجاد صلح و نظم شایسته و درخور آنان، صلاح دیده اند با توجه به اینکه تعداد زیادی اتباع علیاحضرت تاکنون در زلاندنو سکنی گزیده اند و همچنین با در نظر گرفتن رشد روز افزون مهاجرت از اروپا و استرالیا، علیاحضرت ماموری را منتصب کنند که دارای اختیارات مناسب درنحوه برخورد با بومیان زلاندنو باشد تا قدرت حاکمیت ملکه برهمه یا هر قسمت از آن جزایر را به رسمیت بشناساند. لذا علیاحضرت تمایل دارند که نوعی دولت مدنی پایه گذاری گردد تا ازعواقب ناشایستی که درنتیجه نبود قوانین و سازمانها بوجود می آیند اجتناب شود. بدینوسیله علیاحضرت چه برای جمعیت بومی و چه اتباع خود مرحمت فرموده اند تا بنده ویلیام هابسن، ناخدایی در نیروی دریایی سلطنتی علیاحضرت، به مقام کنسول و فرماندار با همه اختیارات و قدرت منصوب شده تا بر قسمت های فعلی زلاندنو یا قسمت هایی که بعداً به ایشان واگذار میشود نظارت کرده و سران متحد و مستقل زلاندنو را دعوت کرده تا با شروط و ماده های ذیل موافقت نمایند.

ماده یکم

سران کنفدراسیون قبایل متحده زلاندنو و سران مستقل و مجزا که تا کنون به عضویت کنفدراسیون درنیامده اند به طور کامل و بدون هیچگونه تردیدی همه حقوق و قدرت حاکمیتی را که کنفدراسیون نامبرده یا هرکدام از سران به عنوان تنها حکمران در سرزمین های خود در اختیار داشته یا اعمال می کنند یا قراراست اعمال کنند و یا در اختیار داشته باشند را به ملکه انگلستان تسلیم می کنند.

ماده دوم

علیاحضرت ملکه انگلستان مالکیت انحصاری و بی چون و چرای زمین ها و املاک، جنگل ها، شیلات و دیگر مستقلاتی که سران و قبایل زلاندنو و خانواده ها و دیگر افراد مربوطه به طور جمعی یا مجزا مالک هستند را تایید و ضمانت می کنند تا زمانی که آنان مایل باشند چنین املاکی را در تملک خود نگهدارند؛ اما سران قبایل متحده و سران منفرد حق تقدم انحصاری در خرید زمین هایی که صاحبان آنها مایل به فروششان باشند و بر اساس قیمت هایی که ممکن است مورد توافق این مالکین و اشخاصی که توسط ملکه به نمایندگی از ایشان به این منظور منصوب شده اند باشد را به علیاحضرت واگذار می کنند.

ماده سوم

در قبال آن بنابراین ملکه انگلستان بومیان زلاندنو را مشمول حفاظت سلطنتی خود نموده و ایشان را از کلیه حقوق و مزایای توابع بریتانیایی بهره مند می سازند.

امضاء ویلیام هابسن، فرماندار

بنابراین هم اکنون ما سران کنفدراسیون قبایل متحده زلاندنو که در کنگره ویکتوریا در وایتانگی گرد هم آمده ایم و ما سران مستقل و مجزای زلاندنو که مدعی قدرت بر سرزمین ها و قبایلی که به نامهان درج شده است هستیم با توجه به اینکه مفاد عهدنامه فوق را کاملا درک کرده ایم، روح و معنای آنرا پذیرفته و با آن توافق نموده و امضاءها و نشان هایمان را در کنار مکان ها و تاریخ های درج شده به عنوان گواه وارد می کنیم.

در روز ششم فوریه سال هزار و هشتصد و چهل میلادی در وایتانگی این عهدنامه تحقق پذیرفت.

سران کنفدراسیون

MĀORI VERSION

Na Yavu Ni Vei Dinadinati e Waitangi

Vikatoria, Na Ranadi kei Bolatagane ena nodra kauwai me taqomaki na Turaga Bale kei na vei dui Yavusa e Niu Siladi kei na nodra gagadre me maroroi na veiliutaki vaka Turaga Bale kei na nodra qele [se vanua] ka me tomani na tiko sautu kei na muri lewa ka nanumi ni sa dodonu me digitaki e dua na i vakalesilesi me dau vei vakaduavatataki kei ira na kawa tamata kei Niu Siladi me yacova na nodra sa duavata mai na vei Turaga Bale ena nodra tokona na kena sa mai tauyavutaki na Matanitu nodra Na Ranadi ena vei yasani vanua eke kei na kena vei Yanuyanu voleka ka vakabibi ni sa levu na nodra tamata era sa tawana na Vanua oqo kei ira era se bera mai. Ena gagadre ni Ranadi me tauyavutaki na Matanitu ka me kua na cakacaka dukadukali me yaco vei ira na Maori kei ira na vavalagi ka sa tiko ena vanua ka sega ni vakalawa taki tu. Ia Na Ranadi sa digitaki au, William Hobson, Kavetani ni Mataivalu e Wai nodra Na Ranadi meu Kovana ena veivanua vaka Niu Siladi (rau ruarua) ka vakarau ciqomi mai vua Na Ranadi kei ira [ra] vakarau ciqori mai muri ka soli vei ira na Turaga Bale ni matanitu vaka vanua e Niu Siladi kei ira na Turaga ni vei kawa tamata ka ra vauci ena lawa oqo.

Nai Matai

Oira na Turaga Bale ni vei Matanitu vaka Vanua Cokovata kei ira na vei Turaga Bale era tu vaka taki koya ka era sega ni lewe ni Matanitu Cokovata vaka Vanua era solia na kaukauwa taucoko vua Na Ranadi kei Bolatagane ka tawa mudu na vakatulewa taucoko ena kena lewai na nodra vanua.

Nai Karua

Na Ranadi kei Bolatagane e duavata me taqomaki [oira] na vei Turaga Bale, na dui Yavusa kei ira na kawa tamata kece e Niu Siladi ena kena vakayagataki ka sega ni yalati na nodra vakayacora na nodrai tavi vaka Turaga Bale ena nodra dui qele, korokoro kei nai yaubula taucoko.

Ia ena dua tale na yasana oira na Turaga Bale mai na vei Matanitu Vaka Vanua kei ira kece na Turaga Bale e ra volitaka na nodra qele vua Na Ranadi enai sau ka [era] vei vaka duavata kina ko [ira nai] taukei ni qele kei koya ena vei voli (na kena i muri ka) digitaka na Ranadi me nodra dau ni voli qele.

Nai Katolu

Ena vuku ni veiyalayalati qo ka umani kina na Matanitu nodra na Ranadi, na Ranadi kei Bolatagane ena taqomaki ira kece na vei tamata e Niu Siladi ka na solia vei ira na dodonu kei na i tutu vaka lewe ni vanua ko Bolagatane.

[Saini] William Hobson, Daunivakasala, Kavetani [ka] Kovana

Me vaka ko keimami, Na Turaga Bale ni vei Matanitu Vaka Vanua ni Kawa tamata e Niu Siladi ka bose e Waitangi ka raica nai tuvatuva ni vei vosa keimami sa ciqoma ka duavata kina me toqai na yacai keimami kei na neimami vaka takilakila [e] sa koto.

A vakayacori e Waitangi enai ka ono ni Fepurueri ena yabaki ni noda Turaga [na Kalou] 1840.

Na Turaga Bale ni Vei Matanitu Cokovata vaka Vanua.

ENGLISH VERSION

Na Yavu Ni Vei Dinadinati e Waitangi

Na Ranadi ko Vikatoria na Ranadi kei Igiladi e Bolatagane kei Ailadi ena nona vei vaka menemenei vaka Tui kina vei vuvale Turaga vaka Vanua kei ira na Lewe ni Yavusa vaka Turaga e Niu Siladi ena nona kauwai ka via taqomaka na nodra dodonu dina kei na nodrai yau kei na vei maroroi me mareqeti kina na tiko vinaka kei na sautu esa nanumi kina na kena dodonu me vaka ni ra levu sara na nodra tamata na Ranadi era sa mai tawa vanua e Niu Siladi kei na totolo ni tete ni curuvanua ka ra lako mai Europe kei Ositerelia ka ese vaka yacori tiko e bucini ka digitaki edua nai vakalesilesi vaka matanitu ka vaka tikori kina nai vakaro kei na vei vaka donui ni vaka tulewa me baleta na kena ciqomi ni nodra tutu vaka Ranadi kei na kaukauwa e koto vata mai kei nai tutu cecere me baleta na kena vakatulewa taki taucoko se so na tiki ni vei yanuyanu - Na Ranadi ena nodra gadreva me vakaturi edua nai tuvatuva ni Matanitu vei liutaki mai vei ira na yavu tamata me rawa kina ni kauta laivi eso na leqa e yaco ka vu mai ena kena yali na tuvatuva ni Lawa kei na Yavu ni Vakavulewa e tautauvata vei ira nai wiliwili taukei kei ira na tamata nodra na Ranadi era solia ena yalo mamarau na kaukauwa kei na vaka tulewa vei au William Hobson na Kavetani ni nodra Mataivalu e Wai na Ranadi ka Kovana ena vei Yasana ko Niu Siladi me vaka e kilai tu kina se me vaka ni sa soli vua na Ranadi me sureti na vei Matanitu Vanua cokovata se dui tu yadua vei ira na Turaga Bale kei Niu Siladi mera vaka donuya kina na vei tuvatuva esa koto ki na wase ni vola kei na kena vaka tulewa

Tuvatuva Nai Matai

Oira na Turaga ni Matanitu Cokovata vaka Vanua kei Niu Siladi kei ira na vei Turaga Bale tu vaka taki koya ka era sega ni lewe ni Matanitu Cokovata era solia ki vua na Marama Bale na Ranadi kei Igiladi [Bolatagane] vakaidina taucoko na dodonu kei na kaukauwa ni Vakavulewa Cecere era dau vaka yacora na Matanitu Cokovata vaka Vanua se ko ira na dui Turaga Bale era tu vaka taki ira ena nodra vakayagataka vaka tabaki dua se taukena, se nakinaki me ra vakayagataka se ka taukena se na kena nanumi me rawa ni vakayacora ka vakatulewa ena nodra dui vei Vanua Kovuti kece sara ka vakatabakidua na vakavulewa cecere

Tuvatuva Nai Karua

Na Marama Bale Na Ranadi kei Igiladi [Bolatagane] sa vakadeitaka vei ira na Turaga Bale ni Matanitu Cokovata vaka Vanua kei Niu Siladi kei ira kece na kenai sasavu vakaturaga kei na tamata yadua oqo na veivakadonui vakatabakidua taucoko kei na vakatulewa ka sega ni vakasosataki ena nodra vei Vanua Qele Kovukovu Loga Veikau Qoliqoli kei na vei yaubula era taukena vaka Lewe ni Vanua se yaduadua me yacova ga ena gauna era sa na vinakata kina me ra taura lesu na nodrai yau, ia oira na Turaga ni Matanitu Cokovata vaka Vanua kei ira na Turaga Bale tu vakai koya [era] solia ena lomadra taucoko ki vua na Ranadi na dodonu taucoko ni kena lewai na vei vanua vei koya na vakatulewa ka rawa ni solia me sereki ena dua nai sau [ni veivoli] ka raici ni vakadonuitaki mai vei ira ka Taukena kei koya na mata digitaki nodra na Ranadi me vakayacora vei ira ena vukudra.

Tuvatuva Nai Ka Tolu

Ena kena dikevi mai vua na Marama Bale na Ranadi Kuini kei Igiladi [Bolatagane] e vaka teteya ki vei ira na Taukei kei Niu Siladi na Nodra vei taqomaki vaka Ranadi ka solia vei ira kece na Dodonu kei na Vei Qaravi edau soli vei ira era wili ka volai tudei kei Bolatagane.

Willian Hobson Lieutenant Governor

Kavetani ni nodra Mataivalu e Wai na Ranadi ka Kovana

Oqo ko Keimami na Turaga Bale ni Matanitu Cokovata e Niu Siladi ka soqoni vata ena dua na Bose [kacivi] [nei] Vikatoria mai Waitangi kei Keimami na Turaga Bale Tu Vakataki keimami e Niu Siladi ka tuvanaka na neimami vaka tulewa ena vei Mata Tamata kei na Vei Vanua esa tuvanaki oti na yacai keimami, ka sa vaka deitaki vei keimami na Tuvatuva ni tosotoso ni Vei Vaka Dinadinati ka ciqoma kei na kena curumi na veika ena yalo ni duavata kei nai balebale ka vakakotori no ena vaka dinadina ka keimami vaka kabira na neimami [mawe ni liga] se vakaitakilakila ena vei vanua kei na tiki ni siga ka toqai [kina]

E a vakayacori mai Waitangi enai ka Ono ni Siga ni Fepurueri ena yabaki ni Noda Turaga [Jisu Karisito] Dua na Udolu walu na drau vasagavulu.

Na Turaga Bale ni Vei Matanitu Cokovata vaka Vanua.

MĀORI VERSION

Le traité de Waitangi

Victoria, Reine d'Angleterre, soucieuse de protéger les chefs et les tribus de Nouvelle-Zélande et désirant préserver leur chefferie sur leurs terres et maintenir la paix et l'ordre, estime juste de nommer un administrateur, lequel négociera avec le peuple de Nouvelle-Zélande, dans le but d'obtenir le consentement de ses chefs à l'établissement du gouvernement de la Reine sur toute l'étendue de ce pays et de ses îles (côtières), mais aussi parce qu'un grand nombre de ses sujets vivent déjà dans ce pays et que d'autres sont appelés à y venir. Ainsi, la Reine désire-t-elle établir un gouvernement afin de protéger contre tous malheurs et méfaits les Maoris et les Européens vivant dans un État sans lois. La Reine m'a donc nommé, moi, William Hobson, capitaine de la Marine royale, Gouverneur de toutes les parties de la Nouvelle-Zélande, (aussi bien de celles) qui seront remises à la Reine prochainement (que de celles) qui le seront dans l'avenir, et présente aux chefs de la Confédération, chefs de tribus de Nouvelle-Zélande et autres chefs les lois énoncées ci-après.

Article premier

Les chefs de la Confédération et tous les chefs qui n'ont pas rejoint cette Confédération donnent sans réserve et à jamais à la Reine d'Angleterre le droit absolu de gouverner leur pays.

Article deux

La Reine d'Angleterre accepte de protéger les chefs, les tribus et tout le peuple de Nouvelle-Zélande dans l'exercice inconditionnel de leur chefferie sur leurs terres, villages et tous leurs trésors.

Mais d'autre part, tous les chefs, qu'ils appartiennent à la Confédération ou non, vendront des terres à la Reine au prix convenu entre le propriétaire et l'acheteur (ce dernier étant) nommé par la Reine comme son mandataire.

Article trois

En contrepartie de cet accord conclu à propos du gouvernement de la Reine, la Reine d'Angleterre protégera l'ensemble de la population maorie de Nouvelle-Zélande et lui conférera les mêmes droits et obligations de citoyens que le peuple d'Angleterre.

[signé] William Hobson, Consul et Lieutenant-Gouverneur.

Ainsi, nous, les chefs de la Confédération des tribus de Nouvelle-Zélande réunis ici, à Waitangi, ayant pris connaissance de la forme de ce texte dont nous acceptons les termes, convenons d'y apposer nos noms et nos marques.

Fait à Waitangi, ce sixième jour de février de l'année de Notre Seigneur 1840.

Les Chefs de la Confédération

ENGLISH VERSION

Le traité de Waitangi

Sa Majesté Victoria, Reine du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande, considérant de sa faveur royale les chefs et tribus indigènes de Nouvelle-Zélande, soucieuse de protéger leurs biens et droits légitimes et de leur garantir la jouissance de la paix et du bon ordre, a jugé nécessaire, étant donné le grand nombre de sujets de Sa Majesté déjà établis en Nouvelle-Zélande et l'expansion rapide de l'émigration en provenance à la fois d'Europe et d'Australie toujours en cours, d'instituer et de nommer un fonctionnaire dûment autorisé à traiter avec les aborigènes de Nouvelle-Zélande pour la reconnaissance de l'autorité souveraine de Sa Majesté sur toute l'étendue ou toute partie de ces îles. En conséquence, Sa Majesté, désireuse d'établir une forme stable de gouvernement civil en vue d'éviter les conséquences néfastes qui résulteraient inévitablement de l'absence de lois et des institutions indispensables à la population indigène et à ses sujets, a eu le plaisir de m'habiliter et de m'autoriser, moi, William Hobson, Capitaine de la Marine royale de Sa Majesté, Consul et Lieutenant-Gouverneur des parties de Nouvelle-Zélande qui pourraient être ou seront ultérieurement cédées à Sa Majesté, à inviter les chefs confédérés et indépendants de Nouvelle-Zélande à adopter les articles et conditions suivants.

Article premier

Les chefs de la Confédération des Tribus unies de Nouvelle-Zélande et les chefs autonomes et indépendants qui n'en sont pas devenus membres cèdent à Sa Majesté la Reine d'Angleterre, entièrement et sans réserve, tous les droits et pouvoirs de souveraineté que la Confédération ou que les chefs indépendants exercent ou possèdent respectivement, ou peuvent être supposés exercer ou posséder sur leurs territoires respectifs, en tant que souverains uniques de ces derniers.

Article deux

Sa Majesté la Reine d'Angleterre confirme et garantit aux chefs et tribus de Nouvelle-Zélande ainsi qu'à leurs familles et membres respectifs, la pleine possession exclusive et paisible de leurs terres et des domaines, forêts, pêcheries et autres biens qu'ils peuvent posséder collectivement ou individuellement, aussi longtemps qu'ils souhaitent et désirent les garder en leur possession ; en contrepartie, les chefs des Tribus unies et les chefs indépendants cèdent à Sa Majesté le droit exclusif de préemption sur les terres que leurs propriétaires pourraient être disposés à aliéner au prix pouvant être convenu entre ces derniers et les personnes nommées par Sa Majesté pour traiter avec eux à cet égard.

Article trois

En contrepartie, Sa Majesté la Reine d'Angleterre étend aux indigènes de Nouvelle-Zélande sa protection royale et leur confère tous les droits et privilèges des sujets britanniques.

[signé] William Hobson, Lieutenant-Gouverneur.

En conséquence, nous, les chefs de la Confédération des Tribus unies de Nouvelle-Zélande, réunis en Congrès à Victoria, Waitangi, et nous, les chefs autonomes et indépendants de Nouvelle-Zélande revendiquant notre autorité sur les tribus et territoires indiqués en face de nos noms respectifs, après qu'il nous ait été donné de comprendre pleinement les dispositions du Traité qui précède, acceptons et concluons ce dernier conformément à l'esprit et à la lettre, en foi de quoi, nous apposons nos signatures ou marques aux endroits et dates dûment indiqués.

Fait à Waitangi, ce sixième jour de février de l'année de Notre Seigneur mille huit cent quarante.

Les Chefs de la Confédération

MĀORI VERSION

Der Vertrag von Waitangi

Victoria, die Königin von England, mit ihrem Anliegen, den Häuptlingen und den Stämmen Neuseelands Schutz zu gewähren, sowie mit ihrem Wunsch, deren Häuptlingschaft und deren Ländereien zu wahren sowie Friede und öffentliche Ordnung aufrechtzuerhalten, erachtet es für angemessen, einen Verwalter zu ernennen, der mit dem neuseeländischen Volk Verhandlungen führen soll und zwar mit dem Ziel, die Zustimmung der Häuptlinge zu erwirken, in allen Teilen des Landes und auf den (vorgelagerten) Inseln eine Regierung der Königin zu errichten, da bereits viele ihrer Untertanen in diesem Land leben und weitere hinzukommen werden. Daher möchte die Königin eine Regierung begründen, damit den Maori und Europäern kein Schaden zuteil wird durch den derzeitigen Zustand der Gesetzlosigkeit. Deswegen hat die Königin mich, William Hobson, Kapitän in der Königlichen Marine, zum Gouverneur ernannt über alle Gebiete Neuseelands, die (zum einen) binnen Kurzem von der Königin vereinnahmt werden und (zum anderen) hernach vereinnahmt werden, und sie unterbreitet den Häuptlingen des Bundes der Stämme Neuseelands sowie den übrigen Häuptlingen die folgenden Gesetze.

1. Artikel
Die Häuptlinge des Bundes sowie alle Häuptlinge, die dem Bund nicht beigetreten sind, übergeben der Königin von England unbedingt und für alle Zeiten die uneingeschränkte Regierungsgewalt über ihr Land.

2. Artikel
Die Königin von England stimmt zu, die Häuptlinge, Stämme und alle einheimischen Bewohner Neuseelands bei der uneingeschränkten Ausübung der Häuptlingschaft über ihre Ländereien, Siedlungen und Schätze zu schützen. Dafür aber räumen die Häuptlinge des Bundes und alle anderen Häuptlinge der Königin das Recht ein, im Einverständnis mit den jeweiligen Eigentümern Land zu kaufen, wobei der Preis zwischen dem Eigentümer und dem von der Königin eingestellten Käufer vereinbart wird.

3. Artikel
Im Gegenzug zum vereinbarten Abkommen bezüglich der königlichen Regierungsgewalt wird die Königin von England dem gesamten Volk Neuseelands Schutz gewähren und ihnen alle Rechte und Pflichten des englischen Volkes erteilen.

[gezeichnet] William Hobson, Konsul und Vizegouverneur

Wir, die in Waitangi versammelten Häuptlinge des Bundes der Stämme von Neuseeland, stimmen somit den von uns gesehenen und verstandenen Worten zu und unterschreiben folglich mit unseren Namen oder Zeichen.

So geschehen in Waitangi am sechsten Februar im Jahre des Herrn 1840.

Die Häuptlinge des Bundes

ENGLISH VERSION

Der Vertrag von Waitangi

IHRE MAJESTÄT VICTORIA, Königin des Vereinigten Königreichs von Großbritannien und Irland, lässt den einheimischen Häuptlingen und den Stämmen Neuseelands ihre königliche Gunst zuteilwerden und ist bestrebt, die legitimen Rechte und Besitztümer dieser zu schützen und diesen den Genuss von Frieden und Wohlordnung zu sichern. In Anbetracht der großen Zahl von königlichen Untertanen, die sich schon in Neuseeland angesiedelt haben, sowie auch in Hinsicht auf den sich weiterhin rasch ausbreitenden Strom von Einwanderern aus Europa und Australien hat Ihre Majestät es für notwendig befunden, einen rechtmäßigen Gesetzesdiener zu ernennen, der mit den Ureinwohnern Neuseelands die Anerkennung der alleinigen Hoheitsgewalt Ihrer Majestät über die Gesamtheit oder Teile dieser Inseln verhandeln soll. Ihre Majestät hat somit den Wunsch, eine fortdauernde Zivilregierung zu begründen. Diese soll den üblen Folgen entgegenwirken, die unweigerlich aus der Abwesenheit notwendiger Gesetze und Institutionen resultieren und die sowohl die einheimische Bevölkerung als auch die königlichen Untertanen in Mitleidenschaft ziehen. In ihrer Güte hat Ihre Majestät mich, William Hobson, Kapitän in der Königlichen Marine Ihrer Majestät, Konsul und Vizegouverneur über alle Teile Neuseelands, die nun oder zukünftig Ihrer Majestät überlassen werden, damit beauftragt, die verbündeten und die unabhängigen Häuptlinge Neuseelands dazu aufzufordern, den folgenden Artikeln und Abmachungen zuzustimmen.

1. Artikel
Die Häuptlinge des Bundes der Vereinigten Stämme von Neuseeland sowie alle unabhängigen und eigenständigen Häuptlinge, die nicht dem Bund zugehörig sind, treten Ihrer Majestät, der Königin von England, vollständig und ohne Vorbehalt alle Rechte und Befugnisse ab, die sie im Rahmen ihrer landesherrlichen Regierungsgewalt über ihre jeweiligen Territorien innehaben oder ausüben oder vorgeblich innehaben oder ausüben. Dies gilt sowohl für die dem Bund zugehörigen als auch für die eigenständigen Häuptlinge.

2. Artikel
Ihre Majestät, die Königin von England, bestätigt und verbürgt den Häuptlingen und Stämmen Neuseelands sowie deren jeweils zugehörigen Familien und Einzelpersonen den uneingeschränkten, exklusiven und ungestörten Besitz derer Ländereien, Anwesen, Wälder, Fischgründe sowie anderer Besitztümer, die sich kollektiv oder individuell in deren Besitz befinden, so lange es deren Wunsch und Begehren ist, selbige in deren Besitz zu behalten. Jedoch übergeben die Häuptlinge der Vereinigten Stämme und ebenso die eigenständigen Häuptlinge Ihrer Majestät das alleinige Vorkaufsrecht über diejenigen Ländereien, die von den Eigentümern zum Verkauf angeboten werden. Der Verkaufspreis ist zwischen den jeweiligen Eigentümern und der Person, die von Ihrer Majestät zur Unterhandlung dieser Angelegenheit ernannt wurde, zu vereinbaren.

3. Artikel
In Anbetracht dessen erstreckt Ihre Majestät, die Königin von England, ihren königlichen Schutz auf die Ureinwohner Neuseelands und gewährt ihnen alle Rechte und Privilegien britischer Untertanen.

[gezeichnet] William Hobson, Vizegouverneur

Somit sind wir hier in Victoria zu Waitangi zu einem Kongress zusammengetroffen, wir, die Häuptlinge des Bundes der Vereinigten Stämme von Neuseeland, und wir, die unabhängigen Häuptlinge von Neuseeland. Unsere Stammeszugehörigkeiten und Autoritätsansprüche haben wir hinter unseren jeweiligen Namen angegeben. Die Bestimmungen des obigen Vertrags wurden uns in vollem Umfang verständlich gemacht und wir geben diesem hinsichtlich dessen Sinn und Zweck unsere Zustimmung und beschließen diesen. Als Zeugnis dessen haben wir unsere Unterschriften oder Zeichen an den jeweils vorgegebenen Orten und Daten gesetzt.

So geschehen in Waitangi am sechsten Februar im Jahr des Herrn eintausend achthundert und vierzig.

Die Häuptlinge des Bundes

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

GREEK

MĀORI VERSION

Η Συνθήκη του Γουαϊτάνγκι

Η Βασίλισσα Βικτωρία της Αγγλίας, μεριμνώντας για την προστασία των αρχηγών και των επιμέρους φυλών της Νέας Ζηλανδίας, επιθυμεί να διατηρήσουν την αρχηγία τους και τα εδάφη τους και να εξασφαλίσουν την ειρήνη και την τάξη, θεωρεί δίκαιο, να διορίσει έναν διαχειριστή, ο οποίος θα διαπραγματευτεί με το λαό της Νέας Ζηλανδίας με στόχο οι αρχηγοί του να συμφωνήσουν ότι η Βασιλική Κυβέρνηση εγκαθιδρύεται στην επικράτεια αυτής της χώρας και στα (παρακείμενα) νησιά και καθώς επίσης, λόγω του ότι υπάρχουν ήδη πολλοί υπήκοοι Της που κατοικούν σε αυτή την χώρα κι άλλοι που πρόκειται να έρθουν. Επομένως η Βασίλισσα επιθυμεί να εγκαθιδρύσει μια κυβέρνηση ,ώστε κανένα κακό να μην συμβεί στους Μαορί και στους Ευρωπαίους , ζώντας σε κατάσταση ανομίας. Έτσι η Βασίλισσα έχει διορίσει εμένα, τον Γουίλιαμ Χόμπσον, πλοίαρχο του Βασιλικού Ναυτικού, ως Κυβερνήτη όλων των τμημάτων της Νέας Ζηλανδίας τόσο αυτών που σύντομα θα γίνουν αποδεκτά από την Βασίλισσα καθώς και εκείνων που πρόκειται να ληφθούν στην συνέχεια και να παρουσιάσω στους αρχηγούς της Συνομοσπονδίας, στους αρχηγούς των επιμέρους φυλών της Νέας Ζηλανδίας, καθώς και στους άλλους αρχηγούς, αυτούς τους νόμους που ορίζονται εδώ.

Πρώτον

Οι Αρχηγοί της Συνομοσπονδίας και όλοι οι Αρχηγοί που δεν έχουν προσχωρήσει στη Συνομοσπονδία, δίνουν απολύτως και δια παντός, στη Βασίλισσα της Αγγλίας την πλήρη διακυβέρνηση επί των εδαφών τους.

Δεύτερον

Η Βασίλισσα της Αγγλίας συμφωνεί να προστατεύει τους αρχηγούς, τις επιμέρους φυλές και όλο τον λαό της Νέας Ζηλανδίας , ώστε να ασκούν ανεπιφύλακτα την αρχηγία τους πάνω στα εδάφη, στα χωριά τους και σε όλους τους θησαυρούς τους. Αλλά κι από την άλλη πλευρά, οι Αρχηγοί της Συνομοσπονδίας και όλοι οι Αρχηγοί θα πωλούν εδάφη στην Βασίλισσα σε τιμή που θα συμφωνείτε από τον ιδιοκτήτη και από τον αγοραστή, που θα διορίζεται (ο τελευταίος) από την Βασίλισσα ως αντιπρόσωπός Της επί των αγορών.

Τρίτον

Για το σκοπό αυτό συμφωνήθηκε με την Βασιλική Κυβέρνηση σχετικός διακανονισμός, η Βασίλισσα της Αγγλίας θα προστατεύει όλο τον απλό λαό της Νέας Ζηλανδίας, θα τους παρέχει τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις, της ιδιότητας του πολίτη, όπως και στον λαό της Αγγλίας.

[Υπογραφή] Γουίλιαμ Χόμπσον Πρόξενος και Υποδιοικητής

Επομένως, εμείς, οι Αρχηγοί της Συνομοσπονδίας των επιμέρους φυλών της Νέας Ζηλανδίας, που συναντηθήκαμε εδώ στο Γουαϊτάνγκι, έχουμε κατανοήσει και αποδεχόμαστε το νόημα αυτών των λόγων και συμφωνούμε να καταγραφούν τα ονόματά μας και τα σήματά μας ως ακολούθως.

Πραγματοποιήθηκε στο Γουαϊτάνγκι,την έκτη του Φεβρουαρίου του Σωτηρίου έτους 1840.

Οι Αρχηγοί της Συνομοσπονδίας

ENGLISH VERSION

Η Συνθήκη του Γουαϊτάνγκι

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΒΙΚΤΩΡΙΑ, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Μεγάλης Βρετανίας και της Ιρλανδίας, ως ένδειξη της Βασιλικής Της Ευνοίας προς τους Γηγενείς Αρχηγούς και τις Φυλές της Νέας Ζηλανδίας, και επιθυμεί εναγωνίως να προστατέψει τα εύλογα Δικαιώματα και την Περιουσία τους και να εξασφαλίσει σε αυτούς τις ωφέλειες από την Ειρήνη και την Ομαλότητα, θεωρεί αναγκαίο, λόγω του μεγάλου αριθμού των Υπηκόων της Αυτής Μεγαλειότητος, που έχουν ήδη εγκατασταθεί στη Νέα Ζηλανδία και της ταχείας αύξησης της Μετανάστευσης, τόσο από την Ευρώπη όσο κι από την Αυστραλία, που είναι ακόμη σε εξέλιξη, να συστήσει και να διορίσει έναν λειτουργό, κατάλληλα εξουσιοδοτημένο, για να διαπραγματευτεί με τους Αυτόχθονες της Νέας Ζηλανδίας, την αναγνώριση της Αυτής Μεγαλειότητος , ως Κυρίαρχη Αρχή, επί του συνόλου ή μέρους αυτών των νησιών, Η Αυτής Μεγαλειότης, ως εκ τούτου, επιθυμεί να καθιερώσει μια πάγιας μορφής, Πολιτική Κυβέρνηση, με σκοπό να αποτρέψει τις αρνητικές συνέπειες που θα προκύψουν από την έλλειψη των αναγκαίων Νόμων και Θεσμών, τόσο για το γηγενή πληθυσμό όσο και για τους υπηκόους Της, είναι ευγενώς στην ευχάριστη θέση να με ενδυναμώσει και να με εξουσιοδοτήσει, εμένα τον Γουίλιαμ Χόμπσον, Πλοίαρχο του Βασιλικού Ναυτικού της Αυτής Μεγαλειότητος και Αντικυβερνήτη αυτών των περιοχών της Νέας Ζηλανδίας , που θα παραχωρηθούν εφεξής στην Μεγαλειοτάτη, ώστε να προσκαλέσω τους Αρχηγούς των Συνομοσπονδιών και τους ανεξάρτητους Αρχηγούς της Νέας Ζηλανδίας, να συμφωνήσουν στα ακόλουθα Άρθρα και Προϋποθέσεις.

Πρώτο άρθρο
Οι Αρχηγοί της Συνομοσπονδίας των Ηνωμένων Φυλών της Νέας Ζηλανδίας, καθώς και οι ξεχωριστοί και ανεξάρτητοι Αρχηγοί, που δεν έχουν γίνει μέλη της Συνομοσπονδίας, παραχωρούν στην Αυτής Μεγαλειότητα τη Βασίλισσα της Αγγλίας, απόλυτα και ανεπιφύλακτα, όλα τα δικαιώματα και τις εξουσίες της Εθνικής Κυριαρχίας, που η εν λόγω Συνομοσπονδία ή οι Ανεξάρτητοι Αρχηγοί αντίστοιχα ασκούν ή κατέχουν ή υποτίθεται ότι ασκούν ή κατέχουν, επί των αντιστοίχων Επικρατειών τους, ως μοναδικοί Άρχοντες αυτών.

Δεύτερο άρθρο
Η Αυτής Μεγαλειότης η Βασίλισσα της Αγγλίας επιβεβαιώνει και εγγυάται στους Αρχηγούς και στις Φυλές της Νέας Ζηλανδίας, καθώς και στις αντίστοιχες οικογένειες και στα μέλη αυτών, την πλήρη, αποκλειστική και αδιατάρακτη κατοχή των Εδαφών και των Κτημάτων τους, των Δασών, των περιοχών Αλιείας κι άλλων ιδιοκτησιών που μπορούν να κατέχουν συλλογικά ή ατομικά, για όσο καιρό επιθυμούν να διατηρούν στην κατοχή τους· αλλά, οι Αρχηγοί των Ηνωμένων Φυλών κι οι ανεξάρτητοι Αρχηγοί παραχωρούν στην Αυτήν Μεγαλειότητα, το αποκλειστικό Δικαίωμα Προαγοράς, επί των εν λόγω εδαφών, που οι ιδιοκτήτες τους μπορεί να είναι διατεθειμένοι να απαλλοτριώσουν, σε τιμές τέτοιες που να μπορούν να συμφωνηθούν μεταξύ των αντίστοιχων Δικαιούχων και των προσώπων που θα διορίζονται από την Αυτής Μεγαλειότητα, για να διαπραγματευθούν εκ μέρους Της.

Τρίτο άρθρο
Σε αντάλλαγμα αυτών η Αυτής Μεγαλειότης Βασίλισσα της Αγγλίας, επεκτείνει στους Ιθαγενείς της Νέας Ζηλανδίας, την Βασιλική Της προστασία και προσδίδει σε αυτούς όλα τα Δικαιώματα και Προνόμια των Βρετανών Υπηκόων.

[Υπογραφή] Γουίλιαμ Χόμπσον, Αντικυβερνήτης

Ως εκ τούτου, λοιπόν, Εμείς οι Αρχηγοί της Συνομοσπονδίας των Ηνωμένων Φυλών της Νέας Ζηλανδίας, συνήλθαμε σε Σώμα, στην περιοχή Βικτώρια, στο Γουαϊτάνγκι, κι Εμείς οι Ανεξάρτητοι αρχηγοί της Νέας Ζηλανδίας που διεκδικούμε την εξουσία επί των Φυλών και των Εδαφών, που καθορίζονται από τα αντίστοιχα ονόματά μας, έχοντας πλήρως κατανοήσει τους Όρους της παραπάνω Συνθήκης, αποδεχόμαστε και συμφωνούμε από κοινού, με το πλήρες πνεύμα και νόημα αυτής, σε απόδειξη του οποίου, έχουμε επισυνάψει τις υπογραφές μας ή τα σημάδια μας, στις τοποθεσίες και τις ημερομηνίες που αντίστοιχα καθορίστηκαν.

Συντάχτηκε στο Γουαϊτάνγκι, την Έκτη ημέρα του Φεβρουαρίου, του Σωτηρίου έτους , χίλια οχτακόσια σαράντα.

Οι Αρχηγοί της Συνομοσπονδίας

MĀORI VERSION

વાઈટીંગીની સંધિ

ઈંગ્લેંન્ડની રાણી વિકટોરિયા ન્યૂઝીલેન્ડના મુખીઓ અને જનજાતિઓનું રક્ષણ કરવા, તેમની નેતાગીરી જાળવી રાખવા, તેમની જમીનો તેમની પાસે જ રહે અને શાંતિ અને સુંદર વ્યવસ્થા રાખવા માટે ચિંતિત છે અને (એ માટે) એક વહીવટકર્તાની નિમણૂકને યોગ્ય ગણે છે જે ન્યૂઝીલેન્ડના લોકો સાથે છેલ્લે સુધી વાટાઘાટો કરી શકે જેથી તેમના મુખીઓ આ દેશના બધા ભાગો અને બાજુના ટાપુઓ પર રાણીના શાસનને સ્થાપવા દેવા માટે સંમત થાય. બીજું કારણ એ પણ છે કે આ દેશમાં રાણીના ઘણા પ્રજાજનો જે અગાઉના રહીશ છે અને બીજા હજી આવવાના છે. આથી રાણી શાસન સ્થાપવાની ઇચ્છા ધરાવે છે જેથી યુરોપિયન અને માઓરી લોકો જે કાયદાકાનૂન વગરના રાજયમાં રહી રહ્યા છે તેમના પર કોઈ દુષ્ટ તત્ત્વ ન આવે. આથી રાણીએ મને, વિલિયમ હોબસન, શાહી નૌકાદળનો કપ્તાન, ન્યૂઝીલેન્ડના બધા ભાગો (બંને ભાગો) જે ટૂંક સમયમાં કે પછીથી રાણી મળવાના છે, તે બંને ભાગોના રાજયપાલ તરીકે નીમ્યો છે અને ન્યૂઝીલેન્ડના સંયુકત જૂથના મુખીઓ, જનજાતિના મુખીઓ અને બીજા મુખીઓને અહીં નિર્ધારિત કરેલા કાયદાઓ અર્પે છે.

પ્રથમ
સંયુકત જૂથના મુખીઓ અને બધા મુખીઓ જેઓ સંયુકત જૂથમાં જોડાયા નથી, તેઓ તેમની જમીન પર કાયમ માટે સંપૂર્ણપણે ઈંગ્લેંન્ડની રાણીના સંપૂર્ણ શાસનને માન્ય રાખે છે.

દ્વિતીય
ઈંગ્લેંન્ડની રાણી ન્યૂઝીલેન્ડના મુખીઓ, જનજાતિઓ અને તમામ લોકોનું રક્ષણ કરવા અને તેમની જમીનો, ગામો અને તેમના ખજાનાઓ પર બિનશરતી આગેવાનીના ઉપયોગ માટે સંમત થાય છે. પણ બીજી બાજુ સંયુકત જૂથના મુખીઓ અને બીજા તમામ મુખીઓ રાણીને એ કિંમતે જમીન વેચશે જે (કિંમત) જમીનની માલિકી ધરાવનાર વ્યકિત અને રાણીએ નીમેલા અધિકૃત ખરીદ પ્રતિનિધિ - ખરીદનાર વ્યકિત વચ્ચે નકકી થઈ હોય.

તૃતીય
આ કબૂલ રાખેલી વ્યવસ્થાને લીધે ઈંગ્લેંન્ડની રાણીનું શાસનતંત્ર, ન્યૂઝીલેન્ડની તમામ જાહેર જનતાનું રક્ષણ કરશે અને તેમને ઈંગ્લેંન્ડના લોકો જેવા જ નાગરિક તરીકેના હકકો અને ફરજો અર્પિત કરશે.

[સહી] વિલિયમ હોબસન, રાજદૂત અને સર્વોચ્ચ પદાધિકારી

તેથી અમે ન્યૂઝીલેન્ડની જનજાતિઓના સંયુકત જૂથના મુખીઓ અહીં વાઈટીંગી ખાતે, આ શબ્દો વાંચીને, સ્વીકારીને અમારા નામો અને અમારા નિશાનો અહીં નોંધાવવા માટે સંમત થઈએ છીએ.

આપણા પ્રભુના ૧૮૪૦ વર્ષની છઠ્ઠી ફેબ્રુઆરીએ વાઈટીંગીમાં ખાતે કરવામાં આવી.

સંયુકત જૂથના મુખીઓ

ENGLISH VERSION

વાઈટીંગીની સંધિ

નામદાર મહારાણી વિકટોરિયા જે ગ્રેટ બ્રિટન અને આયર્લેન્ડના બનેલા યુનાઈટેડ કિંગડમની મહારાણી, ન્યૂઝીલેન્ડના મૂળ વતનના મુખીઓ અને જનજાતિઓ તરફ તેણીની શાહી તરફેણ તરીકે તેમના વાજબી અધિકારો અને મિલ્કતનું રક્ષણ કરવા અને શાંતિને સુરક્ષિત રાખવા માટે ચિંતિત છે અને મહારાણીના પ્રજાજનો જે અગાઉથી મોટી સંખ્યામાં ન્યૂઝીલેન્ડમાં સ્થાયી થયા છે અને જે ઝડપે યુરોપ અને ઓસ્ટ્રેલિયા બંનેમાંથી (ન્યૂઝીલેન્ડ તરફ) વિદેશગમન વિસ્તરવાનું ચાલુ છે તેના પરિણામે સારી જાહેર વ્યવસ્થા ચોકકસ કરવા એ જરૂરી છે કે એક સંચાલકની પૂરતી સત્તા આપીને નિમણૂક કરવી જે મહારાણીની સાર્વભૌમ સત્તા આ સમગ્ર ટાપુઓ કે ટાપુઓના કોઈ પણ ભાગ પર માન્ય કરાવવા માટે ન્યૂઝીલેન્ડના આદિ વતનીઓ સાથે ચર્ચાવિચારણા કરી શકે અને તેથી મહારાણી સ્થિર નાગરિક સરકાર સ્થાપિત કરી, જરૂરી કાયદાઓ.અને સંસ્થાઓની ગેરહાજરીને લીધે ઉદભવનારા દુષ્ટ પરિણામોને, સ્થાનિક વસ્તી અને રાણીના પ્રજાજનો માટે એકસરખી રીતે ટાળવાની ઇચ્છા ધરાવે છે અને ખુશીથી મને વિલિયમ હોબસન, જે પરરાજયના નૌકાદળનો કપ્તાન અને સર્વોચ્ચ પદાધિકારીને, ન્યૂઝીલેન્ડના આ ભાગો મહારાણીને સંધિથી સંયુકત કરી સુપરત કરવા અને ન્યૂઝીલેન્ડના સંધિથી સંયુકત થયેલા જૂથના સ્વતંત્ર મુખીઓ નીચેના લેખો અને શરતો સાથે સંમત કરવા સત્તા આપી શકિતમાન કરવામાં આવે છે.

પ્રથમ લેખ
ન્યૂઝીલેન્ડની સંગઠિત થયેલી જનજાતિઓના સંયુકત જૂથના મુખીઓ તથા અલગ અને સ્વતંત્ર મુખીઓ જેઓ સંયુકત જૂથના સભ્યો નથી બન્યા અને આ જૂથના અથવા વ્યકિતગત મુખીઓ જે તેમને આધીન પ્રદેશો પર એકમાત્ર સાર્વભૌમ તરીકે સાર્વભૌમત્વના જે બધા અધિકારો અને સત્તા વાપરે છે અને ધરાવે છે અથવા વાપરવાના કે ધરાવવાના હોય તે સંપૂર્ણપણે અને વાંધા વગર ઈંગ્લેંન્ડની મહારાણીને સુપરત કરે છે.

દ્વિતીય લેખ
ઈંગ્લેંન્ડની મહારાણી ન્યૂઝીલેન્ડના મુખીઓ અને જનજાતિઓ અને તેમના અંગત પરિવારો અને વ્યકિતઓને, તેમની સામૂહિક અથવા વ્યકિતગત જમીનો, સ્થાવર મિલ્કતો, જંગલો, મત્સ્ય અને સંપત્તિની સંપૂર્ણ વિશિષ્ટ અને ખલેલ વગરની માલિકીની તેઓ જયાં સુધી ચાહે અને ઈચ્છે ત્યાં સુધી તેમના કબ્જામાં રાખી શકે તેવું મંજૂર કરે છે અને બાંયધરી આપે છે, પણ સંગઠિત થયેલી જનજાતિઓના મુખીઓ અને વ્યકિતગત મુખીઓ મહારાણી આગળ સ્વીકારે છે કે આ જમીનોના માલિકો તરીકે જમીન વેચવા માટે મહારાણી દ્વારા નીમેયાલા માણસો અને વ્યકિતગત માલિકો વચ્ચે જે ંકિમત કબૂલ થાય (તે કિંમતે મહારાણીને) આ જમીનો ખરીદવાનો વિશિષ્ટ અગ્રહકક છે.

તૃતીય લેખ
આને ધ્યાનમા ં રાખી ઈંગ્લેંન્ડની મહારાણી ન્યૂઝીલેન્ડના મૂળ વતનીઓને તેનું શાહી સંરક્ષણ પ્રદાન કરે છે અને તેમને બ્રિટિશ પ્રજાજનો જેવા જ તમામ અધિકારો અને વિશિષ્ટ લાભો એનાયત કરે છે.

[સહી] વિલિયમ હોબસન, સર્વોચ્ચ પદાધિકારી

હવે અમને, સંગઠિત જનજાતિઓના સંયુકત જૂથના મુખીઓ અને અમારા વ્યકિતગત નામો નીચે ઉલ્લેખ કરેલા આધીન પ્રદેશો અને જનજાતિઓ પર સત્તાનો દાવો કરનાર અલગ અને સ્વતંત્ર મુખીઓને, વાઈટીંગી, વિકટોરિયા ખાતેની પ્રતિનિધિઓની સભામાં ભેગા કરી ઉપર જણાવેલી સંધિના કરારની શરતો સંપૂર્ણપણે સમજાવવામાં આવી છે અને અમે તેનો પૂરેપૂરો અર્થ સમજી પૂરા જુસ્સા સાથે સ્વીકારીને કરારમાં જોડાવા માટે સ્પષ્ટ કરેલી તારીખ અને જગ્યા પર અમારી સહી કે નિશાનો સાક્ષીરૂપે લગાવ્યા છે. આપણા પ્રભુના એક હજાર આઠસો અને ચાલીસ વર્ષના ફેબ્રુઆરીના છઠ્ઠા દિવસે વાઈટીંગીમાં કરવામાં આવી.

સંયુકત જૂથના મુખીઓ

हिन्दी

HINDI

MĀORI VERSION

वायटांगी की संधि

न्यूज़ीलैंड के मुखियाओं और उपजातियों की सुरक्षा करने की उनकी चिन्ता तथा उनके मुखियापन को सुरक्षित रखने और उनकी भूमि उन्हें देने तथा शांति एवं अच्छी व्यवस्था को बनाये रखने के लिए इंग्लैंड की महारानी विक्टोरिया यह न्यायसंगत समझती हैं कि केवल एक ऐसे व्यवस्थापक को नियुक्ति किया जाए जो न्यूज़ीलैंड के लोगों के साथ बातचीत (नेगोशियेट) कर सके ताकि उनके मुखिया लोग इस भूमि के सारे भागों और (आसपास के) द्वीपों पर महारानी की सरकार की स्थापना से सहमत हो जाएं और इसलिए भी कि यहां निवास करने वाले उनकी प्रजा के अनेकों लोग और भविष्य में यहां आने वाले लोग भी इस बात से सहमत हों।

इसलिये महारानी की इच्छा है कि एक सरकार की स्थापना की जाए ताकि अराजकता की स्थिति में रह रहे माओरी और यूरोपियन लोगों पर किसी तरह की आँच न आए।

इसलिये महारानी ने मुझे, रॉयल आरमी में कैप्टन विलियम हॉबसन को, न्यूज़ीलैंड के सारे भागों (उन दोनों) का गवर्नर नियुक्त किया है जिसे शीघ्र ही महारानी द्वारा स्वीकृति दी जायेगी। महारानी और उनके बाद आने वालों और परिसंघ के मुखियाओं, अन्य प्रमुखों के मुखियाओं तथा न्यूज़ीलैंड की उपजातियों के मुखियाओं के सामने यहाँ दिए गए कानूनों को प्रस्तुत किया जाता है।

पहला
परिसंघ के मुखिया और परिसंघ में शामिल न होने वाले सभी मुखिया अपनी जमीन पर हमेशा के लिए इंगलैंड की महारानी को पूरी सरकार स्थापित करने का सर्वभूत अधिकार देते हैं।

दूसरा
इंग्लैंड की महारानी मुखियाओं, उपजातियों और न्यूजीलैंड के सभी लोगों की सुरक्षा की सहमति देती हैं और अपनी जमीनों, गांवों तथा अपने खजानों पर बिना किसी शर्त के उनके मुखियापन के अधिकार की सहमति देती हैं। परन्तु दूसरी ओर या इसके बदले में परिसंघ के मुखिया लोग और सभी मुखिया लोग अपनी जमीन महारानी को उसके मालिक और उस खरीदने वाले व्यक्ति द्वारा स्वीकार किए गए मूल्य पर बेच देंगे (बाद वाले को) महारानी द्वारा नियुक्त अपना खरीदार एजेंट नियुक्त किया गया है।

तीसरा
इस सहमत हुई व्यवस्था के लिए महारानी की सरकार, इंगलैंड की महारानी न्यूज़ीलैंड के सभी आम लोगों की सुरक्षा करेगीं और उन्हें इंगलैंड के लोगों के समान नागरिकता के सभी अधिकार और कर्तव्य प्रदान करेगीं।

[हस्ताक्षरित] विलियम हॉबसन, राजदूत और लेफ्टिनेंट गवर्नर।

अत: हम न्यूज़ीलैंड की उपजातियों के परिसंघ के मुखिया लोग वायटांगी में इकट्ठे होकर गोष्ठी में इन शब्दों को देख लेने के बाद, जिन्हें हम स्वीकार करते हैं और इस प्रकार अपने नाम तथा अपने चिन्हों को यहाँ रिकॉर्ड करने के लिए सहमत हैं।

वायटांगी में छह फरवरी को हमारे प्रभु के वर्ष 1840 में किया गया था।

परिसंघ के मुखिया लोग

ENGLISH VERSION

वायटांगी की संधि

यूनाइटेड किंगडम ऑफ ग्रेट ब्रिटेन और आयरलैंड की महारानी विक्टोरिया मूल निवासी मुखियाओं और न्यूजीलैंड की जनजातियों पर अपने राजसी पक्ष के साथ उनके न्यायसंगत अधिकारों और संपत्ति की रक्षा के लिए उत्सुक हैं और उनके लिए शांति और सही व्यवस्था के आनन्द को सुरक्षित करने के लिए यह आवश्यक समझती हैं कि महारानी की प्रजा के जो लोग बड़ी संख्या में पहले से ही न्यूजीलैंड में स्थापित हो गए हैं और अभी भी जारी यूरोप तथा ऑस्ट्रेलिया से आप्रवास के तेजी से विस्तार को ध्यान में रखते हुए यह तय करती हैं कि न्यूजीलैंड के आदिवासियों के साथ व्यवहार करने के लिए एक उपयुक्त अधिकृत पदाधिकारी को गठित व नियुक्त करना आवश्यक है जो उन द्वीपों के सारे या कुछ हिस्सों पर महारानी के संपूर्ण राजसी अधिकार को मान्यता देता है - इसलिए महारानी इस बात की इच्छुक हैं कि एक प्रकार की स्थापित नागरिक सरकार की स्थापना की जाए ताकि आवश्यक कानूनों और संस्थाओं के अभाव के कारण होने वाले बुरे परिणामों से आदिवासी आबादी और उनकी प्रजा को बचाया जा सके और महारानी विलियम हॉबसन को सशक्त व प्राधिकृत करती हैं, जो कि महारानी की राजसी नौसेना कौंसेल में कैप्टेन हैं और न्यूज़ीलैंड के उन भागों के लेफ्टिनेंट गवर्नर हैं जिनका अधिकार इसके बाद से न्यूजीलैंड के स्वतंत्र मुखियाओं द्वारा महारानी को सौंप देने के लिए आमंत्रित किया गया है और जिसे निम्न अनुच्छेदों और शर्तों में स्पष्ट किया गया है।

पहला अनुच्छेद
न्यूजीलैंड की संयुक्त जनजाति परिसंघ के मुखियाओं और विलग तथा स्वतंत्र मुखियाओं ने जो परिसंघ के सदस्य नहीं बने हैं, इंग्लैंड की महारानी को संपूर्ण और बिना किसी शर्त के संप्रभुता के वे सारे अधिकार सौंप दिए हैं जिनका परिसंघ या व्यक्तिगत मुखिया लोग अपने संबंधित क्षेत्रों पर एकमात्र अधिकारी के रूप में क्रमश:उपयोग करते हैं या उनका उपयोग करने की अपेक्षा करते हैं।

दूसरा अनुच्छेद
इंग्लैंड की महारानी इसकी पुष्टि करती हैं तथा मुखियाओं और न्यूजीलैंड की जनजातियों और संबंधित परिवारों एवं व्यक्तिगत लोगों को उनकी भूमि और वन संपदा, मत्स्य पालन और अन्य संपत्तियों पर एकमात्र संपूर्ण और अबाधित अधिकार की गारंटी देती हैं जिस पर वे इतने लंबे समय से सामूहिक या व्यक्तिगत रूप से अपना कब्जा बनाए हुए हैं और आगे भी इस पर कब्जा बनाए रखने की उनकी इच्छा है; लेकिन संयुक्त जनजातियों के मुखिया लोग और व्यक्तिगत मुखिया महारानी को उस भूमि के प्रोपराइटर रूप से संबधित एकमात्र अधिकार देते हैं जिसके तहत उसका इस तरह के मूल्यों पर विमुख निपटारा किया जा सकता है जिस पर संबन्धित मालिकों और महारानी द्वारा नियुक्त व्यक्तियों के बीच सहमति हो चुकी हो।

तीसरा अनुच्छेद
इसे ध्यान में रखते हुए इंग्लैंड की महारानी न्यूजीलैंड के मूल निवासियों को अपनी राजसी सुरक्षा प्रदान करती हैं और उन्हें ब्रिटिश प्रजा के सभी अधिकार और विशेषाधिकार प्रदान करती है।

इसलिये अब हम, न्यूजीलैंड की संयुक्त जनजाति परिसंघ के मुखिया लोग, जो वायटांगी में विक्टोरिया पर सम्मेलन में इकट्ठे हुए तथा हम अलग और न्यूज़ीलैंड के स्वतंत्र मुखिया लोग पूर्वगामी संधि के प्रावधानों को पूरी तरह से समझा दिए जाने के बाद जनजातियां और प्रदेश जो हमारे नाम के बाद निर्दिष्ट किए गए हैं, पर अपने अधिकार का दावा करते हैं, स्वीकार करते हैं और पूरी भावना और अर्थ के साथ इसमें भाग लेते हैं और इसके गवाही के तौर पर निर्दिष्ट स्थानों और तिथियों पर अपने हस्ताक्षर या निशान संलग्न करते हैं। वायटांगी में फरवरी के इस छठे दिन हमारे प्रभु के वर्ष एक हजार आठ सौ चालीस के वर्ष में किया गया था।

परिसंघ के मुखिया लोग

MĀORI VERSION

A Waitangi Szerződés

Viktória, Anglia királynője, annak érdekében, hogy védelmezze Új-Zéland Vezéreit és Törzseit, és azon óhajában, hogy számukra megőrizze azok szuverenitását és földjeiket, és hogy békességet és rendet tartson fenn, jogosnak tartja egy adminisztrátor kinevezését, aki tárgyal Új-Zéland embereivel annak érdekében, hogy a Vezérei hozzájáruljanak a Királynő Kormányának létrehozásához az összes föld és (hozzátartozó) sziget fölött, és azért is, mert sok alattvalója él már ezen a földön és még jönni fognak. Ezért a Királynő Kormányt kíván alapítani, hogy se a Maorit, se az Európait ne érje gonoszság attól, hogy törvények nélküli állapotban élnek. Ezért nevezett ki a Királynő engem, William Hobson-t, a Királyi Haditengerészet egy Kapitányát, hogy Kormányzója legyek Új-Zéland minden részének (azoknak), amelyeket hamarosan fogad a Királynő, és (azoknak is, amelyeket) ezentúl is fogad, és felajánlom Új-Zéland Törzsi Szövetsége Vezéreinek és más Vezéreknek ezeket az itt közzétett törvényeket.

Az Első

A Szövetség Vezérei és az összes vezér, aki nem csatlakozott a Szövetséghez, földjük fölötti teljes kormányzást Anglia Királynőjének adják korlátlanul mindörökre.

A Második

Anglia Királynője vállalja a Vezérek, a Törzsek és Új-Zéland minden emberének védelmét kormányzásuk korlátlan érvényesítésében a földjeik, faluik és minden kincsük fölött. Ezzel szemben viszont a Szövetség Vezérei és az összes Vezér pedig eladja a földet a Királynőnek olyan áron, amelyben megegyezett az a személy, akié a föld és az a személy, aki megveszi, (az utóbbit), akit a Királynő bevásárlójaként nevezett ki.

A Harmadik

Ennek a Királynő Kormányát érintő megállapodás érdekében tehát az Angol Királynő védelmet nyújt Új-Zéland minden átlagemberének és ugyanazokat az állampolgársági jogokat és kötelezettségeket adja nekik, mint amelyek Anglia állampolgárainak vannak.

[aláírva] William Hobson

Konzul és Alkormányzó

Így hát mi, Új-Zéland Törzsi Szövetsége Vezérei, akik itt Waitangi-nál összegyűltünk, azzal hogy láttuk e szavak formáját, amit elfogadunk, és amihez hozzájárulunk, eszerint jegyezzük nevünket és kézjegyünket.

Megtéve Waitangi-nál Urunk 1840-ik évében, február hatodikán.

A Szövetség Vezérei

ENGLISH VERSION

A Waitangi Szerződés

ŐFELSÉGE VIKTÓRIA Nagy-Britannia és Írország Egyesült Királyságának Királynője, Fenséges Kegyével tekintve Új-Zéland Őshonos Vezéreire és Törzseire és az igazságos Jogaikat és Tulajdonaikat megvédeni igyekezve, és hogy biztosítsa a Békesség és Szabályos Rend élvezetét, a nagyszámú már Új-Zélandra telepedett Alattvalója, és a mind Európából, mind Ausztráliából még mindig folyamatban lévő bevándorlás további gyors növekedésének következtében, Őfelsége szükségesnek tart létrehozni és kinevezni egy az Új-Zélandi Őshonosokkal tárgyalásra jogszerűen felhatalmazott hivatalos személyt, Őfelségének azon szigetek egésze, vagy bármely részei fölötti teljes uralmának elismerésében – Őfelsége így tehát egy szilárd formájú Polgári Kormányt kíván alapítani azzal a céllal, hogy a bennszülött lakosságra és az Ő alattvalóira ugyanúgy vonatkozó szükséges Törvények és Intézetek nélkül feltétlenül okozott gonosz következményeket elkerülhessék, jóindulatúan feljogosít és felhatalmaz engem, William Hobson-t, Őfelsége Királyi Haditengerészetének kapitányát, Új-Zéland azon részeinek Konzulját és Alkormányzóját, amelyek jelenleg vagy ezentúl Őfelségének engedményezettek, meghívni Új-Zéland szövetséges és független Vezéreit, hogy egyesüljenek a következő Cikkelyekben és Feltételekben.

Első cikkely

Új-Zéland Egyesült Törzsei Szövetségének Vezérei és a különálló és független Vezérek, akik nem léptek be a Szövetségbe, Őfelségének, Anglia Királynőjének korlátlanul és fenntartás nélkül átengedik az Uralkodás minden jogát és hatalmát, amelyet a nevezett Szövetség, vagy Egyéni Vezérek külön-külön gyakorolnak vagy birtokolnak, illetve feltehetően gyakorolnak vagy birtokolnak saját Területük teljhatalmú Uralkodójaként.

Második cikkely

Őfelsége Anglia Királynője megerősíti és garantálja Új-Zéland Vezéreinek és Törzseinek és a hozzájuk tartozó családoknak és egyéneknek Földjeik, Birtokaik, Erdeik, Halászterületeik és egyéb tulajdonaik, amelyet együttesen vagy egyénileg birtokolnak, teljes kizárólagos és zavartalan birtoklását, ameddig óhajuk és kívánságuk ugyanazokat tulajdonukban megtartani; de az Egyesült Törzsek Vezérei és az egyéni Vezérek a kizárólagos Elővásárlási jogot Őfelségének átengedik azon földek fölött, amelyeket tulajdonosuk hajlandó elidegeníteni, a Tulajdonos és az Őfelsége által velük erről tárgyalni kinevezett személyek között megegyezett áron.

Harmadik cikkely

Ezekre tekintettel Őfelsége Anglia Királynője Új-Zéland Őshonosaira kiterjeszti királyi védelmét és mindnyájukat részesíti a Brit Alattvalók összes Jogában és Kiváltságában.

[aláírva] William Hobson, Alkormányzó

Most tehát Mi, Új-Zéland Egyesült Törzsi Szövetségének Vezérei Victoria-nál Waitangi-ban gyülekezve, és Mi, Új-Zéland Különálló és Független Vezérei, akik a saját nevünk után megjelölt Törzsek és Területek fölött hatalmi jogosultsággal bírunk, miután a fenti Szerződés tartalmát teljesen megérttették velünk, elfogadjuk és szerződésre lépünk annak teljes szellemében és értelmében, amelynek tanúságaként csatoljuk aláírásunkat, illetve kézjegyünket a külön-külön megadott helyen és keltezéssel. Készült Waitangi-nál Urunk ezen ezernyolcszáznegyvenedik évének február hatodik napján.

A Szövetség Vezérei

MĀORI VERSION

Perjanjian Waitangi

Victoria, Ratu Inggris, sehubungan dengan upayanya melindungi Kepala Suku dan Suku-suku pribumi Selandia Baru dan berkaitan dengan keinginannya mengayomi kekuasaan Kepala Suku dan tanahnya serta menjaga perdamaian dan ketertiban, mempertimbangkan untuk menunjuk pejabat yang akan berunding dengan penduduk asli Selandia Baru hingga selesai untuk menyatakan bahwa kepala suku mereka akan menyetujui berdirinya Pemerintahan Ratu di seluruh bagian pulau ini dan pulau-pulau (di sekitarnya) karena banyak warga negaranya yang mendiami dan sebagian lain yang akan segera datang ke pulau ini. Maka Ratu berkeinginan membentuk pemerintahan agar tidak ada kejahatan yang menimpa penduduk suku Māori dan warga keturunan Eropa yang hidup dalam kondisi tanpa hukum. Maka Ratu telah menunjuk saya, William Hobson, Kapten Angkatan Laut Kerajaan Inggris, sebagai Gubernur atas seluruh bagian dari Selandia Baru yang segera diterima oleh Ratu dan yang akan diterima pada masa yang akan datang serta menyampaikan kepada Kepala Suku dalam Konfederasi Kepala Suku Selandia Baru dan kepala suku lainnya tentang hukum yang ditetapkan dalam perjanjian ini.

Pertama

Kepala Suku yang bergabung dalam Konfederasi dan semua Kepala Suku di luar Konfederasi tersebut secara mutlak memberikan kepada Ratu Inggris kewenangan penuh dan menyeluruh atas tanahnya.

Kedua

Ratu Inggris setuju untuk melindungi Kepala Suku, Suku-suku, dan semua penduduk asli Selandia Baru dalam hal penyalahgunaan kekuasaan Kepala Suku atas tanah, desa, dan semua harta bendanya. Namun, sebaliknya, Kepala Suku dalam Konfederasi dan semua Kepala Suku bersedia menjual lahan kepada Ratu dengan harga yang disepakati oleh pemilik lahan dan pembeli (dalam hal ini bertindak selaku pembeli) yang ditunjuk oleh Ratu sebagai perantara pembeliannya.

Ketiga

Untuk pengaturan yang disetujui terkait dengan Pemerintahan Ratu ini, Ratu Inggris akan melindungi semua penduduk asli Selandia Baru dan akan memberikan mereka hak dan kewajiban kewarganegaraan yang sama seperti warga keturunan Inggris.

[ditandatangani] William Hobson, Konsul dan Gubernur Letnan

Maka kami, Kepala Suku dalam Konfederasi suku-suku Selandia Baru yang mengikuti pertemuan di Waitangi, menyaksikan penyusunan naskah perjanjian ini dan kami menerima serta menyetujui untuk menuliskan nama dan membubuhkan cap kami di naskah ini.

Dibuat di Waitangi pada tanggal enam Februari tahun 1840 Masehi.

Kepala Suku dalam Konfederasi

ENGLISH VERSION

Perjanjian Waitangi

YANG MULIA VICTORIA Ratu Inggris Raya dan Irlandia, sehubungan dengan Kemurahan Hatinya terhadap Kepala Suku dan Suku-suku Pribumi Selandia Baru dan upayanya melindungi Hak dan Harta Benda mereka serta menjamin Perdamaian dan Ketertiban sebagai akibat dari banyak Warga Negaranya yang telah menetap di Selandia Baru dan gelombang Emigrasi dari Eropa dan Australia yang masih terus berlangsung dengan pesat, menyatakan perlu untuk menguasakan dan menunjuk pejabat yang berwenang untuk membahas bersama penduduk asli Selandia Baru terkait dengan pengakuan Kekuasaan Ratu yang Berdaulat atas seluruh atau bagian mana pun dari kepulauan ini – Oleh karena itu, Yang Mulia berkeinginan untuk mendirikan suatu Pemerintahan Sipil yang stabil dengan maksud menghindari dampak buruk yang diakibatkan oleh tidak adanya Hukum dan Lembaga terkait yang dibutuhkan oleh penduduk asli dan Warga Negaranya, maka dengan senang hati Yang Mulia memberi wewenang dan kuasa kepada saya, Kapten William Hobson, sebagai Konsul Angkatan Laut Kerajaan Inggris dan Gubernur Letnan bagian Selandia Baru yang untuk saat ini atau di masa yang akan datang akan diserahkan kepada Yang Mulia Ratu, guna meminta Kepala Suku yang tergabung dalam Konfederasi dan yang independen di Selandia Baru untuk menyetujui Pasal dan Ketentuan berikut.

Pasal Pertama

Kepala Suku dalam Konfederasi Suku Selandia Baru dan Kepala Suku independen dan terpisah yang bukan anggota Konfederasi melimpahkan sepenuhnya dan tanpa syarat seluruh hak dan kekuasaan yang dijalankan dan dimiliki oleh Konfederasi atau masing-masing Kepala Suku secara perseorangan, atau yang mungkin dijalankan atau dimiliki atas masing-masing Wilayahnya sebagai satu-satunya pemegang kekuasaan di sana kepada Yang Mulia Ratu Inggris.

Pasal kedua

Yang Mulia Ratu Inggris menegaskan dan memberikan jaminan kepada Kepala Suku dan Suku-suku di Selandia Baru serta kepada keluarga dan individu dari masing-masing suku kepemilikan penuh yang eksklusif dan utuh atas Tanah dan Perairan, Hutan, Perkebunan, serta harta benda lainnya yang mungkin mereka kuasai baik secara bersama-sama atau perseorangan jika hal tersebut sesuai dengan harapan dan keinginan mereka untuk mempertahankan kepemilikannya; namun Kepala Suku dalam Konfederasi Suku dan Kepala Suku secara perseorangan memberikan hak eksklusif Pembelian atas lahan tersebut kepada Yang Mulia Ratu sebagaimana pemilik dapat menjualnya untuk mengalihkan kepemilikannya dengan harga yang akan disepakati antara Pemiliknya masing-masing dengan perorangan yang ditunjuk untuk membahas kepentingan tersebut oleh Yang Mulia Ratu.

Pasal Ketiga

Dalam pertimbangannya, Yang Mulia Ratu Inggris meluaskan perlindungan kerajaannya kepada penduduk asli Selandia Baru dan memberi mereka semua Hak dan Keistimewaan yang sama seperti yang dimiliki oleh warga Keturunan Inggris.

[ditandatangani] William Hobson, Gubernur Letnan

Sebagaimana telah disebutkan, saat ini Kami, Kepala Suku dalam Konfederasi Suku Selandia Baru yang berkumpul dalam Kongres di Victoria di Waitangi, dan Kami, Kepala Suku Selandia Baru yang Terpisah dan Independen menyatakan kekuasaan atas Suku dan Wilayah yang terperinci di bawah nama kami masing-masing, telah memahami sepenuhnya Ketentuan Perjanjian tersebut di atas, menerima dan menyepakati sepenuhnya semua yang tersirat dan tersurat serta hal ini berarti kami sebagai saksi menandatangani atau membubuhkan cap pada tempat dan tanggal sebagaimana yang telah ditentukan masing-masing.

Dibuat di Waitangi pada tanggal Enam Februari tahun seribu delapan ratus empat puluh Masehi.

Kepala Suku dalam Konfederasi

MĀORI VERSION

Trattato di Waitangi

Vittoria, Regina d'Inghilterra, nell'interesse di proteggere i capi e le sottotribù della Nuova Zelanda e desiderosa che essi mantengano il proprio comando e le proprie terre, nonché di preservare la pace e l'ordine, ritiene giusto nominare un amministratore il quale negozierà con il popolo della Nuova Zelanda al fine di ottenere il consenso dei suoi capi a che venga stabilito il governo della Regina su ogni parte di queste terre e (contigue) isole, anche in considerazione del fatto che molti dei suoi sudditi già risiedono in queste terre e che altri ne seguiranno. Pertanto la Regina desidera stabilire un governo affinché né maori né europei patiscano alcun male a causa dell'assenza di legge. A tale scopo la Regina ha nominato me, William Hobson, Capitano della Regia Marina, Governatore di tutte le parti della Nuova Zelanda, (sia quelle) in procinto di essere ricevute dalla Regina e (quelle) che ella riceverà in seguito, e offre ai capi della confederazione, ai capi delle sottotribù della Nuova Zelanda e agli altri capi le seguenti leggi.

Prima
I capi della Confederazione e tutti i capi che non hanno aderito alla Confederazione concedono a titolo assoluto e imperituro alla Regina d'Inghilterra l'esclusivo governo sulle loro terre.

Seconda
La Regina d'Inghilterra acconsente a proteggere i capi, le sottotribù e tutto il popolo della Nuova Zelanda nel pieno esercizio del loro comando sulle proprie terre, villaggi e tutti i loro tesori. Da parte loro i capi della Confederazione e tutti i capi si impegnano a vendere terra alla Regina a un prezzo concordato tra la persona che la possiede e la persona acquirente (quest'ultima) nominata dalla Regina quale proprio agente d'acquisto.

Terza
Per questa intesa qui concordata riguardo al governo della Regina, la Regina d'Inghilterra proteggerà tutta la gente comune della Nuova Zelanda e darà ad essa gli stessi diritti e doveri di cittadinanza del popolo d'Inghilterra.

[firmato] William Hobson, Console e Vice Governatore.

Quindi noi, capi della Confederazione delle sottotribù della Nuova Zelanda riuniti qui a Waitangi, presa visione della forma di queste parole, le accettiamo e sottoscriviamo con i nostri nomi e i nostri segni.

Fatto a Waitangi il sei di febbraio nell'anno del signore milleottocentoquaranta.

I capi della confederazione

ENGLISH VERSION

Trattato di Waitangi

Sua Maestà Vittoria, Regina del Regno Unito di Gran Bretagna e Irlanda, guardando con regale favore le tribù e i capi nativi della Nuova Zelanda e ansiosa di proteggerne i legittimi diritti e proprietà, nonché di assicurare loro il godimento della pace e del buon ordine ha ritenuto necessario, considerato il gran numero di sudditi di Sua Maestà che si sono già insediati in Nuova Zelanda e al rapido incremento della migrazione sia dall'Europa che dall'Australia, tuttora in atto, di costituire e nominare un funzionario debitamente autorizzato a trattare con gli aborigeni della Nuova Zelanda ai fini di riconoscere l'autorità sovrana di Sua Maestà sulla totalità di codeste isole e su ogni loro parte: Sua Maestà, pertanto, desiderosa di instaurare una forma stabile di governo civile con l'intento di scongiurare le nefaste conseguenze dell'assenza delle necessarie leggi e istituzioni, sia per i popoli nativi che per i suoi sudditi, si compiace di conferire a me, William Hobson, Capitano della Regia Marina di Sua Maestà, Console e Vice Governatore di quelle parti della Nuova Zelanda che sono già state o saranno in futuro cedute a Sua Maestà, il potere e l'autorità di invitare i capi confederati e indipendenti della Nuova Zelanda a convenire sui seguenti articoli e condizioni.

Articolo Primo

I capi della Confederazione delle tribù unite della Nuova Zelanda e i capi separati e indipendenti che non hanno aderito alla confederazione cedono a Sua Maestà la Regina d'Inghilterra in maniera assoluta e senza riserve tutti i diritti e poteri di sovranità che i suddetti capi, in Confederazione o indipendenti, rispettivamente esercitano o possiedono, o si può ritenere esercitino o possiedano, sui propri rispettivi territori come unici sovrani di essi.

Articolo Secondo

Sua Maestà la Regina d'Inghilterra conferma e garantisce ai capi e alle tribù della Nuova Zelanda e alle rispettive famiglie e singoli individui il pieno, esclusivo e indisturbato possesso delle loro terre, possedimenti, foreste, zone di pesca e altre proprietà delle quali abbiano possesso collettivamente o individualmente purché essi vogliano e desiderino mantenerne il possesso; tuttavia i capi delle tribù unite e i capi singoli cedono a Sua Maestà il diritto esclusivo di prelazione su quelle terre delle quali i proprietari fossero inclini ad alienare a un prezzo concordato tra i rispettivi proprietari e le persone nominate da Sua Maestà ai fini di trattare con loro in sua vece.

Articolo Terzo

In considerazione di quanto detto, Sua Maestà la Regina d'Inghilterra estende ai nativi della Nuova Zelanda la Sua regale protezione e conferisce loro tutti i diritti e privilegi dei sudditi britannici.

[firmato] William Hobson, Vice Governatore.

Ora pertanto noi, capi della Confederazione delle tribù unite della Nuova Zelanda, qui riuniti a congresso a Victoria presso Waitangi e noi capi separati e indipendenti della Nuova Zelanda, rivendicando autorità sulle tribù e i territori specificati dopo i nostri rispettivi nomi, messi in condizione di comprendere appieno le condizioni del trattato di cui sopra, ne accettiamo e condividiamo il pieno spirito e significato, a testimonianza della qual cosa abbiamo apposto le nostre firme o i nostri segni nei luoghi e nelle date rispettivamente specificati.

Fatto a Waitangi nel giorno sei di febbraio dell'anno del Signore milleottocentoquaranta.

I capi della confederazione

MĀORI VERSION

ワイタンギ条約

英国ヴィクトリア女王は、ニュージーランドの族長と部族の保護を懸念し、族長制と土地所有権の継続及び平安と秩序の維持を願われ、すでにこの地で多くの臣民が生活し今後もこの地に移り住むと思われるため、ニュージーランド全土及び隣接する各島に及ぶ女王の統治の確立に対して全族長の意を得るべく、最後までニュージーランドの人民と交渉する管理者一名の任命を検討する。よって女王は、無法状態で生活するマオリ人及び欧州人を災厄から守るべく、統治機関の設立を望む。よって女王は、私、英国海軍大佐ウィリアム・ホブソンを、ニュージーランド全土、すなわちまもなく女王が受け取る土地及びこれ以降受け取る土地の双方の総督に任命し、ニュージーランドの部族の族長連合に属する族長及びその他の族長に対して、ここに定める法を提示する。

第一条
連合に属する族長も属さざる族長も、その土地の完全なる統治権を永久かつ絶対的に英国女王に譲渡する。

第二条
英国女王は、ニュージーランドの族長、部族ならびに全人民に対し、その土地、村及びあらゆる財産について、族長としての権利の無制限の行使をもって保護することに同意する。その一方で、族長連合の族長及びその他の族長は、土地の所有者と購入者が合意した価格で土地を女王に売却する。購入者は代理人として女王が任命するものとする。

第三条
ここに同意した協定は、ゆえに女王の統治に関するものであり、よって英国女王は、ニュージーランドの人民を保護し、英国民と同等の権利及び義務を与える。

[署名]領事兼副総督ウィリアム・ホブソン

よって、我々、ニュージーランド部族連合の族長はここワイタンギに会し、条約の内容を確認の上合意し、我々の氏名及び印を付すことに同意する。

西暦1840年2月6日、ワイタンギにて。

連合族長

ENGLISH VERSION

ワイタンギ条約

グレートブリテン及びアイルランド連合王国のヴィクトリア女王陛下は、ニュージーランド原住民の族長及び部族に最高の敬意を表し、その正当な権利と財産を保護しつつ平安と秩序をゆるぎないものとするため、多数の臣民がすでにニュージーランドに定住し且つ欧州および豪州からの移住者が急増していることに鑑み、ニュージーランドの原住民族に対し周辺諸島も含めたニュージーランド全土に陛下の統治権が及ぶことへの承認に向けた交渉を全権を持って行う者を任命する必要があると判断された。陛下は、原住民と臣民の両者に対して、必要な法律や制度の欠如に由来する災難を回避するための安定した民政形態を確立することを望まれ、英国海軍大佐である私ウィリアム・ホブソンに、今後陛下に譲渡されるであろう前述のニュージーランド全土の領事兼総督として慈悲を持って権限を公認され、ニュージーランドの連合族長及び独立した族長を招き、以下の条項および条件に同意を求める任務を与えた。

第一条
ニュージーランドの統一部族連合の族長及び連合に属することなく独立する族長は、かかる連合及び独立族長がそれぞれに有する、若しくは有するとされる各領土に関する一切の統治権を、留保することなく完全に英国女王陛下に譲渡するものとする。

第二条
英国女王陛下は、ニュージーランドの族長、各部族、その家族及び個人にいたるまでその土地の所有権並びに共同若しくは個人で所有する地所、森林、漁場などの財産を、各人がその保持を望む限り、瑕疵なく独占的かつ干渉されることなく所有できることを約束し保証する。但し、連合の族長及び独立族長がその所有者として前述の土地に関する独占的先買権を陛下に譲渡する場合は、それぞれの所有者と陛下が代理人として任命された者との間で一致した価格にて円満に譲渡されるものとする。

第三条
これらを考慮し、英国女王陛下は、ニュージーランド原住民に有難き保護を約束し、英国臣民としての権利と特権を与えるものとする。

［署名］ウィリアム・ホブソン、副総督

よって、ワイタンギ地区ヴィクトリア村に会した我々ニュージーランドの統一部族連合の族長、及びそれぞれ自らの名を冠した部族や領土に対する権利を主張する我々ニュージーランドの独立族長は、前述の条約の条項を完全に理解し、受け入れ、喜んで条約に加わり、その証として、指定された欄に各自署名または記号、および日付を記す。

西暦1840年2月6日、ワイタンギにて。

連合族長

MĀORI VERSION

와이탕이 조약

빅토리아 영국 여왕은 뉴질랜드 부족장들과 부족들을 보호하려는 취지에서, 그들의 족장 권과 토지들을 그들에게 귀속시키고 평화와 사회 질서를 유지하려는 열망에서, 이 땅 및 인접 섬들의 모든 지역에 대한 여왕의 통치권 행사에 부족장들의 동의를 받을 목적으로, 그리고 여왕의 백성이 이미 이 땅에 많이 살고 있고 향후 많은 다른 사람들이 이주해 올 것이기 때문에, 뉴질랜드 원주민들과 협상할 한 사람을 관리자로 임명하는 것이 타당하다고 여긴다. 따라서 여왕은 무법 상태의 삶을 영위하는 마오리 및 유럽인들에게 어떠한 해가 미치지 않도록 하나의 정부를 수립하기를 희망한다. 이에 여왕은 왕립 영국해군의 선장인 본인, 윌리암 홉슨을 왕이 조만간 및 훗날 인수할 뉴질랜드의 모든 지역에 대한 총독으로 임명하여 뉴질랜드의 연합부족장들, 독립 부족장들 및 기타 부족장들에게 다음과 같은 법을 제시한다.

첫째
연합부족장들 및 모든 연합 미 가입 부족장들은 영국 여왕에게 그들의 토지에 대한 절대적이며 영구적인 통치권을 부여한다.

둘째
영국 여왕은 뉴질랜드의 부족장들, 부족들 및 모든 원주민들이 그들의 모든 토지, 마을 및 보물에 대한 권한을 배타적으로 행사할 수 있도록 그들을 보호하기로 동의한다. 한편, 연합부족장들과 기타 부족장들은 토지의 각 소유자와 여왕이 임명하는 구매 대리인 간에 합의된 가격으로 토지를 여왕에게 판매하기로 한다.

셋째
이에 여왕 통치권에 관한 이 합의에 의거하여 영국 여왕은 뉴질랜드의 모든 원주민들을 보호하기로 하며, 아울러 그들에게 영국 시민이 가지는 동일한 권리와 의무를 부여하기로 한다.

[서명] 윌리암 홉슨, 영사 겸 부 총독.

따라서 우리, 즉 뉴질랜드 부족들의 연합부족장들은 이곳 와이탕이에 모여 합의한 문구를 검토하였고 그 내용을 수락하고 동의하는 의미로 이에 우리의 이름들을 기록하고 서명한다.

서기 1840년 2월 6일, 와이탕이에서 체결.

연합 부족장들

ENGLISH VERSION

와이탕이 조약

영국과 아일랜드 연합왕국의 빅토리아 여왕은 뉴질랜드의 원주민 족장들과 부족들에 대한 호의로, 원주민의 정당한 권리와 재산을 보호하고자 하는 열망에 따라, 그들이 평화와 사회 질서를 누리도록 보장하기 위하여, 그리고 여왕의 많은 백성이 이미 뉴질랜드에 정착하였고 아직도 유럽과 호주로부터 이 땅으로 이주하는 사람의 수가 급속히 증가하고 있기 때문에, 뉴질랜드 섬들의 일부 또는 전부에 대한 여왕의 주권적 권위를 인정받기 위해 뉴질랜드 원주민들과 협상할 적절한 권한을 부여 받은 한 관리를 임명하는 것이 필요하다고 간주한다. 따라서 여왕은 필요한 법들과 관할 기관들이 없음으로 원주민은 물론 여왕의 백성에게 마찬가지로 초래할 해로운 결과를 피하게 할 목적으로 이 땅에 안정된 형태의 민간 정부를 수립하기를 갈망한다. 이에 여왕은 자비를 베풀어 기꺼이 영국 왕립 해군의 선장인 본인 즉 윌리암 홉슨을 여왕에게 이양될 현재 및 미래의 뉴질랜드 영토의 영사 겸 부 총독으로 임명하여 뉴질랜드의 연합 및 독립 족장들에게 다음의 조항과 조건을 제시하고 동의를 받도록 요청한다.

제 1조

뉴질랜드 연합부족의 부족장들과 연합 미 가입 독립 부족장들은 연합 또는 개별 부족장들이 각각 행사 및 소유하고 있거나, 행사 및 소유하기로 되어 있는 그들의 각 영토에 대한 모든 권리와 주권을 영국 여왕에게 전적으로 조건 없이 이양한다.

제 2조

영국 여왕은 뉴질랜드의 부족장들 및 부족들, 그리고 그들 각각의 가족과 구성원이 집단적으로 또는 개인적으로 소유하는 토지, 전원 지, 삼림, 연안과 기타 재산에 대한 소유권을 계속 유지하기 원하는 한 이에 대한 배타적이며 절대적인 완전 소유권을 인정하고 보장한다. 그러나 연합부족장들과 개별 부족장들은 이들 토지에 대한 배타적인 매입 우선권을 여왕에게 부여하고, 각 토지 소유주와 여왕이 지명하는 대리인 간에 합의된 가격으로 이들을 매매한다.

제 3조

이에 대한 보상으로 영국 여왕은 뉴질랜드 원주민들에 대한 여왕의 보호를 보장하고 그들에게 영국 백성과 같은 권리와 특권을 부여한다.

[서명] 윌리암 홉슨, 부총독.

이에 따라 와이탕이의 빅토리아 집회에 모인 우리, 즉 뉴질랜드의 연합부족의 부족장들, 그리고 우리, 즉 각 이름 뒤에 명기한 부족과 영역에 대한 권리를 주장하는 뉴질랜드의 개별 및 독립 부족의 부족장들은 상기 조약의 조항들을 온전히 이해하고 수락하기에 진실된 마음으로 이 조약을 체결하고 이를 입증하는 의미로 명시된 위치와 날짜에 각각 서명 또는 날인한다.

서기 1840년 2월 6일, 와이탕이에서 체결.

연합 부족장들

MĀORI VERSION

Perjanjian Waitangi

Victoria, Ratu Inggeris, di dalam keinginannya untuk melindungi ketua-ketua dan suku-suku kecil New Zealand dan di dalam hasratnya untuk memelihara kepimpinan mereka dan tanah mereka kepada mereka dan untuk mengekalkan keamanan dan ketenteraman merasakan ia adil untuk melantik seorang pentadbir yang akan berunding dengan penduduk New Zealand sehingga ke akhirnya dimana ketua-ketua mereka akan bersetuju kepada tertubuhnya Kerajaan Ratu di serata bahagian tanah ini dan pulau (bersebelahan) dan juga kerana terdapat banyak rakyatnya yang sudah menetap di tanah ini dan sebahagian lain yang belum tiba. Maka Ratu berhasrat menubuhkan satu kerajaan supaya tiada kejahatan akan berlaku kapada Orang Maori dan Orang Eropah hidup di dalam keadaan tanpa undang-undang. Jadi Ratu telah melantik saya, William Hobson Kapten di dalam Tentera Laut Diraja untuk menjadi Gabenor di semua bahagian New Zealand (kedua-duanya itu) yang tidak lama lagi akan diterima oleh Ratu dan seterusnya (yang lain-lain) yang akan diterima dan menyampaikan kepada ketua-ketua Gabungan ketua-ketua suku kecil New Zealand and ketua-ketua lain undang-undang yang dinyatakan di sini.

Yang Pertama
Ketua-Ketua Gabungan dan semua Ketua yang belum menyertai Gabungan memberi secara mutlak kepada Ratu Inggeris untuk selamanya penguasaan penuh ke atas tanah mereka.

Yang Kedua
Ratu Inggeris bersetuju untuk melindungi ketua-ketua, suku-suku kecil dan semua penduduk New Zealand di dalam amalan kepimpinan tanpa had mereka ke atas tanah-tanah, kampung-kampung dan semua harta mereka. Tetapi sebaliknya Ketua-Ketua Gabungan dan semua Ketua akan menjual tanah kepada Ratu pada harga yang dipersetujui oleh orang yang memilikinya dan oleh orang yang membelinya (dimana orang tersebut) dilantik oleh Ratu sebagai ejen pembeli.

Yang Ketiga
Oleh itu diatas persetujuan bersama berhubung Kerajaan Ratu, Ratu Inggeris akan melindungi semua penduduk marhaen New Zealand dan akan memberi mereka hak-hak dan kewajipan kewarganegaraan seperti penduduk England.

[ditandatangani] William Hobson, Konsul dan Leftenan Gabenor.

Jadi kami, Ketua-Ketua Gabungan suku kecil New Zealand bertemu di sini di Waitangi setelah melihat kata-kata ini yang mana kami dengan itu menerima dan bersetuju untuk merekod nama-nama kami dan tanda-tanda kami.

Dimeterai di Waitangi pada enam Februari dalam tahun Tuhan kami 1840.

Ketua-Ketua Gabungan

ENGLISH VERSION

Perjanjian Waitangi

YANG MULIA VICTORIA Ratu Kerajaan Bersatu Britain dan Ireland mengenai dengan Perkenan Diraja Baginda Ketua Penduduk Asli dan Suku New Zealand dan sangat berhasrat untuk melindungi Hak keadilan dan Harta mereka dan untuk menjamin kepada mereka kenikmatan Keamanan dan Ketenteraman telah berasa ianya penting diatas kesan bilangan besar Rakyat Yang Mulia yang telah bermastautin di New Zealand berserta penambahan pesat golongan Imigran dari kedua-dua Eropah dan Australia yang masih berterusan untuk membentuk dan melantik petugas yang benar-benar berkuasa untuk memeterai dengan Penduduk Asli New Zealand bagi pengiktirafan Kedaulatan Kuasa Yang Mulia keatas seluruh atau mana-mana bahagian pulau – Oleh itu,Yang Mulia yang berhasrat untuk menubuhkan satu bentuk Kerajaan Awam yang stabil dengan tujuan untuk menghindari akibat buruk yang akan terhasil daripada ketiadaan Undang-Undang dan Institusi penting yang serupa dengannya kepada penduduk asli dan kepada Rakyatnya telah dengan baik budinya berkenan untuk memberi kuasa kapada saya, William Hobson Kapten dalam Tentera Laut Diraja dan Leftenan Gabenor di bahagian-bahagian seperti New Zealand sebagaimana yang atau selepas ini hendaklah diserahkan kepada Yang Mulia beliau untuk menjemput Ketua-ketua confederated dan bebas daripada New Zealand untuk bersetuju dalam Artikel berikut dan Syarat ini.

Artikel Pertama

Ketua-Ketua Gabungan Suku Bersatu New Zealand dan Ketua-Ketua pemisah dan bebas yang belum menjadi ahli Gabungan menyerahkan kepada Yang Mulia Ratu Inggeris secara mutlak dan tanpa keraguan semua hak dan Kedaulatan kuasa yang Gabungan atau Individu Ketua tersebut masing-masing miliki atau kuasai, atau yang mungkin akan memiliki atau menguasai di Wilayah mereka masing-masing sebagai pemilik mutlak kedaulatan tersebut.

Artikel Kedua

Yang Mulia Ratu Inggeris mengesah dan menjamin kepada Ketua-Ketua dan Suku-Suku New Zealand dan kepada keluarga dan individu masing-masing tersebut hakmilik ekslusif penuh dan tanpa gangguan Tanah dan Ladang Hutan Perikanan dan harta benda lain yang mereka mungkin miliki secara kolektif atau individu selagi mana ia adalah kemahuan dan keinginan mereka untuk mengekalkan pemilikan mereka yang sama; tetapi Ketua-Ketua Suku Bersatu dan Ketua-Ketua individu menyerah kepada Yang Mulia hak Penghalangan eksklusif keatas tanah berkenaan dimana pemilik tanah tersebut mungkin menyerahkan hak pemilikan kepada orang lain pada harga yang mungkin dipersetujui antara Pemilik tanah dan orang-orang yang dilantik oleh Yang Mulia untuk memeterai dengan mereka bagi pihaknya.

Artikel Ketiga

Dalam pertimbangan tersebut Yang Mulia Ratu Inggeris menawarkan kepada Penduduk Asli New Zealand perlindungan dirajanya dan memberikan kepada mereka semua Hak dan Keistimewaan Kewarganegaraan Inggeris.

[ditandatangani] William Hobson, Leftenan-Gabenor.

Oleh yang sedemikian Kami Ketua-Ketua Gabungan Suku Bersatu New Zealand yang telah berhimpun di Kongres di Victoria di Waitangi dan Kami Ketua-Ketua Pemisah dan Bebas New Zealand mengesahkan autoriti ke atas Suku dan Wilayah yang dinyatakan di atas nama masing-masing, telah dipastikan sepenuhnya memahami Peruntukan Perjanjian yang disebut di atas, menerima dan menyertai dengan sama dalam semangat dan maksud sepenuhnya yang tersebut dengan kesaksian di mana kami telah menurunkan tandatangan atau tanda kami di lokasi dan tarikh yang telah dinyatakan masing-masing.

Dimeterai di Waitangi pada hari ke-Enam Februari di dalam tahun Tuhan Kami seribu lapan ratus dan empat puluh.

Ketua-Ketua Gabungan

MĀORI VERSION

वाईटाँगी सन्धि

भिक्टोरिया, इङ्गल्याण्डकी महारानी, न्यु जिल्याण्डका प्रमुखहरु तथा आदिवासीहरुलाई सुरक्षा गर्नुपर्ने महसुस गरिबक्सी र तिनीहरुको राज्यप्रणाली तथा भूमिको संरक्षण गर्ने चाहना र शान्ति एव सुव्यवस्था स्थापनाका लागि एक प्रशासकको नियुक्ति गर्ने जसले न्यु जिल्याण्डका जनतासंग वार्तालाप गरि यहाँका सबै भूभाग र आसपासका टापूहरुमा महारानीको शासन स्थापना गर्ने भइरहेको कार्यमा तिनीहरुका प्रमुखहरुलाई राजि गराउने र त्यस्तै ठूलो संख्यामा मौसूफका प्रजाहरु यस भूमिमा पहिलै देखि बसोबास गर्दै आएका र अरु आउने क्रममा भएकोले आवश्यक देखिन्छ। त्यसैले कानूनरहित अवस्थाले यहाँ बसोबास गर्दै आएका माओरी र यूरोपियनमा अप्रिय घटना हुन नदिन सरकार स्थापना गर्ने महारानीबाट चाहना राखिबक्सन्छ। त्यसैले महारानीले म, विलियम हब्सन, शाही नौसेनाको कप्तानलाई न्यु जिल्याण्डको सबै भूभाग, महारानीलाई चाँडै प्राप्त हुने र त्यसपछि प्राप्त हुने (यि दुवै) को लागि राज्यपाल नियुक्ति गरिबक्सेको र न्यु जिल्याण्डको संघिय प्रणालीमा आवद्ध आदिवासी प्रमुखहरु र अन्य प्रमुखहरुलाई तपसिलका आधारमा यी कानून प्रदान गरिबक्सिएको छ।

पहिलो
न्यु जिल्याण्डको संघिय प्रणालीमा आवद्ध प्रमुखहरु र सबै पृथक तथा स्वतन्त्र प्रमुखहरु, जो संघमा सदस्य छैनन, आफ्नो भूमिमा शासन गर्ने पूर्ण अधिकार इङ्गल्याण्डकी महारानीलाई सदाका लागि प्रदान गर्दछन्।

दोस्रो
इङ्गल्याण्डकी महारानी न्यु जिल्याण्डका प्रमुखहरु, आदिवासीहरू तथा सबै जनतालाई आफ्नो भूमि, गाउँहरु र मूल्यवान श्रीसम्पति उपर अवाञ्छनिय कार्यबाट सुरक्षा दिन तिनीहरुको राज्य संचालन प्रणाली संबन्धित सार्वभौम अधिकार सुरक्षित गर्न राजी होइबक्सन्छ। साथै संघिय प्रणालीमा आवद्ध प्रमुखहरु र सबै प्रमुखहरु महारानीलाई भूमिको स्वामित्व भएका व्यक्ति र खरीद गर्ने व्यक्ति (जो महारानीबाट खरीद प्रतिनिधिको रुपमा नियुक्त) बिच निर्धारित भएको मूल्यमा बिक्रि गर्ने छ।

तेस्रो
महारानीको सरकारको लागि स्वीकृत यो व्यवस्थाको लागि, इङ्गल्याण्डकी महारानी न्यु जिल्याण्डका सबै सर्बसाधारण जनतालाई संरक्षण प्रदान गरिबक्सनछ र उनीहरुलाई इङ्गल्याण्डका नागरिक सरह समान अधिकार र जिम्मेवारी प्रदान गरिबक्सन्छ।

(हस्ताक्षर)

विलियम हब्सन, दूत तथा उप-राज्यपाल

अब त्यसकारण हामी न्यु जिल्याण्डका संघिय प्रणालीमा आवद्ध आदिवासी प्रमुखहरु वाईटाँगीमा बैठक बसी यी शब्दहरू हेरी बुझी स्वीकार गरि आफ्नो नाम हस्ताक्षर एव छाप प्रादान गर्न सहमत भयौं।

वाईटाँगीमा आज ईस्वी सम्बत ६ फेब्रुवरी १८४० मा सम्पन्न भयो।

संघिय प्रणालीमा आवद्ध प्रमुखहरु

ENGLISH VERSION

वाईटाँगी सन्धि

संयुक्त अधिराज्य बेलायत र आयरल्याण्डकी महारानी भिक्टोरियाबाट न्यु जिल्याण्डका आदिवासी प्रमुखहरु तथा आदिवासीहरुलाई राजकीय सहयोग प्रदान गरिबक्सने शाही सुभेक्ष्याको ध्ययले तथा तिनीहरुको न्यायिक अधिकार र श्रीसम्पति संरक्षण प्रति चिन्तित होइबक्सी, तिनीहरुलाई शान्ति सुव्यवस्थाको सुखद उपभोग गराउन अत्यावश्यक महसुस गरिबक्सी तथा ठूलो संख्यामा मौसुफका प्रजाहरु जो न्यु जिल्याण्डमा पहिलैदेखि बसोबास गरिरहेका र द्रुतगतिमा यूरोप र अष्ट्रेलियाबाट त्यहाँ बसाई सर्ने क्रम जारिनै रहेको अवस्थामा ति टापूहरूका सम्पूर्ण वा केही भाग उपर मौसुफको सार्वभौम अधिकारको मान्यताका लागि उपयुक्त बिधि र कर्मचारीको नियुक्ति गरि आदिवासीहरू प्रति उचित ब्यबहार र अत्यावश्यक कानूनी व्यवस्था र संस्थाहरूको अभावका कारण मौसुफ सरकारका प्रजाहरु र आदिवासी जनता बिच हुन सक्ने अप्रिय घटना हुन नदिन स्थायी नागरिक सरकारको स्थापना गर्ने ईच्छाले म, विलियम हब्सन, मौसुफको शाही नौसेनाको कप्तानलाई न्यु जिल्याण्डको ति भूभाग र त्यसपछि मौसुफमा सुम्पिने भूभागका लागि दूत तथा उप-राज्यपालको कृपापुर्बक अख्तियार तथा अधिकार दिबक्शी अधिकार प्रदान गरिबक्सिएकोले न्यु जिल्याण्डका संघिय प्रणालीमा आवद्ध प्रमुखहरु र स्वतन्त्र प्रमुखहरुलाई तपसिलमा उल्लेखित दफाहरु एवं शर्त स्वीकार गरिदिन आमन्त्रण गर्दछु।

पहिलो दफा

न्यु जिल्याण्डका एकिकृत संघिय प्रणालीमा आवद्ध आदिवासी प्रमुखहरु तथा पृथक र स्वतन्त्र प्रमुखहरु, जो संघका सदस्य छैनन, सबै सार्वभौम अधिकार र शक्ति, जुन उल्लेखित संघिय प्रणालीमा आवद्ध नभएका प्रमुखहरुमा निहित वा आ-आफ्नो क्षेत्रभित्र उपयोग गर्दै आएका थिए वा निहित हुन सक्ने वा उपयोग गर्न सक्ने अवस्था थियो, सबै सार्वभौम अधिकार इङ्गल्याण्डकी महारानीलाई एक मात्र सर्बभौमको रुपमा पूर्णरुपले तथा बिना पुर्बाग्रह स्विकारी सुम्पिएको छ।

दोस्रो दफा

इङ्गल्याण्डकी महारानी न्यु जिल्याण्डका प्रमुखहरु र आदिवासीहरू तथा संबन्धित परिवार तथा एकलहरूलाई पूर्ण र बिना बाधा अड्चन भूमि, बन र मत्स्यपालन तथा अन्य पृथक र सामूहिक स्वामित्वमा हुन सक्ने श्रीसम्पतिहरु तिनीहरुको चाहना इच्छा अनुसार चाहेको अवधि सम्म उपयोग गर्न सक्ने सुरक्षा र प्रत्याभूती गरिबक्सन्छ। तर एकिकृत आदिवासी प्रमुखहरु र एकल प्रमुखहरु मौसूफलाई भूमिको स्वामित्व भएका एकलहरू र मौसूफको तर्फबाट यस कार्यको लागि नियुक्ति भएका व्यक्तिहरू बिच निर्धारित भएको मूल्यमा भूमि खरीद गर्न पाउने पूर्ण अग्राधिकार प्रदान गर्दछ।

तेस्रो दफा

उल्लेखित अवस्थालाई मनन गरेर इङ्गल्याण्डकी महारानी न्यु जिल्याण्डका आदिवासीहरूलाई शाही संरक्षण प्रदान गरिबक्सन्छ र तिनीहरुलाई बेलायतको प्रजा सरह सबै प्रकारको अधिकार र सुबिधाहरू प्रदान गरिबक्सन्छ।

(हस्ताक्षर)

विलियम हब्सन, उप-राज्यपाल

त्यसकारण अब हामी यहाँ वाईटाँगीको भिक्टोरियामा भेला भएका न्यु जिल्याण्डको एकिकृत संघिय प्रणालीमा आवद्ध आदिवासी प्रमुखहरु तथा न्यु जिल्याण्डको भूमि र आदिवासीहरू उपर क्षेत्राधिकार भएका पृथक तथा स्वतन्त्र प्रमुखहरु जसको बिवरण तल हाम्रो नाम पछि उल्लेख गरिएकाछन्, यो हुन गईरहेको सन्धिको आधार र प्रावधानहरू पूर्ण रुपमा बुझाईएकोले जानी बुझी स्वीकार गरि सोहि भावना र मर्मले हाम्रो हस्ताक्षर वा छाप निम्न लिखित स्थान र मितिमा प्रदान गरिएको छ।

वाईटाँगीमा ईस्वी सम्बत ६ फेब्रुवरी, एकहजार आठसय चालीसमा सम्पन्न भयो।

संघिय प्रणालीमा आवद्ध प्रमुखहरु

MĀORI VERSION

O Tratado de Waitangi

Vitória, a Rainha da Inglaterra, em sua preocupação em proteger os líderes e as subtribos da Nova Zelândia e em seu desejo de preservar a soberania

e as terras destes, assim como manter a paz e a boa ordem, considera justo nomear um administrador que negociará junto ao povo da Nova Zelândia; com a finalidade de fazer com que seus líderes concordem com o estabelecimento do Governo da Rainha por todas as partes desta terra e ilhas (adjacentes) e também porque muitos de seus súditos já vivem nesta terra e outros ainda estão por vir. Sendo assim, a Rainha deseja estabelecer um governo para que nenhum mal aconteça aos maoris e europeus vivendo em um estado de ilegalidade. Em vista disto, a Rainha nomeou a mim, William Hobson, capitão da Marinha Real, Governador de todas as partes da Nova Zelândia, tanto daquelas em breve a ser recebidas pela Rainha quanto daquelas a ser recebidas posteriormente, e apresenta aos chefes da Confederação, aos líderes das subtribos da Nova Zelândia e outros líderes, as leis aqui estabelecidas.

A primeira
Os líderes da Confederação e todos os líderes que não aderiram a tal Confederação concedem de forma absoluta à Rainha da Inglaterra, para sempre, o governo pleno sobre suas terras.

A segunda
A Rainha da Inglaterra concorda em proteger os líderes, as subtribos e todo o povo da Nova Zelândia no exercício absoluto da chefia destes sobre suas terras, povoados e todos os seus tesouros. Mas, por outro lado, os Líderes da Confederação e todos os Líderes venderão terras à Rainha a um preço acordado entre o proprietário e o comprador, sendo este último nomeado pela Rainha como seu agente de compra.

A terceira
Em decorrência do que foi estabelecido neste acordo, no que diz respeito ao Governo da Rainha, a Rainha da Inglaterra protegerá todas as pessoas comuns da Nova Zelândia e lhes concederá os mesmos direitos e deveres de cidadania do povo da Inglaterra.

[assinado] William Hobson, cônsul e vice-governador

Assim, nós, os Líderes da Confederação das subtribos da Nova Zelândia, reunidos aqui em Waitangi, cientes das condições contidas nestas presentes palavras, aceitamos e concordamos em registrar nossos nomes e marcas no presente.

Assinado em Waitangi, ao sexto dia de fevereiro, no ano de Nosso Senhor de mil oitocentos e quarenta.

Os Líderes da Confederação

ENGLISH VERSION

O Tratado de Waitangi

Sua Majestade Rainha Vitória, Rainha do Reino Unido da Grã-Bretanha e Irlanda, considerando com Seu Real Favor os líderes e tribos nativas da Nova Zelândia e ansiosa para proteger seus direitos e propriedades, bem como garantir a eles o desfrute da paz e da boa ordem, considerou necessário, em consequência do grande número de súditos de Sua

Majestade que já se estabeleceram na Nova Zelândia, e do rápido aumento da emigração tanto da Europa quanto da Austrália (que ainda está em andamento), constituir e nomear um funcionário devidamente autorizado para tratar com os aborígenes da Nova Zelândia, o reconhecimento da autoridade soberana de Sua Majestade em toda e qualquer parte dessas ilhas. Sua Majestade, portanto, desejosa de estabelecer uma forma organizada de governo civil com vistas a evitar as consequências maléficas que possam resultar da ausência de leis e instituições necessárias similares tanto para a população nativa quanto para Seus súditos, graciosamente delegou autoridade e poderes a mim, William Hobson, um capitão da Marinha Real de Sua Majestade, cônsul e vice-governador de tais partes da Nova Zelândia que podem ser ou que doravante sejam cedidas à Sua Majestade, para convidar os Chefes confederados

e independentes da Nova Zelândia a considerar os seguintes artigos e condições.

Artigo primeiro

Os Chefes da Confederação das Tribos Unidas da Nova Zelândia e os Chefes isolados e independentes que não se tornaram membros da Confederação cedem à Sua Majestade, a Rainha da Inglaterra, de forma absoluta e sem reservas, todos os direitos e poderes de soberania que a referida Confederação ou Chefes Individuais respectivamente exercem

ou possuem, ou possam vir a exercer ou possuir sobre seus respectivos Territórios como os únicos soberanos.

Artigo Segundo

Sua Majestade, a Rainha da Inglaterra, confirma e garante aos Chefes e Tribos da Nova Zelândia, e às respectivas famílias e indivíduos, a posse integral, exclusiva e imperturbável de suas terras e bens, florestas, zonas pesqueiras e outras propriedades que possuam, coletiva ou individualmente, contanto que este seja seu desejo e vontade de manter os mesmos em sua posse; contudo, os Chefes das Tribos Unidas e os Chefes individuais cedem à Sua Majestade o direito exclusivo de preempção sobre tais terras que os proprietários das mesmas estejam dispostos a alienar a preços combinados entre os respectivos

proprietários e pessoas designadas por Sua Majestade para tratar com eles a tal respeito.

Artigo Terceiro

Em consideração ao presente, Sua Majestade, a Rainha da Inglaterra, estende aos nativos da Nova Zelândia Sua proteção real, e lhes concede todos os direitos e privilégios dos súditos britânicos.

[assinado] William Hobson, vice-governador

Por essa razão, nós, os Chefes da Confederação das Tribos Unidas da Nova Zelândia reunidos em congresso em Victoria em Waitangi, e nós, os Chefes Isolados e Independentes da Nova

Zelândia, reivindicando autoridade sobre as Tribos e Territórios especificados de acordo com nossos respectivos nomes, tendo compreendido por completo as disposições do tratado que precede, aceitamos e nos associamos ao mesmo no pleno espírito e significado, em testemunho do qual apusemos nossas assinaturas ou marcas nos locais e datas respectivamente especificados.

Assinado em Waitangi, ao sexto dia de fevereiro, no ano do Nosso Senhor de mil oitocentos e quarenta.

Os Líderes da Confederação

MĀORI VERSION

Tratatul de la Waitangi

Victoria, Regina Angliei, în grija Sa de a proteja căpeteniile și neamurile din Noua Zeelandă și în dorința Sa de a le garanta autonomia și pământurile și de a menține pacea și ordinea, crede de cuviință să numească un administrator care să negocieze cu băștinașii din Noua Zeelandă în scopul de a convinge căpeteniile lor să fie de acord ca guvernarea Reginei să se stabilească peste aceste teritorii și insulele învecinate, îndeosebi pentru că mulți dintre supușii Săi trăiesc deja în aceste teritorii și tot mai mulți vor veni. Prin urmare, Regina dorește să stabilească un guvern pentru ca nimic rău să nu li se întâmple maorilor și europenilor care altfel ar trăi fără de legi. Astfel, Regina m-a numit pe mine, William Hobson, căpitan în Marina Regală, să fiu Guvernator peste toate pământurile Noii Zeelande pe cale de a intra în posesia Reginei precum și cele care vor fi primite în viitor și prezintă căpeteniilor Confederației și căpeteniilor neamurilor din Noua Zeelandă și celorlalte căpetenii legile care sunt stabilite aici.

Primul

Căpeteniile Confederației și toate Căpeteniile care nu s-au alăturat acestei Confederații acordă Reginei Angliei în totalitate și pentru totdeauna dreptul de guvernare asupra pământurilor lor.

Al doilea

Regina Angliei este de acord să protejeze căpeteniile, neamurile și toți locuitorii din Noua Zeelandă în exercitarea drepturilor de proprietate și autodeterminare asupra pământurilor, așezămintelor și a tuturor bunurilor de preț. Dar, pe de altă parte, Căpeteniile Confederației și toate celelalte Căpetenii vor vinde pământ Reginei la un preț convenit de persoana care deține acel pământ și de persoana care îl cumpără (acesta din urmă fiind) numit de Regină ca agentul ei de cumpărări.

Al treilea

Prin urmare, în conformitate cu acest acord cu privire la guvernarea Reginei, Regina Angliei va proteja toți locuitorii Noii Zeelande și le va da aceleași drepturi și îndatoriri de cetățean precum locuitorilor din Anglia.

[semnat] William Hobson, Consul și Vice-guvernator

Așadar, noi, Căpeteniile Confederației neamurilor din Noua Zeelandă, care s-au întâlnit aici la Waitangi, după ce ni s-au adus la cunoștință aceste cuvinte pe care le acceptăm și prin urmare suntem de acord să înregistrăm numele și semnăturile noastre.

Încheiat la Waitangi în ziua de șase februarie în anul Domnului nostru 1840.

Căpeteniile Confederației

ENGLISH VERSION

Tratatul de la Waitangi

MAIESTATEA SA VICTORIA, Regina Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei, arătându-și mărinimia Sa regală Căpeteniilor şi Triburilor băștinașe din Noua Zeelandă şi dorind să le protejeze drepturile şi proprietățile lor de drept, precum şi să garanteze că aceștia se pot bucura de pace şi ordine, a considerat că este necesar, ca urmare a numărului mare de supuși ai Maiestății Sale care s-au stabilit deja în Noua Zeelandă şi a extinderii rapide a emigrării din Europa şi Australia, care continuă și acum, să constituie și să numească un funcționar autorizat legal să trateze cu băștinașii din Noua Zeelandă pentru recunoaşterea autorității suverane a Maiestăţii Sale asupra acestor teritorii și a insulelor învecinate – Maiestatea Sa, prin urmare, fiind dornică să stabilească o formă stabilă de guvern civil pentru a evita consecințele rele care rezultă din lipsa legilor şi a instituţiilor necesare, atât pentru populațiile băștinașe cât și pentru supușii Săi, a fost încântată să mă numească şi să mă autorizeze cu grație pe mine, William Hobson, căpitan în Marina Regală a Maiestății Sale, Consul şi Vice Guvernator asupra acestor părţi a Noii Zeelande, care pot fi sau vor fi cedate de aici înainte Maiestății Sale, să invite Căpeteniile din confederație și pe cele independente din Noua Zeelandă să se pună de acord asupra următoarelor Articole şi Condiții

Primul articol

Căpeteniile Confederației Triburilor Unite ale Noii Zeelande și Căpeteniile separate și independente care nu au devenit membri ai Confederației cedează Maiestății Sale Regina Angliei, în mod absolut și fără rezerve, toate drepturile și puterile de suveranitate pe care numita Confederație sau Căpeteniile individuale le exercită sau le posedă, sau care se poate presupune că le exercită sau le posedă asupra teritoriilor respective, ca unici suverani ale acestora.

Al doilea articol

Maiestatea Sa Regina Angliei confirmă și garantează Căpeteniilor și Triburilor din Noua Zeelandă, precum și familiilor și persoanelor aparținătoare, posesia exclusivă și netulburată a pământurilor și moșiilor lor, a pădurilor și a zonelor de pescuit și a altor proprietăți pe care le pot deține în mod colectiv sau individual, atâta timp cât dorința lor este de a le păstra în posesia lor; dar Căpeteniile Triburilor Unite și Căpeteniile individuale cedează Maiestății Sale dreptul exclusiv de preemțiune asupra terenurilor pe care proprietarii acestora pot fi dispuși să le înstrăineze la acele prețuri care vor fi convenite între Proprietarii respectivi și persoanele desemnate de către Maiestatea-Sa să negocieze cu aceștia în numele Său.

Al treilea articol

Având în vedere toate aceste lucruri, Maiestatea Sa Regina Angliei extinde protecția Sa regală asupra tuturor celor originari din Noua Zeelandă și le acordă toate drepturile și privilegiile de care se bucură cetățenii britanici.

[semnat] William Hobson, Consul și Vice-guvernator

Așadar, prin urmare noi, Căpeteniile Confederației Triburilor Unite din Noua Zeelandă, fiind adunați în Congres la Victoria, Waitangi și noi, Căpeteniile Independente și Separate din Noua Zeelandă, revendicând autoritate asupra triburilor și teritoriilor care sunt specificate după numele noastre, după ce ne-au fost explicate și am înțeles pe deplin prevederile Tratatului de mai sus, acceptăm și înțelegem pe deplin spiritul și litera sa, ne declarăm de acord cu acesta, drept pentru care am aplicat semnăturile sau semnele noastre la locurile și datele respective specificate.

Încheiat la Waitangi, în această a șasea zi a lunii februarie din anul Domnului nostru o mie opt sute patruzeci.

Căpeteniile Confederației

РУССКИЙ ЯЗЫК

RUSSIAN

MĀORI VERSION

Договор Вайтанги

Виктория, Королева Англии, стремясь защитить вождей и племена Новой Зеландии, желая сохранить за ними их права и земли, поддерживать мир и порядок, а также ввиду того, что множество подданных Её Величества уже поселилось в этой стране и будут прибывать всё новые переселенцы, сочла необходимым назначить управляющего для ведения переговоров с жителями Новой Зеландии и получения согласия вождей на установление Королевской власти над всей этой страной и (прилегающими) островами. Таким образом, Королева желает учредить правительство, дабы избавить маори и европейцев от всего дурного, к чему может привести беззаконие. В связи с этим Королева назначила меня, Уильяма Гобсона, капитана Королевского флота, губернатором всех земель Новой Зеландии, как тех, которые будут переданы Королеве сейчас, так и тех, что будут переданы впоследствии, и предлагает вождям Конфедерации объединённых племён Новой Зеландии, равно как и всем остальным вождям, изложенные ниже законы:

Первый
Вожди Конфедерации объединённых племён и все вожди, не вошедшие в состав Конфедерации, передают полностью и навсегда Королеве Англии абсолютное управление своими землями.

Второй
Королева Англии соглашается защищать вождей, племена и всех жителей Новой Зеландии в их безусловном праве властвовать над своими землями, селениями и сохранять свои ценности. Но, с другой стороны, вожди Конфедерации и независимые вожди будут продавать земли Королеве по цене, согласованной между человеком, которому эти земли принадлежат, и человеком, который их покупает, причём последний будет совершать все земельные сделки от имени и по поручению Королевы.

Третий
Согласно настоящей договорённости о передаче Королеве управления страной, весь народ Новой Зеландии будет находиться под защитой Королевы Англии и получит те же права и привилегии, что и английские подданные.

[подпись] Уильям Гобсон, консул и лейтенант-губернатор

Таким образом, мы, вожди Конфедерации племён Новой Зеландии, собравшиеся здесь, в Вайтанги, ознакомились с текстом этого договора, который мы принимаем, в удостоверение чего соглашаемся поставить под ним свои подписи и знаки.

Учинено в Вайтанги шестого февраля, в год тысяча восемьсот сороковой от Рождества Христова.

Вожди Конфедерации.

ENGLISH VERSION

Договор Вайтанги

Её Величество Виктория, Королева Соединённого Королевства Великобритании и Ирландии, в своей королевской милости к вождям и племенам Новой Зеландии, стремясь защитить их законные права и собственность, обеспечить мир и надлежащей порядок, а также учитывая большое число подданных Её Величества, проживающих в Новой Зеландии, и всё возрастающий приток переселенцев из Европы и Австралии, сочла необходимым учредить должность и назначить на неё официальное лицо, уполномоченное вести переговоры с коренными жителями Новой Зеландии для признания суверенной власти Её Величества над всеми этими островами или любой их частью. Желая создать устойчивую форму правления для защиты коренного населения и королевских подданных от неблагоприятных последствий, обусловленных отсутствием необходимых законов и органов власти, Её Величество изволила назначить меня — Уильяма Гобсона, капитана Королевского военно-морского флота Её Величества — консулом и лейтенант-губернатором тех земель Новой Зеландии, которые ныне или впоследствии будут переданы Её Величеству, и наделила меня полномочиями пригласить конфедеративных и независимых вождей Новой Зеландии заключить соглашение по следующим статьям и на следующих условиях.

Статья первая
Вожди Конфедерации объединённых племён Новой Зеландии и независимые вожди, не вошедшие в состав Конфедерации, передают Её Величеству Королеве Англии в полном объёме и безоговорочно суверенные права и власть над территориями, которыми указанные вожди пользуются и обладают или могут пользоваться и обладать как их единственные суверены.

Статья вторая
Её Величество Королева Англии подтверждает и гарантирует вождям и племенам Новой Зеландии, а также соответственно их семьям и отдельным лицам право на полное, исключительное и неизменное обладание своими землями и имениями, лесами, рыболовными угодьями и прочим имуществом, которым они могут владеть совместно или единолично до тех пор, пока у них есть на то воля и желание. В то же время вожди Конфедерации объединённых племён Новой Зеландии и независимые вожди предоставляют Её Величеству преимущественное право покупки тех земель, собственники которых пожелают продать их по ценам, согласованным между соответствующими землевладельцами и лицами, назначенными Её Величеством для переговоров по этому вопросу.

Статья третья
В свою очередь, Её Величество Королева Англии простирает своё королевское покровительство на туземцев Новой Зеландии и дарует им все права и привилегии британских подданных.

[Подпись] Уильям Гобсон, лейтенант-губернатор.

Настоящим мы, вожди Конфедерации объединённых племён Новой Зеландии, собравшиеся в посёлке Виктория района Вайтанги, и мы, отдельные и независимые вожди Новой Зеландии, обладающие верховной властью над племенами и территориями, которые указаны после наших имён, полностью понимаем положения настоящего договора, принимаем и соглашаемся с ним в полной мере, в удостоверение чего ставим свои подписи или знаки с указанием соответствующего места и даты подписания.

Учинено в Вайтанги февраля шестого дня тысяча восемьсот сорокового года по Рождестве Христовом.

Вожди Конфедерации.

MĀORI VERSION

El Tratado de Waitangi

Victoria, la Reina de Inglaterra, en su preocupación por proteger a los jefes y a las subtribus de Nueva Zelanda, y en su deseo de preservar sus tierras y su soberanía tribal, y para mantener la paz y el buen orden, considera justo nombrar a un administrador, quien negociará con el pueblo de Nueva Zelanda con el objetivo de que sus jefes accedan a que el Gobierno de la Reina se establezca en todas las partes de esta tierra e islas (adyacentes), y también porque hay muchos de sus súbditos que ya viven en esta tierra y otros que vendrán. Por consiguiente, la Reina desea establecer un gobierno para que ningún mal caiga sobre los maoríes o europeos que viven en estado de anarquía. Por lo tanto, la Reina me ha nombrado a mí, William Hobson, Capitán de la Armada Real, gobernador en todas partes de Nueva Zelanda, (tanto aquellas) que pronto serán recibidas por la Reina, como (aquellas) que serán recibidas de aquí en adelante, y presenta las leyes que aquí se detallan a los jefes de la Confederación, los jefes de las subtribus de Nueva Zelanda y otros jefes.

Primero
Los jefes de la Confederación y todos los jefes que no se han unido a esta le otorgan a la Reina de Inglaterra, de manera absoluta y para siempre, el gobierno total de sus tierras.

Segundo
La Reina de Inglaterra acuerda proteger a los jefes, las subtribus y todo el pueblo de Nueva Zelanda en el ejercicio incondicional de su soberanía tribal sobre sus tierras, pueblos y todos sus tesoros. Pero, por otro lado, los jefes de la Confederación y todos los jefes venderán tierra a la Reina a un precio acordado entre el dueño de esta y el comprador, (este último) nombrado por la Reina como su agente de compra.

Tercero
Por lo tanto, por este acuerdo concerniente al Gobierno de la Reina, la Reina de Inglaterra protegerá a toda la gente nativa de Nueva Zelanda, y le otorgará los mismos derechos y obligaciones de ciudadanía que al pueblo de Inglaterra.

[Firma] William Hobson, Cónsul y Teniente Gobernador

Por lo tanto, nosotros, los jefes de la Confederación de las subtribus de Nueva Zelanda, reunidos aquí en Waitangi, habiendo visto la forma de estas palabras, las cuales aceptamos, acordamos registrar nuestros nombres y nuestros signos de este modo.

Dado en Waitangi, el seis de febrero del año de nuestro Señor 1840.

Los jefes de la Confederación

ENGLISH VERSION

El Tratado de Waitangi

SU MAJESTAD, la reina Victoria del Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda, con el deseo de brindar su favor real a las tribus y los jefes nativos de Nueva Zelanda, y con la intención de proteger sus bienes y derechos, y asegurar la paz y el orden como consecuencia del gran número de súbditos de Su Majestad que aquí se han establecido y del rápido crecimiento de la inmigración desde Europa y Australia, la cual aún está en proceso, ha considerado necesario constituir y designar un funcionario debidamente autorizado para tratar con los aborígenes de Nueva Zelanda el reconocimiento de la autoridad soberana de Su Majestad sobre la totalidad o cualquier parte de aquellas islas. Su Majestad, por lo tanto, con el afán de establecer un gobierno civil con vistas a evitar a la población nativa y a sus súbditos las graves consecuencias que resultarían de la ausencia de leyes e instituciones necesarias, se complace gentilmente en nombrarme a mí, William Hobson, Capitán de la Marina Real de Su Majestad, Cónsul y Teniente Gobernador de dichas partes de Nueva Zelanda que podrían ser o en lo sucesivo serán cedidas a Su Majestad, y en conferirme el poder para invitar a los jefes confederados e independientes de Nueva Zelanda a concordar con los siguientes artículos y condiciones.

Artículo Primero

Los jefes de la Confederación de las Tribus Unidas de Nueva Zelanda y los jefes independientes que no se han convertido en miembros de la Confederación, ceden a Su Majestad la Reina de Inglaterra, absolutamente y sin reservas, todos los derechos y poderes de soberanía que la mencionada Confederación o jefes individuales ejerzan o posean respectivamente, o que supuestamente ejerzan o posean sobre sus respectivos territorios como sus únicos soberanos.

Artículo Segundo

Su Majestad la Reina de Inglaterra confirma y garantiza a los jefes y tribus de Nueva Zelanda y a sus respectivas familias e individuos la total y completa posesión de sus tierras y haciendas, bosques y pesquerías, y otras propiedades que posean colectiva o individualmente, siempre y cuando conservarlas sea su voluntad y deseo; pero los jefes de las Tribus Unidas y los jefes individuales ceden a Su Majestad el derecho exclusivo de opción de compra de dichas tierras si sus propietarios estuvieren dispuestos a enajenarlas a precios acordados entre sus respectivos propietarios y las personas designadas por Su Majestad para negociar con ellos al respecto.

Artículo Tercero

Tomando esto en consideración, Su Majestad la Reina de Inglaterra extiende su protección real a los nativos de Nueva Zelanda, y les imparte todos los derechos y privilegios de los súbditos británicos.

[Firma] William Hobson, Teniente Gobernador

Por lo tanto, nosotros, los jefes de la Confederación de las Tribus Unidas de Nueva Zelanda, reunidos en congreso en Victoria, Waitangi, y nosotros, los jefes independientes de Nueva Zelanda, reclamando autoridad sobre las tribus y los territorios especificados tras nuestros nombres respectivos, habiéndosenos explicado las disposiciones del antedicho tratado, acordamos y lo aceptamos con igual espíritu y relevancia; en fe de lo cual hemos adjuntado nuestras firmas o signos en los lugares y las fechas especificados respectivamente.

Dado en Waitangi, el seis de febrero en el año de nuestro Señor mil ochocientos cuarenta.

Los jefes de la Confederación

MĀORI VERSION

Ang Kasunduan ng Waitangi

Si Victoria, Reyna ng England, sa kanyang pag-aalala sa kapakanan ng mga pinuno at mga tribu ng New Zealand, at upang mapangalagaan ang pamumuno ng mga ito sa kani-kanilang mga lupain at mapanatili ang kapayapaan sa bansa, ay nagtalaga ng kinatawan na siyang haharap at makikipagkasundo sa mga mamamayan ng New Zealand. Layunin ng Reyna ang magtaguyod ng pamahalaan sa New Zealand at hangad niya ang pagsang-ayon ng mga katutubong matagal nang naninirahan sa bansa at mga karatig-isla nito. Ibig ng Reyna na mabigyan ng karampatang proteksyon at mabuhay ng mapayapa ang kanyang mga kababayan na kasalukuyang naninirahan sa New Zealand, maging ang marami pa na nagnanais manirahan dito. Dahil dito, nais ng Reyna na magtatag ng pamahalaan upang maiwasan ang anumang sakuna na maaring mangyari sa mga Māori at mga banyagang mula sa Europe na kapwa naninirahan sa isang estado na walang kaukulang batas. Ako, si William Hobson, Kapitan ng Hukbong Dagat, ang siyang inatasan ng Reyna bilang Gobernador ng New Zealand para sa mga natanggap na at tatanggapin pa ng Reyna. Ang mga sumusunod na panukala ay aking inihahain sa mga pinuno ng Kompederasyon at sa iba't-ibang tribu ng New Zealand.

Una

Ang mga pinuno ng Kompederasyon, maging ang mga pinunong hindi pa kasapi rito, ay lubusang ipinagkakaloob sa Reyna ng England ang ganap na pamamahala sa kanilang lupain.

Ikalawa

Ang Reyna ng England ay sumasang-ayon na kanyang pangangalagaan ang mga pinuno, mga tribu at lahat ng mamamayan ng New Zealand sa kanilang pamumuno at pamamalakad kaugnay ng kanilang mga lupain, kanayunan at mga angking-yaman. Sa kabilang banda, ang mga pinuno ng Kompederasyon, maging ang iba pang mga pinuno, ay pumapayag na ipagbili ang kanilang mga lupain sa Reyna sa wastong halaga na pagkakasunduan sa pagitan ng may-ari at kinatawan ng Reyna.

Ikatlo

Para sa kasunduang ito na ukol sa gobyerno ng Reyna, nais ipaabot ng Reyna ng England na kanyang pangangalagaan ang mga ordinaryong mamamayan ng New Zealand at ibibigay sa kanila ang karapatan at tungkulin katulad ng natatamasa ng mga mamamayan ng England.

(Nilagdaan) William Hobson, Konsul at Tinyente-Gobernador.

Kaming mga pinuno ng Kompederasyon ng mga tribu ng New Zealand na nagpupulong dito sa Waitangi, matapos masaksihan ang nilalaman ng kasunduang ito, ay tinatanggap at sumasang-ayon na itala ang aming mga pangalan at marka rito.

Ginanap sa Waitangi sa ika-anim ng Pebrero, 1840.

Ang Mga Pinuno ng Kompederasyon

ENGLISH VERSION

Ang Kasunduan ng Waitangi

Ang kanyang Kamahalan na si Victoria, Reyna ng United Kingdom ng pinagbuklod na mga bansang Great Britain at Ireland, ay ganap na kinikilala ang mga katutubong pinuno ng mga tribu ng New Zealand. Layunin niya na mapangalagaan ang karapatan at ari-arian ng mga mamamayang naninirahan dito. Nais din niyang mabuhay ng mapayapa at matiwasay ang kanyang mga kababayan na kasalukuyang naninirahan sa New Zealand, pati na ang mga banyagang mula Europe at Australia na nagnanais manirahan dito. Upang maisakaturapan ito, nagtalaga ng kinatawan ang Reyna upang makipagkasundo sa mga katutubo ng New Zealand at kilalanin ang kanyang kapangyarihan bilang pinuno ng buong kapuluan at mga karatig-isla nito. Bukod dito ay nais din niyang magtayo ng gobyerno sibil na magpapatupad ng mga kaukulang batas para sa matiwasay na pamumuhay ng lahat. Ako, si William Hobson, Kapitan ng Hukbong Dagat ng United Kingdom, ang siyang inatasan bilang konsul, Tinyente-Gobernador, at kinatawan ni Reyna Victoria sa New Zealand at iba pang bahagi ng bansa na maaring isuko sa ilalim ng kapangyarihan ng Reyna. Iniimbitahan ko ang mga kompederasyon at ang mga malayang pinuno ng New Zealand na sumang-ayon sa mga sumusunod na alituntunin at kondisyon.

Unang Artikulo

Ang mga pinuno ng Kompederasyon ng mga nagkakaisang tribu ng New Zealand, maging ang mga malayang pinuno na hindi kasapi rito, ay kusang-loob na isinusuko sa Mahal na Reyna ng England ang kanilang karapatan at kapangyarihan kaugnay sa kanilang mga lupain at ari-arian bilang pinuno ng kani-kanilang mga tribu.

Ikalawang Artikulo

Bilang pagpapatunay, nangangako ang Mahal na Reyna ng England sa mga pinuno at mga tribu ng New Zealand, maging sa kanilang mga kaanak at mga indibidwal na mamamayan, na mananatili bilang kanilang pag-aari ang kani-kanilang mga lupain, kagubatan, karagatan at iba pang mga kayamanan kung ito ang kanilang kagustuhan. Ngunit ang mga naturang pinuno ng mga nagkakaisang tribu ng New Zealand, gayun din ang mga indibidwal na pinuno, ay sumasang-ayon na ang kanyang kamahalan ang siyang may unang karapatan na bilhin ang mga naturang ari-arian ayon sa wastong kasunduan sa pagitan ng mga tribu at kinatawan ng Reyna.

Ikatlong Artikulo

Bilang pagkilala sa kasunduang ito, nais ipaabot ng Reyna ng England sa lahat ng mga mamamayan ng New Zealand na sila ay pangangalagaan at bibigyan ng kaukulang karapatan at pribilehiyo halintulad sa natatamasa ng kanyang mga kababayan sa United Kingdom.

[Nilagdaan] William Hobson, Tinyente-Gobernador.

Sa ngayon, kaming mga pinuno ng Kompederasyon ng mga nagkakaisang tribu ng New Zealand na kasalukuyang nagtitipon sa Kongreso ng Victoria sa Waitangi, at kaming mga malayang pinuno ng New Zealand na siyang may karapatan at kapangyarihan sa mga tribu at teritoryong nakapangalan sa amin, ay lubusang nauunawaan ang mga panukalang nakasaad sa kasunduang ito. Tinatanggap namin at sumasang-ayon dito sa pamamagitan ng paglagda ng aming mga pangalan o marka, lugar at takdang petsa.

Isinagawa sa Waitangi sa ika-anim ng Pebrero, 1840.

Ang Mga Pinuno ng Kompederasyon

MĀORI VERSION

สนธิสัญญาไวทังหงิ

พระนางวิคทอเรีย สมเด็จพระบรมราชินีนาถอังกฤษ มีพระประสงค์ ที่จะคุ้มครองหัวหน้าเผ่า ชุมชนพื้นเมืองทั้งหลายในประเทศนิวซีแลนด์ อีกทั้งปรารถนาที่จะอนุรักษ์ตำแหน่งหัวหน้าผู้ถือกรรมสิทธ์ที่ดิน รวมทั้งรักษาความสงบสุขอย่างมีระบบ ทรงเห็นสมควรแต่งตั้ง ผู้ว่าราชการทำหน้าที่ปกป้องชาวนิวซีแลนด์ ด้วยการที่หัวหน้าเผ่ายอมรับให้รัฐบาลของพระองค์จัดตั้งรัฐบาลบริหารแผ่นดิน (รวมทั้ง)เกาะต่างๆอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีผู้คนอาศัยอยู่แล้ว และผู้อพยพอื่นๆที่กำลังจะตามมา สมเด็จพระบรมราชินีฯทรงโปรดให้มีการก่อตั้งรัฐบาลเพื่อไม่ให้มีความชั่วร้ายเกิดต่อชาวเมารีและชาวยุโรปที่มีชีวิตอยู่ ในสถานการณ์ที่ไร้กฎหมาย ดังนั้น พระองค์ทรงโปรดแต่งตั้งให้ข้าพเจ้า วิลเลี่ยม ฮอบสัน กัปตันในกองทัพเรือของพระองค์เป็นผู้ว่าราชการในทุกส่วนของนิวซีแลนด์(ทั้งส่วนที่) จะมอบให้พระองค์ และ(อีกส่วนที่) จะได้รับมอบให้ในภายภาคหน้า ในการนี้ให้หัวหน้าเผ่าของสมาพันธ์ชุมชนต่างๆ ในประเทศนิวซีแลนด์และหัวหน้าเผ่าอื่นๆรับแจ้งกฎหมายดังต่อไปนี้

บทที่หนึ่ง
หัวหน้าสมาพันธ์และหัวหน้าเผ่าอื่นๆ ที่ยังไม่ได้เข้าร่วมสมาพันธ์ มอบอำนาจการปกครองดินแดนของตนแด่สมเด็จ พระบรมราชินีนาถประเทศอังกฤษอย่างครบถ้วนตลอดการ

บทที่สอง
สมเด็จพระบรมราชินีฯมีพระประสงค์ที่จะคุ้มครองหัวหน้าเผ่า ชุมชนต่างๆ และประชาชนนิวซีแลนด์โดยปกป้องสถานภาพการเป็นผู้นำดินแดน ความเป็นอยู่ขนบธรรมเนียมและคุณธรรมของชาวบ้าน หากหัวหน้าเผ่าของสมาพันธ์และหัวหน้าอื่นๆต้องการขายที่ดินให้พระองค์ก็จะเป็นราคาที่ตกลงกันระหว่างผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดิน และผู้ซื้อ(หมายถึง) ผู้ที่พระองค์โปรดให้เป็นตัวแทน

บทที่สาม
ตามข้อตกลงในรัฐบาลของพระองค์ สมเด็จพระบรมราชินีนาถประเทศอังกฤษมีพระประสงค์ที่จะคุ้มครองประชาชนนิวซีแลนด์โดยทั่วไป อีกทั้งมอบสิทธิหน้าที่พลเมืองให้ได้เยี่ยงอย่างประชาชนอังกฤษ

(ลงนาม) วิลเลี่ยม ฮอบสัน กงศุล และรองผู้ว่าราชการ

ด้วยถ้อยความนี้พวกเราหัวหน้าสมาพันธ์ชุมชนต่างๆของประเทศนิวซีแลนด์ที่ได้มาประชุมกันที่เมืองไวทังหงิ ได้เห็นรูปพรรณสันฐานของคำเหล่านี้ และยอมรับ จึงลงนามหรือสัญลักษณ์ไว้

ร่าง ณ ไวทังหงิ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ ปีคริสตศักราช 1840

หัวหน้าสมาพันธ์

ENGLISH VERSION

สนธิสัญญาไวทังหงิ

สมเด็จพระบรมราชินีนาถ วิคทอเรีย พระราชินีมหาราช สหราชอาณาจักรอังกฤษและไอแลนด์ ทรงคำนึงถึงข้าราชบริพารของพระองค์ และหัวหน้าเผ่าพันธ์ ของประเทศนิวซีแลนด์ มีพระประสงค์มุ่งมั่นที่จะอนุรักษ์สิทธิและทรัพย์สินของบุคคลเหล่านี้ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อีกทั้งเห็นว่าบุคคลที่อยู่ในอารักขาของพระองค์ที่ได้ตั้งรกรากอยู่ในประเทศนิวซีแลนด์แล้ว ผนวกกับเรื่องการขยายตัวอย่างรวดเร็วเกี่ยวกับการอพยพจากยุโรปและออสเตรเลีย ซึ่งยังคงอยู่ในขั้นตอนการแต่งตั้งการมอบหมายอำนาจหน้าที่อย่างเป็นทางการ เพื่อปฏิบัติต่อชาวพื้นเมืองประเทศนิวซีแลนด์ ด้วยการรับรองระบบการปกครองขององค์สมเด็จพระนางเจ้าฯในการบริหารดินแดนทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของหมู่เกาะเหล่านั้น สมเด็จพระนางเจ้าฯจึง ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้มีการปกครองในรูปแบบรัฐบาลพลเรือนเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาอันเป็นผลพวงจากการขาดสาระสำคัญแห่งกฎหมายและสถาบันที่จำเป็นต่างๆ ให้เสมอภาคกันระหว่างชนพื้นเมืองและพสกนิกรของพระองค์ ได้โปรดเกล้าฯพระราชทานอำนาจและทรงมอบหมายให้ข้าพเจ้า วิลเลียม ฮอบสัน กัปตันกองทัพเรือในรัชกาลพระองค์เป็นผู้ว่าราชการแทนในตำแหน่งกงศุลและรองผู้ว่าในแผ่นดินนิวซีแลนด์ที่ได้กล่าวถึงแล้วนั้น ทั้งในส่วนพื้นที่ที่พระองค์จะได้รับนี้และส่วนที่พระองค์จะได้รับในลำดับต่อไป จึงได้เรียนเชิญหัวหน้าสมาพันธ์รวมถึงหัวหน้าเผ่าอื่นๆที่มิได้ขึ้นกับสมาพันธ์เข้าร่วมรับฟังเพื่อความเห็นพ้องใน ข้อกำหนด และยอมเห็นด้วยตามตัวบทดังต่อไปนี้

บทที่หนึ่ง

หัวหน้าเผ่าของสมาพันธ์เผ่าต่างๆของประเทศนิวซีแลนด์ และ หัวหน้าเผ่าอิสระอื่นๆ ที่ยังไม่ได้ร่วมสมาพันธ์ ยอมยกอำนาจและสิทธิ การปกครองอย่างสูงสุดและเด็ดขาด ที่หัวหน้าเผ่าของสมาพันธ์ และหัวหน้าเผ่าอิสระต่างๆ กำลังปฏิบัติการปกครองควบคุมอาณาเขตของตนอยู่ ให้แก่ สมเด็จพระบรมราชินีแห่งประเทศอังกฤษเพื่อให้การปกครองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

บทที่สอง

สมเด็จพระบรมราชินีนาถประเทศอังกฤษ มีพระประสงค์ให้มีการประกันการคุ้มครองหัวหน้าเผ่าพันธ์ทั้งหลายรวมทั้งประชาชนนิวซีแลนด์ ในสภาพการณ์การที่เป็นผู้นำดินแดน ชาวบ้านและ เจ้าของที่ดิน ป่าไม้ การประมงและทรัพย์สิน อื่นๆ รวมทั้งการเป็นเจ้าของส่วนรวมและส่วนบุคคลแล้วแต่ความประสงค์ของแต่ละราย ทั้งนี้ทั้งนั้นหัวหน้าสมาพันธ์เผ่าทั้งหลาย และ หัวหน้าเผ่าต่างๆ จะมอบสิทธิพิเศษในการต่อรองราคาแก่พระองค์ในการจำหน่ายและโอนขายที่ดินระหว่างเจ้าของที่มีความประสงค์จะขาย กับตัวแทนที่พระองค์ทรงแต่งตั้ง

บทที่สาม

สมเด็จพระบรมราชินีนาถประเทศอังกฤษ มีพระประสงค์ที่จะคุ้มครอง ชาวพื้นเมืองนิวซีแลนด์ และกล่าวให้สิทธิมนุษย์ชนและ สิทธิพิเศษต่อ บุคคลที่อยู่ในอารักขาของพระองค์ เทียบเท่าพลเมืองของประเทศอังกฤษ

(ลงนาม) วิลเลี่ยม ฮอบสัน รองผู้ว่าราชการ

ณ บัดนี้ คณะหัวหน้าสมาพันธ์ทั้งหลายของประเทศนิวซีแลนด์ ประชุมรัฐสภาวิคทอเรียที่ไวทังหงิ อีกทั้งกลุ่มอื่นและหัวหน้าอิสสระนิวซีแลนด์อื่นๆ ซึ่งถือสิทธิว่าด้วยอำนาจต่อเผ่าพันธ์และดินแดน จะแสดงเป็นรายชื่อหรือลายลักษณ์ ตามเผ่าพันธ์ว่าได้เข้าใจความบทบัญญัติของสนธิสัญญาดังกล่าว ยอมรับและเต็มใจด้วยจิตวิญญาณเป็นสักขีพยาน ต่อข้อความ โดยการลงนามหรือประทับตราตามลำดับ ณ สถานที่บันทึก

กระทำที่ไวทังหงิ วันที่ หก กุมภาพันธ์ ในปีคริสตศักราชหนึ่งพันแปดร้อยสี่สิบ

หัวหน้าสมาพันธ์

MĀORI VERSION

Waitangi Antlaşması

İngiltere Kraliçesi Viktorya, Yeni Zelanda'nın reis ve aşiretlerini koruma endişesi ve onların vesayet ve arazilerini idame ettirmeleri arzusuyla, barış ve dirliğin temini için Yeni Zelanda halkı ile onların reislerinin bu memleketin tüm kısımlarında ve (civar) adalarda Kraliçe'nin Hükümeti'nin tesisini kabul etmelerine dair müzakelerde bulunacak bir idareci tayin etmenin, tebaalarından pek çokları zaten bu memlekette yaşadığı ve başkaları da onların ardından geleceği için, makul olacağını mütalaa etmiştir. Böylelikle Kraliçe nizamsız bir halde yaşayan Maori ve Avrupalılara herhangi bir fenalık gelmemesi için bir hükümet tesis etmeyi arzulamaktadır. Böylelikle Kraliçe, Kraliyet Donaması'nda "bir Kaptan olan bendeniz, William Hobson"u Yeni Zelanda'nın (hem) Kraliçe tarafından müteakiben devralınacak ve (hem de) bundan böyle devralınabilecek tüm kısımları için Vali tayin etmiş olup Konfederasyon'un reislerine, Yeni Zelanda aşiretlerinin reislerine ve diğer reislere burada anlatılan kanunları tevdi eder.

Birinci
Konfederasyon'un Reisleri ve Konfederasyon'a katılmamış tüm Reisler arazileri üzerindeki hükümranlıklarının bütününü İngiltere Kraliçesi'ne kati surette ve namütenahi olarak teslim ederler.

İkinci
İngiltere Kraliçesi Yeni Zelanda'nın reislerini, aşiretlerini ve tüm halkını kendi arazi, köy ve tüm hazineleri üzerindeki vesayetlerini mutlak surette ifa edebilmeleri için korumayı taahhüt eder. Buna karşın Konfederasyon'un Reisleri ve tüm Reisler Kraliçe'ye arazi sahibi kişi ve (Kraliçe tarafından mübayaacı tayin edilen) alıcı kişi arasında mutabık kalınan bedel üzerinden arazi satacaklardır.

Üçüncü
Kraliçe'nin Hükümeti'ne dair varılan bu mutabakata göre, İngiltere Kraliçesi Yeni Zelanda'nın alelade halkının tümünü koruyacak ve onlara İngiltere halkının tabiiyet hak ve görevlerinin aynısını verecektir.

[imza] William Hobson, Konsolos ve Mutasarrıf.

Böylelikle, Waitangi'de toplanmış olan biz Yeni Zelanda aşiretleri Konfederasyonu'nun Reisleri bu kelimelerin manasını idrak ve kabul ederek isimlerimizi ve işaretlerimizi bu suretle kaydetmeye mutabık olduk. Milattan sonra 1840 yılının altı Şubat günü Waitangi'de yapılmıştır.

Konfederasyon'un Reisleri

ENGLISH VERSION

Waitangi Antlaşması

Yeni Zelanda'nın Yerli Reisleri ve Kabilelerine Hükümdarane Teveccühü ile bakan ve onların adil Hak ve Mülkiyetlerini korumayı ve Barış ve Dirlikten istifade ederek yaşamalarını temin etmeyi arzulayan Büyük Britanya ve İrlanda Birleşik Krallığı'nın Kraliçesi MAJESTELERİ VİKTORYA, Yeni Zelanda'da halihazırda yerleşik olan Majestelerinin Tebaalarının çok sayıda olması ve hem Avrupa, hem de Avustralya'dan süratle yayılan ve halen devam etmekte olan Göçe binaen Yeni Zelanda'nın Yerli Halkı ile o adaların tümü ya da herhangi bir kısmı üzerinde Majestelerinin Hükümranlığının kabulüne yönelik olarak müzakerelerde bulunmaya tensiben yetkili bir memur teşkil ve tayin etmeye lüzum görmüştür – Gerekli Kanun ve Müesseselerin mevcut olmamasının hem yerli nüfusa, hem de Tebaalarına tesir edecek fena neticelerini önlemek maksadıyla sabit bir Medeni Hükümet şekli tesis edilmesi arzusunda olan Majesteleri, bu sebeple Majestelerinin Kraliyet Donanması'nda bir Kaptan olan bendeniz William Hobson'u Yeni Zelanda'nın Majestelerine temlik edilebilecek ya da bundan böyle temlik edilecek kısımlarının Konsolos ve Mutasarrıfı olarak Yeni Zelanda'nın birleşik ve müstakil Reislerini müteakip Madde ve Şartlar üzerinde muvafakatları için davet etme hususunda yetkili ve salahiyetli kılma lütfunda bulundu.

Madde bir

Yeni Zelanda Birleşik Kabileleri Konfederasyonu'nun Reisleri ve Konfederasyon'un üyesi olmamış ayrı ve müstakil Reisler, bahis konusu Konfederasyon'un veya Münferit Reislerin her birisinin kendi Toprakları üzerinde yegane hakim olarak ifa ettikleri veya haiz oldukları ya da ifa etmeleri veya haiz olmaları beklenebilecek tüm Hükümranlık hak ve salahiyetlerini Majesteleri İngiltere Kraliçesi'ne kati surette ve şartsız olarak temlik ederler.

Madde iki

Majesteleri İngiltere Kraliçesi Yeni Zelanda'nın Reis ve Kabilelerine ve onların her birinin aile üyeleri ve bireylerine müştereken veya şahsen haiz olabilecekleri kendi Arazileri ve Terekeleri, Ormanları, Dalyanları ve diğer mülklerinin tam münhasır ve sakin zilyetliğini, bunu sürdürme isteği ve arzusunda oldukları sürece, teyit ve temin eder; ancak Birleşik Kabilelerin Reisleri ve münferit Reisler, her bir Mülk Sahibinin Majesteleri tarafından onlarla bu hususta müzakereye tayin edilmiş kişilerle mutabık kalabilecekleri bedellerden devretmek isteyebilecekleri bu tür arazilerin münhasır Şufa Hakkını Majestelerine teslim ederler.

Madde üç

Buna nazaran, Majesteleri İngiltere Kraliçesi Yeni Zelanda Yerlilerine Himaye-i şahanesini temdit eder ve onlara İngiliz Tebaalarının tüm Hak ve İmtiyazlarını bahşeder.

[imza] William Hobson, Mutasarrıf.

Dolayısıyla, her birimizin ismini takiben belirtilmiş Kabile ve Topraklar üzerinde hakimiyet hakkına sahip olan Biz, Waitangi Victoria'da Kongre halinde toplanmış Yeni Zelanda Birleşik Kabileleri Konfederasyonu'nun Reisleri ve Biz, Yeni Zelanda'nın Ayrı ve Müstakil Reisleri, işbu Antlaşma'nın Hükümlerini tamamen idrak etmiş olarak, tek tek belirtilen yer ve tarihlerde imza ve işaretlerimizi ekleyerek, bunları Antlaşma'nın ruhu ve manasının bütünü içerisinde kabul ve taahhüt ettiğimize şahadet ederiz. Milattan sonra bin sekiz yüz kırk yılının Altı Şubat günü Waitangi'de yapılmıştır.

Konfederasyon'un Reisleri

MĀORI VERSION

Hiệp ước Waitangi

Victoria, Nữ Hoàng Anh Quốc, với sự quan tâm bảo vệ các tù trưởng và các tiểu bộ lạc ở New Zealand, và với mong muốn duy trì cương vị tù trưởng và đất đai của họ cũng như giữ gìn hòa bình và trật tự ổn định, xét thấy cần bổ nhiệm một người cầm quyền, người này sẽ đàm phán với nhân dân New Zealand với mục đích đạt được một thỏa thuận giữa các tù trưởng của họ và Chính phủ của Nữ Hoàng sẽ được thiết lập trên tất cả những phần đất và các đảo (tiếp giáp) và cũng vì có nhiều thần dân của Nữ Hoàng đang sinh sống trên vùng đất này và còn nhiều người khác nữa sẽ đến đây trong tương lai.

Do đó, Nữ Hoàng mong muốn thiết lập một chính quyền để tai họa sẽ không xảy ra đối với người Maori và người Châu Âu đang sống trong một tình trạng vô pháp luật.

Do đó, Nữ Hoàng đã bổ nhiệm tôi, William Hobson, một thuyền trưởng thuộc Hải quân Hoàng gia làm Toàn Quyền cai quản tất cả các phần đất của New Zealand (cả những phần) vừa mới được Nữ Hoàng đón nhận và (những phần) sau này Nữ Hoàng sẽ đón nhận và trao tặng cho các tù trưởng của Liên minh, các tù trưởng của các tiểu bộ lạc ở New Zealand và những tù trưởng khác những Luật lệ đã được quy định ở đây.

Điều một
Các Tù trưởng của Liên minh và tất cả các Tù Trưởng chưa tham gia vào Liên minh trao toàn bộ và vĩnh viễn cho Nữ Hoàng Anh Quốc quyền điều hành trên những phần đất của họ.

Điều hai
Nữ Hoàng Anh Quốc đồng ý bảo vệ các tù trưởng, các tiểu bộ lạc và tất cả những người ở New Zealand trong việc hành xử hoàn toàn quyền thống trị của họ đối với đất đai, làng mạc và tất cả kho báu của họ. Mặc khác, các Tù trưởng của Liên minh và tất cả các tù trưởng sẽ bán đất đai cho Nữ Hoàng với một giá được thoả thuận giữa người sở hữu và người mua (sau này sẽ được) bổ nhiệm bởi Nữ Hoàng như là người đại diện cho người mua của Nữ Hoàng.

Điều ba
Do việc sắp xếp đã được đồng ý này liên quan đến Chính quyền của Nữ Hoàng, Nữ Hoàng Anh Quốc sẽ bảo vệ mọi thường dân New Zealand và sẽ ban cho họ những quyền lợi và bổn phận của người công dân giống như những công dân nước Anh.

(đã ký) William Hobson, Lãnh Sự và Phó Toàn Quyền

Do đó chúng tôi, các Tù trưởng của Liên minh và các Tiểu bộ lạc của New Zealand có cuộc họp ở đây tại Waitangi đã xem hình dạng của những từ này chúng tôi chấp thuận và đồng ý ghi tên của chúng tôi và những dấu hiệu của chúng tôi xác nhận như thế.

Được làm tại Waitangi ngày Sáu tháng Hai năm Thiên chúa của chúng tôi 1840.

Các Tù trưởng của Liên minh

ENGLISH VERSION

Hiệp ước Waitangi

VICTORIA Nữ Hoàng Liên Hiệp Vương Quốc Anh và Ireland với sự quan tâm đầy thiện ý đối với các Tù trưởng Thổ dân bản xứ và các Bộ lạc ở New Zealand, với mong muốn bảo vệ các Quyền lợi và Tài sản chính đáng của họ và bảo đảm cho họ được hưởng một nền Hoà bình và Trật tự ổn định, xét thấy rằng đối với phần lớn các thần dân của Nữ Hoàng vốn đã định cư ở New Zealand cũng như đang tiếp tục phát triển nhanh chóng việc di dân từ Châu Âu và Úc, cần bổ nhiệm một viên chức có thẩm quyền để giải quyết vấn đề Thổ dân ở New Zealand trong việc thừa nhận Chủ quyền tối cao của Nữ Hoàng Anh Quốc trên toàn lãnh thổ hay một phần nào của các đảo này – Do đó, Nữ Hoàng với mong muốn thiết lập một hình thức Chính quyền Dân sự ổn định nhằm ngăn chặn những hậu quả xấu có thể phát sinh do việc thiếu vắng Pháp luật cũng như các Thể chế cần thiết, đã độ lượng sẵn lòng trao quyền và cho phép tôi, William Hobson, một Thuyền Trưởng của Hải quân Hoàng gia Anh, làm Lãnh sự và Phó Toàn Quyền tại các phần đất nêu trên của New Zealand mà sau này có thể hoặc sẽ có thể được nhượng lại cho Nữ Hoàng nhằm mời các Tù trưởng Liên minh và các Tù trưởng độc lập của New Zealand bày tỏ sự đồng tình với các Điều khoản và Điều kiện sau.

Điều khoản thứ nhất
Các Tù trưởng của Liên minh các Bộ lạc Thống nhất của New Zealand và các Tù trưởng riêng rẻ và độc lập chưa phải là những thành viên của Liên minh nhượng lại một cách tuyệt đối và vô điều kiện cho Nữ Hoàng Anh Quốc mọi quyền hành và chủ quyền mà Liên minh hay các Tù trưởng độc lập tương ứng thực thi hay sở hữu, hay có thể được xem như thực thi hay sở hữu đối với mọi Lãnh thổ của họ.

Điều khoản thứ hai
Nữ Hoàng Anh Quốc xác nhận và bảo đảm cho các Tù trưởng và các Bộ lạc của New Zealand và những gia đình của họ và các cá nhân trong đó sự sở hữu độc quyền đầy đủ và không bị sách nhiễu các Đất đai và Điền trang Rừng và các hoạt động đánh bắt Hải sản và những tài sản khác mà họ sở hữu riêng lẻ hay tập thể nếu họ có nguyện vọng và mong muốn giữ nguyên quyền sở hữu của họ; nhưng các Tù trưởng của các Bộ lạc Thống nhất và các Tù trưởng riêng rẻ đồng ý nhượng lại cho Nữ Hoàng đặc quyền ưu tiên mua các vùng đất ấy khi các chủ sở hữu sẵn sàng nhượng lại với giá được thoả thuận giữa từng chủ đất và những người được Nữ Hoàng bổ nhiệm để thay mặt Nữ Hoàng thương lượng với họ về vấn đề đó.

Điều khoản thứ ba
Sau khi cân nhắc những vấn đề nêu trên Nữ Hoàng Anh Quốc sẽ ban cho người dân bản xứ của New Zealand sự bảo hộ của Hoàng Gia và ban cho họ tất cả những Quyền lợi và Đặc quyền của thần dân nước Anh.

(đã ký) William Hobson, Phó Toàn Quyền

Vì thế, lúc này chúng tôi, các Tù trưởng của Liên minh các Bộ lạc Thống nhất ở New Zealand tham dự Cuộc họp tại Victoria ở Waitangi và chúng tôi các Tù trưởng Riêng rẻ và Độc lập ở New Zealand có quyền đối với các Bộ lạc và Lãnh thổ, được nêu ra bên dưới các họ tên tương ứng của chúng tôi, sau khi đã xem xét hiểu kỹ các Điều khoản của Hiệp ước nêu trên, chấp thuận và tham gia với đầy đủ tinh thần và ý nghĩa của nó và để làm bằng chứng, chúng tôi đính kèm chữ ký của chúng tôi hoặc đánh dấu tại những chỗ và những ngày tháng được ghi rõ một cách tương ứng.

Làm tại Waitangi ngày Sáu tháng Hai năm Thiên chúa của chúng tôi Một ngàn tám trăm bốn mươi.

Các Tù trưởng của Liên minh

Contributors

All the contributors listed below generously donated their time and skills to the project

Project Managers

** Cecilia Titulaer
** Ian Cormack
** Jayne Fox
** Karl Wilson
** Mandy Hewett
** Maria Marull
** Olga Suvorova
** Sanying Huang
() Shirley Cormack
** Stefan Grand-Meyer
** Xuan Luo

Graphic Design and Layout

Kirsten Payne (Tangerine Design)
Maria Marull

** Full member of NZSTI
* Affiliate member of NZSTI
() Observer member of NZSTI

Afrikaans

Translated by: ** Alta Rall
Dina Cloete
Philip Langenhoven

Reviewed by: Gregory Fortuin, Former NZ Race Relations Commissioner and South African Honorary Consul General
Dr Stanley Winter Theron

Arabic

Translated by: ** Gaed (Keda) Keshan
** Hadi Ghazala
* Shamsalaseel Al-Chalabi

Reviewed by: Mouhannad Taha

Bislama

Translated by: Caroline Nalo
Leinasei Isno
Dr Robert Early

Reviewed by: June Joshua-Brian

Danish

Translated by: Mette Herum Larsen
** Patricia Leite Shuttleworth
Rikke Harreby Betts
Stig Nissen, NAATI

Reviewed by: Ole Neustrup, Deputy Head of Mission, Embassy of Denmark, Canberra

Dutch

Translated by: ** Jaap ("Yahp") Jasperse, PhD
Marleen van Roosmalen
** Wilma van den Bosch

Reviewed by: HE Mr Rob Zaagman, Ambassador of the Kingdom of The Netherlands

Esperanto

Translated by: ** Benjamin Luka Shaw
Brian Fox
** Dr Daphne Lawless

Reviewed by: Dr Donald Rogers

Farsi

Translated by: Aida Tavassoli, BSc, BCA
Dr Behnam Soltani
Dr Lida Ayoubi
* Nadereh Ahankoob

Reviewed by: Lobat Parsi

Fijian

Translated by: Bulou Marawa Elena Tuisue
Dr Carol Legge (translation advisor)
Adi Elisapeci Samanunu Waqanivala
Jone L. Saqayalo
Maciu Raivoka
Motea Cawanikawai

Reviewed by: Nemai Vucago

French

Translated by: * Andrea Sisk King
** Dr Daphne Lawless
Eric Savarit
** Michèle Ryan
** Sandrine Savarit

Reviewed by: Catherine Sumpter, Director

German

Translated by: ** Anne Eddy
** Eva Nagel
Dr Jessica Macauley
** Karoline Spiessl

Reviewed by: HE Mr Gerhard Thiedemann, Ambassador of Germany

Greek

Translated by: Chris Panopoulos
George Bitzilos
Vera George

Reviewed by: Eirini Antonogiannaki
Stathis Gauntlett, FAHA

Gujarati

Translated by: Arti Gentejohann
Pravin Patel (Revisor)

Reviewed by: No reviewer was available

Hindi

Translated by: * Pratima Nand QSM JP
Dr Pushpa Bhardwaj-Wood NZOM

Reviewed by: Sunita Narayan

Hungarian

Translated by: Annamaria Nagy
Klara Szentirmay QSM
Orsolya Bacskai

Reviewed by: HE Mr László Zsolt Szabó, Ambassador of Hungary

Indonesian

Translated by: Alicia Jauhari
* M Iwan Munandar, MAppLing, MCIL
Venessa Setiawan

Reviewed by: Yasmin Sungkar

Italian

Translated by: ** Alessandra di Marco
Francesca Benocci
** Dr Giovanni Tiso

Reviewed by: Italian translations were assessed by two experienced translators and revisors who chose not to have their names included

Japanese

Translated by: Ayumi Shibata
** Eiko Konishi
* Katsue Toddun

Reviewed by: Kumiko Sato-Jacolin
Masakazu Fukuhara

Korean

Translated by: ** Gene Oh
* Jennifer Kyeonglye Kim
** Leah Grace Kim
* Seunghee Baek

Reviewed by: Melissa Lee, MP

Malay

Translated by: A. Saraeswathy Arumugaem
() Dr Buvanis Karuppiah
Evelyn Tam

Reviewed by: Lakshmi Chellapan

Nepali

Translated by: Kamal Prasad Shrestha
* Leena Gautam
Shailesh Karmacharya
Tribhuvan Shrestha JP

Reviewed by: Manohar Shrestha, President, New Zealand Nepal Society

Portuguese

Translated by: ** Alexandre Stella Pires, JUCESP
Lesith Bacellar
** Marcella Di Pietro Selwyn
** Patricia Leite Shuttleworth
** Simon J Purvis
** Yovanka Tomitch

Reviewed by: HE Mr Eduardo Gradilone, Ambassador of Brazil

Romanian

Translated by: Lucia Davis
Marian Ioan, Honorary Consul of Romania
* Nelly Olga Popean Matthews
** Roxanne Berea
William Tamakehu Davis

Reviewed by: HE Mrs Nineta Bărbulescu, Ambassador of Romania

Russian

Translated by:	**	Andrey Kutyaev
	*	Jenna Maria Naruseviciene, B.A.
	**	Natalia Galvin
	*	Olga Robertson
	*	Valentina Hay
Reviewed by:		Dr Roman Matasov

Simplified Chinese

Translated by:	**	Anna Guo
	**	Annie Li-an Shih
	**	Jiayan (Jessie) Tang
	**	Jing Fu
	**	Jinrui Li
	**	Li (Scarlet) Huang
	**	Lu Zheng
	**	Lynn Tuanmu
	**	Qian Zhang
	*	Rui (Tracy) Kong
	**	Xiaoning Wang
Reviewed by:		Dr Luo Hui, Director, NZ Centre for Literary Translation
		Yabing (Jessie) Yang, Lawyer

Spanish

Translated by:	**	Agustina Marianacci B.A.
	**	Belen Jarabo Aguado
	**	Cecilia María Sartori
	**	Florencia Bell
	**	Leticia Murillo
	*	Marisa Gonzalez
	**	Mauricio A. López Langenbach
	**	Valeria Edith Figueroa
Reviewed by:		Alberto Zelaya, Lawyer

Tagalog

Translated by:		Kala Sukib-Reyes
		Maria Zenaida Coupe-Hewitt
		Matilde Tayawa Figuracion, JP
Reviewed by:		Glenn Joseph Q. Obach

Thai

Translated by:		Janejit Sooksombatisatian
		Kamolwan Sonsomsook
		Omnoi Suwannarat-Bannert
Reviewed by:		Thana na Nagara

Traditional Chinese

Translated by:	**	Anna Guo
	**	Annie Li-an Shih
	**	Lynn Tuanmu
	**	Rui (Tracy) Kong
Reviewed by:		The comments of the reviewers of the Simplified Chinese translations were taken into account where appropriate

Turkish

Translated by:	**	Anka Sahin
		Seza Kaymak (Revisor)
Reviewed by:		A team at the Turkish Embassy

Vietnamese

Translated by:	()	Kim-Chi Ngo
	**	Thi Tuyet Thanh Phan
Reviewed by:		Nguyễn Trương Khoa

2016 marked the 30th anniversary of the New Zealand Society of Translators and Interpreters. To celebrate, over 150 volunteer translators, reviewers and editors worked together to translate Te Tiriti o Waitangi / the Treaty of Waitangi into 30 different languages. This book is the product of their work.

The Treaty Times 30 project celebrates the founding document of Aotearoa New Zealand, this country's increasing diversity, and the role and importance of professional translation in today's multilingual society. The translations contained in this book will help migrants to Aotearoa New Zealand and members of the international community gain a better understanding of Te Tiriti o Waitangi / the Treaty of Waitangi.

"The selection of the founding document of the country, Te Tiriti / the Treaty, as the focus of the project was, and is, both daring and particularly challenging. A key part of the project's overall aim is to show the different understandings conveyed by the two treaty texts...

Bringing the work to a conclusion has been a huge effort generously given by translators who remain responsible for the translations' accuracy. The translators and the project's sponsors and production team are to be warmly congratulated. May this work go out to seed greater understanding and informed discussion."
Dame Claudia Orange

NEW ZEALAND SOCIETY OF TRANSLATORS & INTERPRETERS
Te Rōpū Kaiwhakamāori ā-waha, ā-tuhi o Aotearoa

NZSTI30
THE TREATY TIMES THIRTY
Te Tiriti Whakareatia ki te Toru Tekau